

bilim günleri

9-11 Mayıs 2023

Bildiri Özet Kitabı

Editör:

Dr.Serhan ŞAHİNLİ

ISBN: 978-625-99824-1-0

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
9. Bilim Günleri Kongresi
9-11 Mayıs 2023

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
9. Bilim Günleri Kongresi
Bildiri Özet Kitabı
9-11 Mayıs 2023

© İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Yayınları
www.yeniyuzyil.edu.tr Tel: 444 50 01

Editör:

Dr. Serhan ŞAHİNLİ

ISBN: 978-625-99824-1-0

Bu Kongre TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir. (BN: 1929B022300093)
Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

İstanbul, 2023

ÖNSÖZ

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesinin geleneksel hale gelmiş Bilim Günlerinin dokuzuncu kongresi çevrimiçi olarak 9-11 Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Sağlık, Fen ve Sosyal Bilimler Enstitülerimizin iş birliği ile düzenlenmiş olan kongrede çok çeşitli alanlarda güncel konularının tartışıldığı gibi, bir panel de yer almıştır.

Kongremiz, Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) tarafından Ulusal Bilimsel toplantı olarak tanımlan doçentlik kriterlerini karşılamıştır. Ayrıca kongremiz TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir. (BN: 1929B022300093)

Profesyonel bir sunum platformunda düzenlenmiş olan etkinlik Youtube üzerinden görüntülenmiştir.

Kongremize 97 farklı Üniversite ve 6 kurumdan toplam 275 kayıtlı katılımcı katılmıştır. Kongreye Fen bilimlerinden 60, Sağlık bilimlerinden 70 ve Sosyal bilimlerden 41 olmak üzere toplam 171 bildiri başvurusu yapılmıştır. Bilim kurulu tarafından kabul edilen ve sunulan 124 bildiriden 93'ü sözlü sunum 31'i ise poster sunumu olarak değerlendirilmiştir.

Hedefimiz: Bilim Günleri ∞

Sevgi ve saygılarımızla...

Düzenleme Ekibi

KURULLAR

ONURSAL BAŞKAN

Prof. Dr. İ. Yaşar HACISALİHOĞLU

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. Ersi Abacı KALFOĞLU

Prof. Dr. Emir TAN

Doç. Dr. Suna ŞAHİN

BİLİM KURULU

Prof. Dr. A. Şefik KÖPRÜLÜ

Prof. Dr. Ajda Çokel GÜRKAN

Prof. Dr. Akif İNANICI

Prof. Dr. Asiye NURTEN

Prof. Dr. Aysel AZİZ

Prof. Dr. Ayşegül TOPAL SARIKAYA

Prof. Dr. Banu MANSUROĞLU

Prof. Dr. Betül TOSUN

Prof. Dr. Bülent KESİM

Prof. Dr. Demir BUDAK

Prof. Dr. Dursun GÖKDAĞ

Prof. Dr. Emir TAN

Prof. Dr. Erendiz ÖZBAYOĞLU

Prof. Dr. Ersi Abacı KALFOĞLU

Prof. Dr. Funda ELMACIOĞLU

Prof. Dr. Gökhan MALKOÇ

Prof. Dr. Gönül KUNT

Prof. Dr. Gül BAKTIR

Prof. Dr. Günseli SÖNMEZ İŞÇİ

Prof. Dr. H. Cüneyt ULUTİN

Prof. Dr. Hafız Hulusi ACAR

Prof. Dr. Halis DOKGÖZ

Prof. Dr. Haluk İŞERİ

Prof. Dr. Hüsniye DOĞRUMAN

Prof. Dr. İbrahim BALCIOĞLU

Prof. Dr. İmer OKAR

Prof. Dr. Mehmet SAĞBAŞ

Prof. Dr. Mehmet ÜNAL

Prof. Dr. Meriç KARACAN

Prof. Dr. Mine KÜÇÜKER

Prof. Dr. Mustafa Fatih YAVUZ

Prof. Dr. Mustafa KARADENİZ

Prof. Dr. Ömer BENDER

Prof. Dr. Resul İZMİRLİ

Prof. Dr. Safiye KIRLAR AKSU

Prof. Dr. Selahattin KÜÇÜK

Prof. Dr. Serap ACAR

Prof. Dr. Servet ARMAĞAN

Prof. Dr. Sevgi KALKAN

Prof. Dr. Sevim CESUR

Prof. Dr. Suat Nazmi ÖZTURNA

Prof. Dr. Şevki SÖZEN

- Prof. Dr. Tülay İREZ
- Prof. Dr. Şebnem ÖZCAN
- Doç. Dr. Değer SOFUOĞLU
- Doç. Dr. Emrah Şefik ABAMOR
- Doç. Dr. Ertan GÜDEKLİ
- Doç. Dr. Hüdayi SAYIN
- Doç. Dr. Kadriye KIZILBEY
- Doç. Dr. Murat TOPUZOĞULLARI
- Doç. Dr. Serra İ. ÇELEBİ
- Doç. Dr. Suna ŞAHİN
- Doç. Dr. Süleyman AKDEMİR
- Doç. Dr. Volkan KAYMAZ
- Dr. Öğr. Üyesi A. Aykotalp AKDAĞ
- Dr. Öğr. Üyesi Ali HASPOLAT
- Dr. Öğr. Üyesi Asghar HEİDARI
- Dr. Öğr. Üyesi Aykan KEPEKLİ
- Dr. Öğr. Üyesi Ayten ARIKAN
- Dr. Öğr. Üyesi Belgin YAZICI
- Dr. Öğr. Üyesi Beyrul CANBAZ
- Dr. Öğr. Üyesi Birgül TÜZÜN
- Dr. Öğr. Üyesi Celal KIZILDELİ
- Dr. Öğr. Üyesi Ceren KOÇ
- Dr. Öğr. Üyesi Elif ŞAHİN
- Dr. Öğr. Üyesi Erhan AKARÇAY
- Dr. Öğr. Üyesi Esra DEMİRBAŞ
- Dr. Öğr. Üyesi Erol ÜLGEN
- Dr. Öğr. Üyesi Gavril PETRİDİS
- Dr. Öğr. Üyesi Hande ÖZEK
- Dr. Öğr. Üyesi Javid ALİYEV
- Dr. Öğr. Üyesi Lale ASLAN
- Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ERCİLASUN
- Dr. Öğr. Üyesi Nergiz Karadağ ÖZGÜN
- Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ARPAG
- Dr. Öğr. Üyesi Olgahan Baksi YALÇIN
- Dr. Öğr. Üyesi Özlem YILMAZ
- Dr. Öğr. Üyesi Pelin YANTUR
- Dr. Öğr. Üyesi Sevgi Nur SADEDİL
- Dr. Öğr. Üyesi Sevil Bektaş DURMUŞ
- Dr. Öğr. Üyesi Sevil ÖZER
- Dr. Öğr. Üyesi Şakir ALTINSOY
- Dr. Öğr. Üyesi Tolga BARIŞIK
- Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KONUKÇU
- Dr. Öğr. Üyesi Yusuf İLERİ
- Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Ayla TİSİNLİ
- Dr. Öğr. Üyesi Aliye Kaşarcı HAKAN

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Mehmet Sunay YAVUZ
Prof. Dr. Emel Hülya YÜKSELOĞLU
Doç. Dr. İtir ERKAN
Doç. Dr. Nurcan HAMZAOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Sezen CANIM ATEŞ
Dr. Öğr. Üyesi Diyadin Can
Dr. Öğr. Üyesi Duygu BUĞA
Dr. Öğr. Üyesi Taner GÜVEN
Dr. Öğr. Üyesi İtir KAŞIKÇI
Öğr. Gör. Sotiri KALFOĞLU
Öğr. Gör Hakan DAĞ

KONGRE SEKRETERYASI

Arş. Gör. Dr. Serhan ŞAHİNLİ
Arş. Gör. Rezzan YARDIMCI
Caner AVCI
Zeynep Betül USTA

**(9-11 Mayıs 2023)
BİLİMSEL PROGRAM**

9 Mayıs 2023 SALI

08:30-09:30	Kayıt
09:35-10:00	Kongre Açılışı Prof. Dr. Ersi ABACI KALFOĞLU <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü</i> Doç. Dr. Suna ŞAHİN <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü</i> Prof. Dr. Emir TAN <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi</i> <i>Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü-Rektör Yardımcısı</i> Prof. Dr. İ. Yaşar HACISALİHOĞLU <i>İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Rektörü</i>
10:00-11:20	OTURUM 1 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Asiye NURTEN
10:00-10:10	(SB-01-01) ROMATİZMAL YAKINMALARI OLAN BİR HASTADA ENDOSKOPI SONRASI NADİR BİR KOMPLİKASYON; RENAL ARTER RÜPTÜRÜ Halil Can CANATAN ¹ , <u>Ali HASPOLAT</u> ² , Yaşar Gökhan GÜL ³ , Ali Şefik KÖPRÜLÜ ⁴ ¹ Özel Güngören Hastanesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon Departmanı ² Özel Kolan International Hastanesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon Departmanı ³ İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon ABD. ⁴ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon ABD.

10:10-10:20	<p>(SB-01-02) ABDOMİNAL KÜNT TRAVMALI HASTALARDA HASAR KONTROL CERRAHİSİ UYGULAMALARIMIZ</p> <p><u>Sibel YAMAN¹</u>, Hüseyin KILAVUZ¹, Murat DEMİR¹, Ali BEKRAKİ¹, İdris KURTULUŞ¹</p> <p>¹Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği</p>
10:20-10:30	<p>(SB-01-03) LUMBAR VERTEBRALARIN BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ GÖRÜNTÜLERİNDEN ÖLÇÜLEN YÜKSEKLİK VE DERİNLİK DEĞERLERİNİN YAPAY ZEKÂ İLE CİNSİYET TAYİNİNDE KULLANILABİLİRLİĞİ</p> <p><u>Aysun KARACA YALÇIN¹</u>, Bünyamin ŞAHİN², Murat Kamil TURAN³</p> <p>¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Radyoloji Bilimler ABD. ²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi ABD. ³Karabük Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji ve Genetik ABD.</p>
10:30-10:40	<p>(SB-01-04) INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF BIOMATERIALS USED IN CRANIOPLASTY ON RADIOTHERAPY DOSE BY THE MONTE CARLO METHOD</p> <p><u>Meryem Cansu ŞAHİN¹</u>, Gökçe Nur GÜNDÜZ¹, Kaan CİYERCI¹, Ali TEKE¹, Batuhan YILDIZ¹</p> <p>¹Usak University, Vocational School of Health Services, Department of Medical Services and Techniques</p>
10:40-10:50	<p>(SB-01-05) LARENKS KANSERİ TANILI HASTALARIN EVRELEMESİNDE F-18 FDG PET/BT GÖRÜNTÜLEMESİNİN YERİ VE SUVMAX DEĞERLERİ İLE KORELASYONU, TEK MERKEZ DENEYİMİ</p> <p>Serdar ALTINDAĞ¹</p> <p>¹Gelişim Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu</p>
10:50-11:00	<p>(SB-01-06) KARPAL TÜNEL SENDROMU TANILI GEBELERDE AĞRI VE ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONELLİĞİNİN İNCELENMESİ</p> <p><u>Funda METE ÇAVUŞ¹</u>, Begümhan TURHAN²</p> <p>¹Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu ²Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi ABD.</p>
11:00-11:10	<p>(SB-01-07) PANORAMİK RADYOGRAFLARDA PRE-ERÜPTİF İNTRAKORONAL RESORBSİYONLARIN DIŞ VE CİNSİYET İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA</p> <p><u>Nihal YETİMOĞLU¹</u>, Aydan AÇIKGÖZ²</p> <p>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Radyolojisi ABD. ²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Radyolojisi ABD.</p>

11:10-11:20	Soru-Cevap
11:20-11:30	Kahve Arası
11:30-12:50	OTURUM 2 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayşe Mine KÜÇÜKER
11:30-11:40	(SB-01-08) GELİŞİMSEL PEDIATRİ POLİKLİNİĞİNİN BİR DEVLET HASTANESİNDE 2,5 YILLIK DENEYİMİ Mehmet Akif BÜYÜKAVCI ¹ <i>¹İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD.</i>
11:40-11:50	(SB-01-09) KUBİTAL TÜNEL SENDROMU NEDENİ İLE CERRAHİ TEDAVİ UYGULANAN HASTALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ <u>Cem DEMİREL</u> ¹ , Vaner KÖKSAL ¹ <i>¹Samsun Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi ABD.</i>
11:50-12:00	(SB-01-10) Palyatif Bakım Servisinde Yatan Hastalarda, Fonksiyonel Bağımlılık, Kognitif Bozukluk ve Depresyonun Basınç Yaraları ile İlişkisi <u>Ayfer DURAK</u> ¹ , Nezahat Müge ÇATIKKAŞ ¹ <i>¹Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları ABD.</i>
12:00-12:10	(SB-01-11) BORUN ALZHEİMER HASTALIĞI TEDAVİSİNDE YERİ OLABİLİR Mİ? <u>Çağla ÇELEBİ</u> ¹ , Murat ÇELEBİ ² , Elif AKSÖZ ³ <i>¹Balıkesir Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Farmakoloji ve Toksikoloji ABD. ²Balıkesir Üniversitesi, Savaştepe Meslek Yüksekokulu, Veterinerlik Bölümü ³Balıkesir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji ABD.</i>

12:10-12:20	<p>(SB-01-12) FARKLI YÜZEY KAPLAMA İŞLEMLERİNİN POLİAMİD VE OTOPOLİMERİZAN REZİN ARASINDAKİ BAĞLANTI DAYANIMINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ</p> <p><u>Özer İŞİSAĞ¹</u>, Atilla EVCİN²</p> <p>¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi ABD.</p> <p>²Afyon Kocatepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü</p>
12:20-12:30	<p>(SB-01-13) SÜRNÜMERER DİŞLER: RETROSPEKTİF KESİTSEL ÇALIŞMA</p> <p><u>Aydan AÇIKGÖZ¹</u>, Nihal YETİMOĞLU¹</p> <p>¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi ABD.</p>
12:30-12:40	<p>(SB-01-14) ASTIMLI GEBE KADINLARIN KONTROLLERİNE VE TEDAVİYE UYUMLARI</p> <p>Mustafa İLTERİŞ BARDAKÇI¹</p> <p>¹Istanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Şişli Hamidiye Etfal E.A.H., Göğüs Hastalıkları</p>
12:40-12:50	<p>Soru-Cevap</p>
12:50-13:30	<p>Öğle Yemeği</p>
13:30-14:30	<p>PANEL</p> <p>“Bağımlılıkta Suç ve Ceza Uygulamaları”</p> <p>Prof. Dr. Ersi ABACI KALFOĞLU</p> <p>Prof. Dr. Neylan ZİYALAR</p> <p>Dr. Öğr. Üyesi Gökhan Yaşar DURAN</p>
14:30-16:10	<p>OTURUM 3</p> <p>Oturum Başkanı: Doç. Dr. İtir ERKAN</p>
14:30-14:40	<p>(SB-01-15) SİLYALI HEPATİK FOREGUT KİSTİ: VİDEO SUNUM</p> <p>Mehmet Sait ÖZSOY¹, Fatih BÜYÜKER¹, <u>Ayşegül ERGÜN¹</u>, Hakan BAYSAL¹, Ayşe Nur TOKSÖZ YILDIRIM², Orhan ALİMOĞLU¹</p> <p>¹Istanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi ABD.</p> <p>²Istanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Patoloji ABD.</p>

14:40-14:50	<p>(SB-01-16) HEMİPLEJİ TANISI KONULAN HASTALARDA UYGULANAN KOR STABİLİZASYON EGZERSİZLERİNİN AMBULASYON VE DENGE ÜZERİNE ETKİSİ</p> <p>Melisa KABAKÇI¹, <u>Zelal APAYDIN</u>^{1,2}, Tuna PEHLİVANOĞLU³, Mohamed Ali BEKİR¹, Mehmet ÜNAL¹</p> <p>¹<i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü</i></p> <p>²<i>Istanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı</i></p> <p>³<i>Liv Hospital İstanbul</i></p>
14:50-15:00	<p>(SB-01-17) FOSSA PTERYGOPALATİNA'YA ENDOSKOPIK ENDONASAL YAKLAŞIMDA ANATOMİK PARAMETRELER; ANATOMİK ÖLÇÜMLERLE FOSSA'NIN KLİNİK YÖNÜNÜN TANIMLANMASI</p> <p><u>Sıla KIZILTAN</u>¹, Yelda Pınar¹</p> <p>¹<i>Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi ABD.</i></p>
15:00-15:10	<p>(SB-01-18) ELEKTRONİK SPOR OYUNCULARINDA ÜST EKSTREMİTE KAS KISALIGININ VE AĞRININ DEĞERLENDİRİLMESİ</p> <p>İ. Salih TÜRKMEN¹, <u>Şule OKUR</u>¹, Mehmet ÜNAL¹</p> <p>¹<i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü</i></p>
15:10-15:20	<p>(SB-01-19) ANATOMICAL AND MORPHOLOGICAL VARIATIONS OF ANTERIOR CEREBRAL AND ANTERIOR COMMUNICATING ARTERY IN TURKISH POPULATION</p> <p>Gkionoul Nteli CHATZİOGLOU¹, <u>Emine NAS</u>², Ayşin KALE², Osman COŞKUN², Özcan GAYRETLİ²</p> <p>¹<i>Istanbul Health and Technology University, Faculty of Medicine, Department of Anatomy</i></p> <p>²<i>Istanbul University, Faculty of Medicine, Department of Anatomy</i></p>
15:20-15:30	<p>(SB-01-20) EGZERSİZ BAĞIMLILIĞI OLAN VE OLMAYAN GENÇLERİN UYKU DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRILMASI: PROSPEKTİF VAKA-KONTROL ÇALIŞMASI</p> <p>Songül ÇAĞLAR¹, <u>Semih KARAMAN</u>²</p> <p>¹<i>Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü</i></p> <p>²<i>Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü</i></p>

15:30-15:40	(SB-01-21) BEL AĞRISI İLE PREZENTE OLAN MEME KANSERİ TANISI ALAN GENÇ HASTA: OLGU SUNUMU Tuğçe PASİN ¹ ¹ Medeniyet Üniversitesi, Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği
15:40-15:50	(SB-01-22) GENÇ ERİŞKİNLERDE POSTÜRÜN VÜCUT KOMPOZİSYONU İLE İLİŞKİSİ Hilal YILMAZ ¹ , Zeynep ARIBAŞ ¹ , Kamil YILMAZ ² ¹ İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü ² KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
15:50-16:00	(SB-01-23) FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE TORAKAL SPİNAL MANİPÜLASYONUN POSTÜR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ Gülsüm IŞIK ¹ , Şule OKUR ¹ , Mehmet ÜNAL ¹ ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
16:00-16:10	Soru-Cevap
16:10-16:20	Kahve Arası
16:20-17:40	OTURUM 4 Oturum Başkanı: Prof. Dr. H. Hulusi ACAR
16:20-16:30	(SB-01-24) OLGU SUNUMU: TİP 1 DİYABETİ TAKLİT EDEN BİR TİP 2 DİYABET VAKASI Müzeyyen ERYILMAZ ¹ ¹ İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları Kliniği
16:30-16:40	(SB-01-25) OLGU SUNUMU: COVID SONRASI KRONİK ÜRTİKER İlkay KESKİNEL ¹ ¹ İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları ABD.

16:40-16:50	<p>(SB-01-26) E-SAĞLIK OKURYAZARLIĞI İLE AKILCI İLAÇ KULLANIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ: SAĞLIK PROFESYONELİ ADAYLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</p> <p><u>Zerrin İNCE</u>¹, Merve BOŞAT SÖNMEZ²</p> <p>¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencisi ²Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü</p>
16:50-17:00	<p>(SB-01-27) HASTANE ÖNCESİ ALANDA ÇALIŞAN 112 ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ PERSONELİNİN PEDIATRİK HASTAYA YAKLAŞIM HAKKINDAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ</p> <p><u>Soner Yırtıcı</u>¹, Emine Sevinç POSTACI²</p> <p>¹Adana İl Ambulans Servis Başhekimliği ²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu</p>
17:00-17:10	<p>(SB-01-28) ORMAN YANGINLARINDA KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI</p> <p>İkram ÇELİK¹, <u>Aliye KAŞARCI HAKAN</u>², Hafız Hulusi ACAR²</p> <p>¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencisi ²Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü</p>
17:10-17:20	<p>(SB-01-29) ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARINA KADERCİLİK YAKLAŞIMININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ALAN ÇALIŞMASI</p> <p><u>Sami AYDEMİR</u>¹, Tolga BARIŞIK², Hafız Hulusi ACAR²</p> <p>¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi ²Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü</p>
17:20-17:30	<p>(SB-01-30) BİNA YIKIM İŞLERİNDE GÖZ ARDI EDİLEN RİSK: ASBEST MARUZİYETİ</p> <p><u>Oğuzhan BARS</u>¹, Aliye KAŞARCI HAKAN², Mehmet ÜNAL³</p> <p>¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği ABD. ²Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü ³Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü</p>
17:30-17:40	<p>Soru-Cevap</p>

POSTER BİLDİRİLER

(PB-01-01) BUKKAL MUKOZA YERLEŞİMLİ PYOJENİK GRANÜLOM: OLGU SUNUMU

Beyza Ecem ALKAÇ EKİCİ¹, Merve ERKMEN ALMAZ²

¹Acıbadem Eskişehir Hastanesi

²Kırıkkale Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti ABD.

(PB-01-02) AZERBAIJAN'DA VE TÜRKİYE'DE TÜTÜN KULLANIMI VE TÜTÜNLEMÜCADELE

Adil ALİYEV¹

¹Istanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı

(PB-01-03) ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ SEKTÖRÜNDE MOBBİNGİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet Mert AYDIN¹, Aliye KAŞARCI HAKAN²

¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği ABD.

²Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü

(PB-01-04) MEDİKAL BİR DİLEMMA; ANOGENİTAL SİĞİLLER (HPV)

Ayşe Çitil Doğan¹

¹KTO Karatay Üniversitesi, Kadın Hastalıklar ve Doğum Kliniği

(PB-01-05) PSEUDOMONAS AERUGINOSA'NIN ELASTAZ AKTİVİTESİNİN MOLEKÜLER VE BİYOKİMYASAL YÖNTEMLER İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Berat ÖZKAN¹, Fatma BUDAK²

¹Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mikrobiyoloji

²Kocaeli Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji ABD.

(PB-01-06) SÜT ANTERİOR DIŞLARIN PREFABRİKE ZİRKONYUM KRONLAR İLERESTORASYONU: İKİ OLGU SUNUMU

Beyza Ecem ALKAÇ EKİCİ¹

¹Acıbadem Eskişehir Hastanesi

(PB-01-07) EFFECT OF VEGAN DIET ON HEALTH, EVALUATION OF ANIMAL PROTEIN AND PLANT PROTEIN

Didem DEMİR¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics Department

(PB-01-08) OKUL SAĞLIĞI HEMŞİRELERİNİN BAĞIŞIKLAMADAKİ ROLÜ

Efe GENÇLER¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Bölümü

(PB-01-09) SAĞLIK HİZMETLERİ VE NÖROPAZARLAMA İLİŞKİSİNİN RÖPORTAJYÖNETİMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Fadime KOÇ¹, Can METE², Tuğba GÜZ²

¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Mezunu

²Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

(PB-01-10) NUTRITION AND HEALTH: MYTH OR FACTS

Hala Refai¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics Department

(PB-01-11) GESTASYONEL DİYABETİN YÖNETİMİ VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Hatice Teker ÖNDER¹, Ayten ARIÖZ DÜZGÜN²

¹Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Perinatoloji Servisi

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

(PB-01-12) EXERCISE AND REHABILITATION NURSING IN THE LOSS OF CARDIAC FUNCTIONS

Muhammed Nasrullah ER¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing Student

(PB-01-13) A REVIEW OF THESES CONDUCTED IN TURKEY WITH THE AIM OF DETERMINING THE EFFECT OF NURSING CARE ON QUALITY OF LIFE: A SYSTEMATIC REVIEW

İlknur YÜCEL¹, Muhammed Nasrullah ER²

¹Istanbul Gelisim University, Vocational School of Health Services

²Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing Student

(PB-01-14) ZELLWEGER VE COSTELLO SENDROMUNDA KARDİYAK TUTULUMUN HEMŞİRELİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Muhammed Nasrullah ER¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Öğrencisi

(PB-01-15) GÖZ ARDI EDİLEN BİR KONU: RUH SAĞLIĞI

Berna Pınar DEĞER¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Bölümü

(PB-01-16) THE EFFECT OF NUTRITION AND DISEASE ON QUALITY OF LIFE IN PHENYLKETONURIA

Sema Nur AKASLAN¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics

(PB-01-17) MAGNEZYUMUN KRONİK HASTALIKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Şevval DÖNMEZ¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

(PB-01-18) COVID-19 HASTALARINDA YENİ BİR YAKLAŞIM OLARAK OKSİHEMOGLOBİN KARBOKSİHEMOGLOBİN, KAN GAZI DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ: LONGİTUDİNAL BİR ÇALIŞMA

Hicran ŞAHİN GÖKÇE¹, Özen ÖZENSOY GÜLER¹, Ender ŞİMŞEK¹, Zeynep Yağmur KARAGÜLLEOĞLU², Ahmet ÇARHAN¹

¹Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Tıbbi Biyoloji ABD.

²Yıldız Teknik Üniversitesi, Biyoteknoloji ABD.

10 Mayıs 2023 ÇARŞAMBA

10:00-11:30	OTURUM 1 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tülay İREZ
10:00-10:10	(SB-02-31) ENERJİ TASARRUFU AMACIYLA TARIMSAL BİR SERADA FAZ DEĞİŞİM MALZEMESİ KULLANIMININ İNCELENMESİ <u>Mehmet Selçuk MERT¹</u> , Hatice Hande MERT ² , Sude Yaldız ¹ , Fikret YÜKSEL ¹ ¹ Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölümü. ² Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü
10:10-10:20	(SB-02-32) ISIL ENERJİ DEPOLAMA SİSTEMLERİ İÇİN METAL OKSİT KATKILI KOMPOZİT FAZ DEĞİŞTİREN MADDELERİN GELİŞTİRİLMESİ <u>Hatice Hande MERT¹</u> , Mehmet Selçuk MERT ² ¹ Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü ² Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölümü
10:20-10:30	(SB-02-33) İNSAN ODAKLI AYDINLATMANIN GENEL İLKELERİ Selahattin KÜÇÜK ¹ ¹ Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü.
10:30-10:40	(SB-02-34) HASTANE YAPILARINDA PANDEMİLERİ ÖNLEMELİK İÇİN UYGULANAN SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARİ ÇÖZÜMLERİN İRDELENMESİ <u>Ferhat ONUR¹</u> , Müjde Altın ² ¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı ² Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü
10:40-10:50	(SB-02-35) KALSİT MİNERALİNİN PLASTİK ENDÜSTRİSİNDE DOLGU MALZEMESİ OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI <u>Mücahid ALAKUŞ¹</u> , Özgür GÖKÇE ² , Mustafa YILDIZ ³ ¹ Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği ABD ² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği ABD ³ Aksaray Üniversite, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi
10:50-11:00	(SB-02-36) KIZILIRMAK HAVZASINDA HIDROLOJİK KURAKLIĞIN FARKLI YÜKSELTİLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI Semih EDİŞ ¹ ¹ Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü.
11:00-11:10	(SB-02-37) ADLİ BİLİMLER LABORATUVARLARINDA İÇ MEKAN TASARIMI VE PLANLAMA <u>Aslı OFLUOĞLU¹</u> , Z. Alara Kaplan ¹ , Sotiri Kalfoglu ² ¹ Bağımsız Araştırmacı ² Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Adli Tıp Eğitim ve Hizmet Laboratuvarı

11:10–11:20	(SB-02-38) YILANLI (MUĞLA) PLANLAMA BİRİMİNDEKİ SAF KARAÇAMMEŞCERELERİNDE AĞAÇ BİTKİSEL KÜTLESİNİN MEŞCERE GELİŞİM ÇAĞLARINA GÖRE DEĞİŞİMİ Servet Pehlivan ¹ ¹ Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü
11:20- 11:30	Soru-Cevap
11:30-12:00	Kahve Arası
12:00-13:30	OTURUM 2 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Serap ACAR DERMAN
12:00-12:10	(SB-02-39) YBFE2AS2 KRİSTALİNİN TEMEL DURUM VE YÜKSEK SICAKLIK MEKANİK KARARLILIĞININ İNCELEMESİ Fatih Yavuzhan DERİNGÖL ¹ , H. Özışık ^{1,2} ¹ Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Nanoteknoloji Anabilim Dalı, Aksaray, Türkiye ² Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü, Aksaray, Türkiye
12:10-12:20	(SB-02-40) PARTICLE CREATION WITH CHAPLYGIN GAS COSMOLOGY Özgür SEVİNÇ ¹ ¹ Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü.
12:20-12:30	(SB-02-41) F(R,T) GRAVİTASYON TEORİSİNDE BIANCHI TIP-V EVRENİ Mehmet ÖZANSOY ¹ , Değer SOFUOĞLU ² ¹ İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı ² İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü
12:30-12:40	(SB-02-42) TELEPARALEL GRAVİTASYONDA SOLUCAN DELİĞİ ÇÖZÜMLERİNİN İNCELENMESİ Aylin ÇALIŞKAN ¹ , Ertan Güdekli ² ¹ İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Matematiksel Fizik Anabilim Dalı ² İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü
12:40-12:50	(SB-02-43) COMPARISON OF THE IMAGE QUALITY OF THE HOLOGIC Selenia DIGITAL MAMMOGRAPHY SYSTEM WITH LITERATURE DATA Melike KAYA KARAASLAN ¹ ¹ Istanbul Health Directorate, Public Hospitals Presidency-4, Biomedical Engineering Department.
12:50-13:00	(SB-02-44) SENSÖR TABANLI ROBOTİK EL Elif Nur KÖPRÜLÜ ¹ , Hatice TEMÜR ¹ , Kadriye KIZILBEY ¹ ¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği.

13:00-13:10	(SB-02-45) ÇAP DAĞILIM FONKSİYONLARININ FARKLI VERİ DAĞILIMLARI DİKKATE ALINARAK KARŞILAŞTIRILMASI Ferhat BOLAT ¹ <i>¹Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği</i>
13:10-13:20	(SB-02-46) ELECTROSPUN ANTIBACTERIAL POLYMER-METAL COMPOSITES Elif Nur ARSLAN, Serap DERMAN, Murat TOPUZOĞULLARI <i>Yıldız Technical University, Department of Bioengineering, İstanbul, TÜRKİYE</i>
13:20-13:30	Soru-Cevap
13:30-14:10	Öğle Yemeği
14:10-15:40	OTURUM 3 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Banu MANSUROĞLU
14:10-14:20	(SB-02-47) DONÖR-AKSEPTÖR KOMBİNASYONUNA SAHİP FLORESAN MONOMER SENTEZİ, KARAKTERİZASYONU VE OPTOELEKTRONİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ Merve GÜZEL ¹ <i>¹Pamukkale Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü.</i>
14:20-14:30	(SB-02-48) İMMOBİLİZE MAYA HÜCRELERİ İLE ÇEŞİTLİ REAKTİF BOYARMADDE GİDERİMLERİNİN İNCELENMESİ Sema ÇELİK ¹ , Selen KURTULUŞ ¹ , Mürşide BAŞER ¹ <i>¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü</i>
14:30-14:40	(SB-02-49) KUTANÖZ LEISHMANIASIS'E KARŞI KİTOSAN VE KUERSETİN İÇEREN LEKTRO-EĞRİLMİŞ YARA ELBİSELERİ ÜRETİMİ Mehtap ERDİNÇ ¹ , Yaren ERENGİL ¹ , Serap DERMAN ² , Murat TOPUZOĞULLARI ² <i>¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoteknoloji Anabilim Dalı</i> <i>²Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü</i>
14:40-14:50	(SB-02-50) INVESTIGATION OF THE MICROBIOME IN MOBILE PHONES FOR IDENTIFICATION PURPOSES IN FORENSIC SCIENCES Relay URKU ¹ , Hüseyin ÇAKAN ² <i>¹Çanakkale Onsekiz Mart University, School of Graduate Studies, Department of Biology</i> <i>²Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Science</i>

14:50-15:00	(SB-02-51) S. aureus PATOJENİ ÜZERİNDE ETKİLİ LİTİK TRANSMEMBRAN PROTEİNLERİN KROMATOĞRAFİK OLARAK SAFLAŞTIRILMASI <u>Levent TURA</u> ¹ , Hande HANÇER ² , Murat TOPUZOĞULLARI ³ , Tülin ÖZBEK ² ¹ <i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoteknoloji A.B.D.</i> ² <i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü</i> ³ <i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya-Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü</i>
15:00-15:10	(SB-02-52) POLİVİNİL ALKOL MATRİKSLİ BİTKİSEL İÇERİKLİ HİDROJEL YARA ÖRTÜSÜ TASARIMI <u>Melis ABAHUNİ UÇAR</u> ¹ , Enis Muhammet GÜL ² , Mehmet Burçin PİŞKİN ¹ , Emek DERUN ² ¹ <i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü</i> ² <i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü</i>
15:10-15:20	(SB-02-53) NANOPARTİKÜLLERİN HÜCRE ELASTİSİTESİNE OLAN ETKİSİNİN NANOİNDENTASYON İLE İNCELENMESİ <u>Burak Aslanca PAK</u> ¹ , Kübra KELLECI ² , Sevil ÖZER ¹ ¹ <i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü</i> ² <i>Beykoz Ünibersitesi, Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü</i>
15:20-15:30	(SB-02-54) ELEKTRO EĞİRME YÖNTEMİ İLE ÜRETİLEN PVA İÇERİKLİNANOFİBERLERİN OPTİMİZASYONU <u>Kübra GÖKYILDIRIM</u> ¹ , Sezen CANIM ATEŞ ² ¹ <i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği ABD</i> ² <i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü</i>
15:30-15:40	Soru-Cevap
15:40-16:00	Kahve Arası
16:00-17:30	OTURUM 4 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Diyadin CAN
16:00-16:10	(SB-02-55) ENDÜSTRİ 4.0 DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE DÜNYA VE TÜRKİYE'DE MEVCUT DURUM: TR41 BÖLGESİNDE ENDÜSTRİ 4.0 FARKINDALIĞI İNCELEMESİ <u>Levent SIRAKAYA</u> ¹ , İbrahim SABUNCU ² ¹ <i>Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü</i> ² <i>Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü</i>

16:10-16:20	(SB-02-56) ÇAMAŞIR MAKİNELERİNDE YIKAMA PERFORMANSININ DENETİMLİ MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARI İLE TAHMİNLENMESİ <u>Merih Şükrü AKGÜN</u> ¹ , Neslihan DEMİREL ² , Tolga ŞEN ³ ¹ <i>Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Veri Bilimi</i> ² <i>Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Fakültesi, İstatistik Bölümü</i> ³ <i>Bağımsız Araştırmacı</i>
16:20-16:30	(SB-02-57) NATURAL FIBER USAGE FOR AUTOMOTIVE INTERIOR PARTS <u>Kübilay ÖZTÜRK</u> ¹ , Erdener DOĞAN ² ¹ <i>TOFAS Turk Otomobil Fabrikası R&D Center</i> ² <i>Middle East Technical University, Mechanical Engineering Department</i>
16:30-16:40	(SB-02-58) OTOMOBİL SEKTÖRÜNDE HAREKETLİ PARÇALARIN ÖMÜR TESTLERİNE TEKNOLOJİK GELİŞİMİ <u>Onur GÜDEK</u> ¹ , Ahmed Burak TAPAN ¹ , Mert KUŞ ¹ , Hasan BILGIÇ ¹ , Gizem KILCI ¹ ¹ <i>TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., Ar-Ge Departmanı, Bursa, Türkiye</i>
16:40-16:50	(SB-02-59) DÖRT KÖŞELİ 6 SERBESTLİK DERECELİ TAM ARAÇ YOL SİMÜLATÖRÜNDE SÜSPANSİYON ÖMÜR TEST SENARYOLARI <u>Ahmed Burak TAPAN</u> ¹ , Onur GÜDEK ¹ , Mert KUŞ ¹ , Hasan BILGIÇ ¹ , Gizem KILCI ¹ ¹ <i>TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., Ar-Ge Departmanı, Bursa, Türkiye</i>
16:50-17:00	(SB-02-60) TÜRK YAZILIM TEKNOLOJİ SEKTÖRÜNDE YAPI BİLGİ MODELLEMESİ (BİM) : ÖRNEK VAKA ÇALIŞMASI Seda ERDOĞAN ¹ ¹ <i>Şişli Meslek Yüksekokulu, İç Mekan Tasarımı.</i>
17:00-17:10	(SB-02-61) TELETIP TABANLI EVDE SAĞLIK HİZMETLERİNDE VİTAL BULGULARIN TAKİBİNE YÖNELİK ESNEK BASKILI DEVRE İÇEREN SİSTEM <u>Burakhan YILMAZ</u> ^{1*} , Özlem ACAR ¹ , Şeydanur AYDIN ¹ , Ahmet KOLUMAN ¹ ¹ <i>Pamukkale Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği</i>
17:10-17:20	(SB-02-62) ELLE YAPILAN İŞLERDE LMM HHT VE LMM ZS YÖNTEMLERİ KULLANILARAK RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ Osman ÖZŞAHİN ¹ , <u>Tolga BARIŞIK</u> ² , Hafız Hulusi ACAR ² ¹ <i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü</i> ² <i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü</i>

17:20-17:30	Soru-Cevap
	POSTER BİLDİRİLER
	(PB-02-19) THE INHIBITORY EFFECT OF INDISULAM-COUMARIN COMBINED THERAPY ON GLIOBLASTOMA Fatma Şayan POYRAZ ¹ , <u>Zeynep Yağmur KARAGÜLLEOĞLU</u> ² , Banu MANSUROĞLU ² ¹ Department of Molecular Biology and Genetics, Faculty of Arts & Science, Yildiz Technical University ² Department of Biotechnology, Yildiz Technical University
	(PB-02-20) PRODUCTION AND CHARACTERIZATION OF QUERCETIN-LOADED PCL BASED DIFFERENT POLYMERIC NANOPARTICLES Sevgilay KURTULDU ¹ , İrem ÇOKSU ¹ , Serap DERMAN ¹ ¹ Yıldız Technical University, Faculty of Chemistry and Metallurgy, Bioengineering Department
	(PB-02-21) TERMOSONİKASYON UYGULAMALARININ TAZE YUMURTALAR DEPOLAMA STABİLİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ Pınar GEDİKOĞLU ARSLAN ¹ , Cengiz CANER ¹ , Muhammed YÜCEER ¹ ¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü
	(PB-02-22) ELMADA FOSFOR ÇÖZÜNDÜRÜCÜ BAKTERİLERİN FİDAN GELİŞİMİNE VE FOSFOR TAŞIYICI SPX GEN AİLESİNİN EKSPRESYONUNA ETKİLERİ Mehmet KURAL ¹ , Ali KIYAK ² , Selman ULUIŞIK ^{1,3} , Ersin ATAY ^{1,3} ¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Sistemleri Anabilim Dalı ² Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi ³ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, Bahçe Tarımı Programı
	(PB-02-23) TAZE YUMURTANIN DEPOLAMA STABİLİTESİNİN ARTTIRILMASINDA ŞELLAK VE ŞELLAK-NANOPARTİKÜL KAPLAMA UYGULAMALARININ ETKİSİ Hakan SAHANSOY ¹ , Cengiz CANER ¹ , Muhammed YÜCEER ¹ ¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik Fakülte Gıda Mühendisliği Bölümü

(PB-02-24) POLIVINİL ALKOL MATRIKSLI BITKİSEL TRANSDERMAL FORMÜLASYON SENTEZLENMESİ

Enis Muhammet GÜL¹, Melis ABAHUNİ UÇAR², Mehmet Burçin PİŞKİN², Emek DERUN¹

¹*Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü*

²*Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü*

(PB-02-25) ŞİZOFRENİ HASTALIĞINA BİYOLOJİ PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ AÇISI

İbrahim BALCIOĞLU¹, Özlem ESENKAYA^{1,2}

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyolojive Genetik*

(PB-02-26) KÖK HÜCRE DEN YAPAY ORGAN

Özlem ACAR¹, Şeydanur AYDIN¹, Burakhan YILMAZ¹, Ahmet KOLUMAN¹

¹*Pamukkale Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği*

(PB-02-27) KALP PİLLERİNDE GÜNCEL GELİŞMELER

Şeydanur AYDIN¹, Burakhan YILMAZ¹, Özlem ACAR¹, Ahmet KOLUMAN¹

¹*Pamukkale Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği*

(PB-02-28) F(R,T) GRAVİTASYON TEORİSİNDE HİPERBOLİK YAVAŞLAMA PARAMETRELİ EVREN SENARYOSU

Dilay KÖSEM¹, Değer SOFUOĞLU²

¹*Istanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı*

²*Istanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü*

(PB-02-29) ULTRAVİYOLE IŞIN İLE DEZENFEKSİYON CİHAZI

Hüdanur ÖNDÜ¹, Zeynep Sude KANKUR², Alperen KAYNAK³, Sevil ÖZER²

¹*Boğaziçi Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği,*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği*

³*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyolojive Genetik*

(PB-02-30) PYTHON'DA VERİ BÜYÜTMEYİLE MELANOM CİLT KANSERİ TAHMİNİ

Tutku KÜCÜKER¹, Kübra KELLECI², Sevil ÖZER¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü*

²*Beykoz Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü*

(PB-02-31) İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ LABORATUVARLARINDA FİZİKSEL VE KİMYASAL RİSKLERİN İNCELENMESİ

Fatma Güldem KORUCUK¹, Tolga BARIŞIK¹, Hafız Hulusi ACAR¹

¹*İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul YeniYüzyıl Üniversitesi*

11 Mayıs 2023 PERŞEMBE

10:00-11:30	OTURUM 1 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Pinar UYSAL CANTÜRK
10:00-10:10	(SB-03-63) AI AND THE FUTURE OF PHILOSOPHY EDUCATION Necdet YILDIZ ¹ <i>¹Anadolu University, Faculty of Literature, Department of Philosophy</i>
10:10-10:20	(SB-03-64) HEINRICH RICKERTİN DEĞERLER KAVRAMI IŞIĞINDA KÜLTÜR BİLİMLERİNDE AÇIKLAMA-ANLAMA İKİLİĞİ Fatih YILDIRIM ¹ <i>¹Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü</i>
10:20-10:30	(SB-03-65) TANRININ ÖN BİLGİSİ VE ÖZGÜR İRADE PROBLEMİ Dilber ÖZTÜRK ¹ <i>¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Enstitüsü, Felsefe Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi</i>
10:30-10:40	(SB-03-66) BİLİŞSEL MÜDAHALE VE İYİ OLUŞ Pinar UYSAL CANTÜRK ¹ <i>¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü</i>
10:40-10:50	(SB-03-67) ÜNİVERSİTE 1. LİG HENTBOLCULARININ SPOR DUYGU DURUMLARI Abdullah Yavuz AKINCI ¹ <i>¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü</i>
10:50-11:00	(SB-03-68) DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞUNDA İŞ YAŞAMINA UYUMU ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI; NİTEL BİR ARAŞTIRMA Büşra YİĞİT ¹ <i>¹Istanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uygulamalı Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi</i>

11:00-11:10	<p>(SB-03-69) KAYNAŞTIRMA /BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİM ALAN ÇOCUKLARIN BULUNDUĞU SINIFLARDA NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN AİLELERİNİN KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</p> <p>Necibe Damla ÖZDEMİR¹</p> <p>¹Milli Eğitim Bakanlığı</p>
11:10-11:20	<p>(SB-03-70) OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE VERİLEN SATRANÇ EĞİTİMİNİN DİKKAT,PRATİK DÜŞÜNME VE PROBLEM ÇÖZME ÜZERİNE ETKİSİ: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ</p> <p>Özgür DİNÇER¹, Harun SULAK²</p> <p>¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi</p> <p>²Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü.</p>
11:20-11:30	Soru-Cevap
11:30-12:00	Kahve Arası
12:00-13:30	OTURUM 2 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Serra İNCİ
12:00-12:10	<p>(SB-03-71) EDEBİYAT KURAMLARI, ELEŞTİRİ YÖNTEMLERİ VE KAVRAMLARININ UYGULANIŞI HAKKINDA BAZI TESPİTLER VE ÇOK YÖNLÜ OKUMA ÖNERİSİ</p> <p>Murat KARA¹</p> <p>¹Batman Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü</p>
12:10-12:20	<p>(SB-03-72) TDK TÜRKÇE SÖZLÜK VE KUBBEALTI LUGATİNDE TANIKLAMA: A MADDESİNDEKİ ÖRNEK SÖZLÜK BİRİMLERİN İNCELENMESİ</p> <p>Mustafa Samet KUMANLI¹</p> <p>¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü</p>
12:20-12:30	<p>(SB-03-73) MANASTIRLI CELÂL'İN HÜSN-İ YÛSUF ESERİNDEN HAREKETLE "GÛŞ" KULLANIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</p> <p>Eda TUNCER¹</p> <p>¹Avrasya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü</p>
12:30-12:40	<p>(SB-03-74) BEDRİ RAHMİ EYÛBOĞLU ŞİİRİNDE İSTANBUL</p> <p>Hacire AKTAŞ¹</p> <p>¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Doktora Öğrencisi</p>

12:40-12:50	<p>(SB-03-75) ÇORUM MANİLERİNDE BAĞLAM EKSENİNDE YEMEKLER <u>Merve GÜNALTAY BAŞAK</u>¹, Aynur KOÇAK²</p> <p>¹<i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Doktora Öğrencisi</i></p> <p>²<i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü</i></p>
12:50-13:00	<p>(SB-03-76) ANADOLU'DA EVLİLİK SÜRECİNDE YAPILAN İKRAMLAR: 'ŞERBETLER ÖRNEĞİ <u>Merve Nesibe CAN</u>¹, Aynur KOÇAK²</p> <p>¹<i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Doktora Öğrencisi</i></p> <p>²<i>Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü</i></p>
13:00-13:10	<p>(SB-03-77) ESKİ AHİT'İN 'ASİ' KRALİÇESİ VAŞTI'NIN BATI RESİM SANATINDATEMSİLİ Sanem SOYLU YILMAZ¹</p> <p>¹<i>Şişli Meslek Yüksekokulu, Mimari Restorasyon Programı.</i></p>
13:10-13:20	<p>(SB-03-78) CENGİZ AYTMATOV'UN DEVE GÖZÜ ADLI HİKAYESİNDE GÖRÜNMEZ BİR FİĞÜR OLARAK KADIN Ayşe EMRE¹</p> <p>¹<i>İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İZÜTEM (Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi)</i></p>
13:20-13:30	Soru-Cevap
13:30-14:10	Öğle Yemeği
14:10-15:40	OTURUM 3 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Aykut AKDAĞ
14:10-14:20	<p>(SB-03-79) PAZARLAMA BAKIŞ AÇISI İLE SLOW FOOD KONULU ÇALIŞMALARINBİBLİYOMETRİK ANALİZİ <u>Kadri Gökhan YILMAZ</u>¹, <u>Tuba TOKUÇOĞLU YUMUŞAK</u>²</p> <p>¹<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü</i></p> <p>²<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kadın ve Aile Çalışmaları ABD.</i></p>

14:20-14:30	<p>(SB-03-80) DESTİNASYON PAZARLAMASINDA ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK VE GASTRONOMİNİN ROLÜ (KKTC ÖRNEĞİ)</p> <p><u>Dora UZKESİCİ</u>¹, İlke GÜRDAL², Yiğit Sebahattin BOZKURT³</p> <p>¹Kıbrıs İlim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme ²Kıbrıs İlim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler ³Kıbrıs İlim Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği</p>
14:30-14:40	<p>(SB-03-81) HANE HALKI ENERJİ HARCAMALARI İLE KARBON EMİSYON YOĞUNLUĞUNUN ANALİZİ</p> <p>Öznur TAŞDÖKEN¹</p> <p>¹Bağımsız Araştırmacı</p>
14:40-14:50	<p>(SB-03-82) YÜKSEK PERFORMANSLI İŞ SİSTEMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</p> <p>Hale Eda AKDURU¹</p> <p>¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Milas Meslek Yüksek Okulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü</p>
14:50-15:00	<p>(SB-03-83) VARDİYA ÇİZELGELEME VE TURİZM SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA</p> <p><u>Hüseyin YİĞİT</u>¹, Harun SULAK²</p> <p>¹Bağımsız Araştırmacı ²Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü</p>
15:00-15:10	<p>(SB-03-84) KIRSAL KALKINMADA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE BİYOEKONOMİ</p> <p>Ayten Nahide KORKMAZ¹, <u>Atila ER</u>¹</p> <p>¹İstanbul Aydın Üniversitesi, Dış Ticaret Bölümü (İngilizce).</p>
15:10-15:20	<p>(SB-03-85) ÇEVRESEL, SOSYAL, EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE MARKAAKTİVİZMİ: TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDEKİ UYGULAMALARI</p> <p>Tugay Galip HADİ¹</p> <p>¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Medya ve İletişim Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi</p>
15:20-15:30	<p>(SB-03-86) NEW HORIZONS IN TURKISH – ALGERIAN RELATIONS AFTER ENERGY DEALS</p> <p>Muhammet Musa BUDAK¹</p> <p>¹Bağımsız Araştırmacı</p>
15:30-15:40	<p>Soru-Cevap</p>
15:40-16:00	<p>Kahve Arası</p>

16:00-17:20	OTURUM 4 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Javid ALİYEV
16:00-16:10	(SB-03-87) TERK SEBEBİYLE BOŞANMA DAVALARINDA UYGULAMADA KARŞILAŞILAN SORUNLAR Zehra Gizem ATEŞ ¹ ¹ <i>Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı</i>
16:10-16:20	(SB-03-88) MOBİNGLE İLGİLİ YARGITAY KARARLARI Selma TEPEHAN ERASLAN ¹ ¹ <i>Bağımsız Araştırmacı</i>
16:20-16:30	(SB-03-89) 4857 SAYILI İŞ KANUNU M. 69/3'TE YENİ İSTİSNA: 6491 SAYILI TÜRK PETROL KANUNU UYARINCA PETROL ARAŞTIRMA, ARAMA VE SONDAJ FAALİYETLERİ Ahmet Burak BELDÜZ ¹ ¹ <i>Düzce Üniversitesi, Akçakoca Bey Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi</i>
16:30-16:40	(SB-03-90) RAWLS'UN "HAKKANİYET OLARAK ADALET" TEORİSİNE HONNETH'İN HEGELYAN ELEŞTİRİSİ: TANINMA TEORİSİ BAĞLAMINDA ADALET Eren Deniz ÖZÇİN ¹ ¹ <i>Istanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Doktora Öğrencisi</i>
16:40-16:50	(SB-03-91) DENİZLİ İLİ (BATI ANADOLU) DEPREMSELLİK DURUMU: GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE LİTERATÜR İNCELEMESİ VE GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER İsmahan ERMiŞ ¹ ¹ <i>İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Coğrafya Bölümü Lisans Öğrencisi</i>
16:50-17:00	(SB-03-92) REKLAMLARDA SUNULAN BABA-ÇOCUK İLİŞKİSİ: BABALAR GÜNÜREKLAMLARININ SEKTÖREL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ Zöhre AKYOL ¹ ¹ <i>Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım.</i>
17:00-17:10	(SB-03-93) KAMU İŞÇİLERİNİN PERFORMANSININ ÖLÇÜLMESİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: KALKINMA AJANSLARI ÖRNEĞİ Deniz ŞAHİN CİNOĞLU ¹ ¹ <i>Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Programı Yüksek Lisans Öğrencisi</i>
17:10-17:20	Soru-Cevap

bilim günleri

Sözlü Bildiri Özetleri

(SB-01-01) ROMATİZMAL YAKINMALARI OLAN BİR HASTADA ENDOSKOPI SONRASI NADİR BİR KOMPLİKASYON; RENAL ARTER RÜPTÜRÜ

Halil Can CANATAN¹, Ali HASPOLAT², Yaşar Gökhan GÜL³, Ali Şefik KÖPRÜLÜ⁴

¹Özel Güngören Hastanesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon Departmanı

²Özel Kolan International Hastanesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon Departmanı

³İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon ABD.

⁴İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji-Reanimasyon ABD.

Bir aydır psöriasis/psöriatik artrit tanısıyla tedavi gören hasta (40/E) dirsek/omuzda hareket kısıtlılığı, eklem ağrısı, nefes darlığı, yüksek ateşle acile başvurdu. Fizik muayenede apekte sistolik üfürüm duyuldu. Endokardit öntanısıyla ekokardiyografi istendi. EKO'da hafif/orta mitral yetersizliği, olası vejetasyon saptandı. Kısmi sedasyonla transözofageal ekokardiografi yapıldı, vejetasyon görülmedi. Ancak komplikasyonsuz yapılan TEE'den dakikalar sonra hastada sol yan ağrısı, soğuk terleme, taşikardi, tansiyon düşüklüğü takiben şok gelişti. YBU'de takibe alındı. Özofagus rüptürü/pnömomediastinum ön tanılarıyla kontrastlı BT istendi. BT'de sağ böbrek arkuat arterde fusiform anevrizma, solda korteks bütünlüğünde bozulma, perirenal aktif ekstrasvazyon, diffüz perirenal hematoma, interlobüler/arkuat arterlerde fokal anevrizmatik dilatasyonlar saptandı. Takibinde hemorajiye sekonder hızlı hemoglobin düşüşü gözlenen hastaya tekrarlayan eritrosit süspansiyonları, taze donmuş plazma, K vitamini uygulandı. Retroperiton, perirenal hematoma sınırladığından cerrahi girişim düşünülmedi. Destek tedaviyle genel durumunun düzelmesiyle vaskulit şüphesiyle ileri tetkikleri yapıldı. Sağ böbrek biyopsi sonucunda PAN/PAN'a bağlı renal arter rüptürü tanısı kondu. Steroid/immünsüpresif tedavi başlandı. Genel durumunun düzelmesiyle önce servise alındı, 21. günde taburcu edildi. Poliarteritis nodoza küçük/orta boy arterlerde mikroanjyopatik anevrizmalar oluşturan, olası otoimmün mekanizma, bakteriyel/viral enfeksiyonlar, bazı ilaçlar/aşılarda, romatolojik hastalıklarla ilişkilendirilen sistemik nekrotizan bir vaskülitir.^(1,2) Sıklıkla 4.-5. dekatlarda görülür (Prevalans 1-3/100.000).⁽³⁾ Küçük/orta arterlerde anevrizma/rüptürlere neden olarak hayatı tehdit eder. Renal arter rüptürü olan PAN olgularının prognozu genellikle kötüdür. Hastaların çoğu ölmekte veya nefrektomi/renal replasman tedavisine ihtiyaç duymaktadır. Çok az hasta diyalize ihtiyaç duymadan hayatta kalmaktadır. Nefrektomi yapılanlarda mortalite %50 civarındadır, arteriyel kanamalarda nadir değildir.⁽⁴⁾ Günümüzde kontrolsüz renal arter kanamalarında nefrektomi yerine renal arter embolizasyonu daha sık uygulanmakta olup, mortalite daha düşüktür.^(4,5) Hastamızda retroperiton ile sınırlı hematoma invaziv bir yöntem kullanılmadan medikal destekle takip ve komplikasyonsuz olarak başarılı bir şekilde tedavi edilmiştir. Olgumuzda psoriazise bağlı hiperinflamasyonun ve TEE sırasında artmış sempatik aktivitenin PAN'ın neden olduğu mevcut fokal renal arter anevrizmalarının rüptürüne neden olduğunu düşünmekteyiz. Sonuç olarak vaskuliti olan hastalarda yarı-invaziv işlemlerden sonra hayati bir organı tutan vasküler (anevrizma,vb.) rüptürü oluşabileceği hatırlanmalı, bu grup hastaya tüm tıbbi tanı/tedavi girişimleri tam donanımlı hastanelerde planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Renal Arter Kanaması, Vaskulit, Transesofageal Ekokardiografi, Poliarteritis Nodosa (PAN)

(SB-01-02) ABDOMİNAL KÜNT TRAVMALI HASTALARDA HASAR KONTROL CERRAHİSİ UYGULAMALARIMIZ

Sibel YAMAN¹, Hüseyin KILAVUZ¹, Murat DEMİR¹, Ali BEKRAKİ¹, İdris KURTULUŞ¹

¹Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

Hasar kontrol cerrahisi, ciddi travma hastalarında acil müdahalenin bir parçası olarak uygulanmaktadır. Hasar kontrol cerrahisi ilkeleri, geçici hasar-kanama-kontaminasyon kontrolü için hızlı resüsitasyon manevralarından oluşur. Bu çalışmamızda abdominal travmalı hastalarımıza uyguladığımız hasar kontrol cerrahisinin sonuçlarını sunmayı amaçladık. 01.03.2021-01.12.2022 tarihleri arasında Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi genel cerrahi kliniğinde abdominal travma nedeniyle ameliyata alınan, hasar kontrol cerrahisi uygulanan 18 yaşüstü 8 hasta çalışmaya dahil edildi. Travma etyolojisinde, 3 yüksekten düşme (%37.5), 2 araç içi trafik kazası (%25), 1 araç dışı trafik kazası (%12.5), 1 motosiklet kazası (%12.5), 1 iş kazası (%12.5) saptandı. Hastaların tümünde çoklu vücut bölgesi travması mevcuttu. İntraoperatif 3 hastada (%37.5) izole grade 3-4 karaciğer yaralanması, iğferlerinde karaciğer yaralanmasıyla birlikte 2 hastada (%25) retroperiton ve böbrek, 1 hastada (%12.5) distal pankreas, 1 hastada (%12.5) dalak ve 1 hastada (%12.5) kolon mezosu yaralanması saptanmıştır. Karaciğere yönelik packing prosedürü uygulanırken, pankreas yaralanmasına distal pankreatektomi, dalak yaralanmasına splenektomi, böbrek yaralanmasına nefrektomi ve kolon yaralanmasına kolektomi ile kolostomi prosedürü eklendi. Tüm hastalar, geçici batın kapatılması yapılarak entübe şekilde yoğun bakım ünitesinde takip edildi. Hastalardan 2'si (%25) eksitus olmuştur. Birisi postoperatif erken saatlerde depacking yapılamadan, diğeri depacking sonrası ek organ patolojilerine bağlı postoperatif 5.günde eksitus oldu. Ortalama depacking süresi 22.76(10-73±44.2) saat olarak bulundu. epacking yapılan 7 hastada major kanamanın kontrol altına alındığı görüldü. Hasar kontrol cerrahisinin aşamaları; laparotomi, packing ve geçici batın kapatılması, yoğun bakım şartlarında hipotermi/koagülopati/asidozun düzeltilmesi, bozulan biyokimyasal parametrelerin düzeltilmesini takiben yeniden laparotomi yapılması ve kontrol cerrahi müdahalelerin yapılmasını içermelidir. Hasar kontrol cerrahisi kritik olarak yaralanmış hastalarda mortaliteyi azaltmakla birlikte yüksek komplikasyon ile ilişkili olduğu bildirilmiştir. Packing süresi 72 saatten fazla tutulursa enfeksiyon riskinin arttığı, yoğun bakım ünitesine yatıştan sonraki 72 saat içinde hastanın genel durumu stabilize olunca depacking işleminin yapılması önerilmektedir. Hasar kontrol cerrahisinde teknik, akut kanamayı kontrol eden ve kontaminasyonu sınırlayan hızlı bir laparotomiyi içermelidir. Hasar kontrol cerrahisinin hangi hastalarda güvenle uygulanacağını belirlenmesi, sonuçlarının daha iyi anlaşılabilmesi için daha geniş prospektif ve çok merkezli çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Abdominal Travma, Hasar Kontrol Cerrahisi, Packing

(SB-01-03) LUMBAR VERTEBRALARIN BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ GÖRÜNTÜLERİNDEN ÖLÇÜLEN YÜKSEKLİK VE DERİNLİK DEĞERLERİNİN YAPAY ZEKÂ İLE CİNSİYET TAYİNİNDE KULLANILABİLİRLİĞİ

Aysun KARACA YALÇIN¹, Bünyamin ŞAHİN², Murat Kamil TURAN³

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Radyoloji Bilimler ABD.

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi ABD.

³Karabük Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji ve Genetik ABD.

İskelet kalıntılarından kimlik tespitinde en önemli adımlardan bir tanesi cinsiyet tayinidir. Pelvis ve kafatası kemikleri sıklıkla kullanılmasına rağmen bazen bulunamayabilir. Ayrıca, bel omurları sayıca çok olan ve daha iyi korunabilen kemiklerdir. Bu çalışmada, lumbar vertebraların bilgisayarlı tomografi görüntülerinde işaretlenen noktaların uzunluk ve açı değerlerinin makine öğrenme algoritmaları ile cinsiyet tayininde kullanılabilirliğini tespit etmeyi amaçladık. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Radyoloji Ana Bilim Dalı arşivinde bulunan ve herhangi bir patolojisi gözlenmeyen 20-40 yaş aralığında 50 kadın 50 erkek bireyin lumbar vertebra bilgisayarlı tomografi görüntüleri kullanıldı. Digital Imaging and Communications in Medicine (DICOM) formatındaki görüntüler kişisel iş istasyonunda (Horos Project, Version 3.0) ortogonal düzeleme getirildi. Yapay zeka uygulaması amacıyla geliştirilen Sekazu adlı programa aktarılan görüntülerde anatomik noktalar elle işaretlendikten sonra uzunluk ve açı değerleri hesaplandı. 13 ayrı makine öğrenme algoritması kullanılarak belirlenen parametrelerin doğruluk oranları bulundu. Yapılan işaretlemelelere göre L1-L5 omurlarının cinsiyet tayini için kullanılacak algoritmaların en yüksek doğruluk oranları %93, %90, %90, %87 ve %86 olarak hesaplandı. Buna göre en yüksek doğrulukta cinsiyet tayini L1 omuru kullanılarak yapılabilmekteydi. Bu verileri elde etmekte kullanılan sınıflayıcıların K-Nearest Neighbors, Extra Tree, Random Forest, Decision Tree, Gaussian Bayes ve Linear Discriminant Classifier oldukları bulundu. Elde etmiş olduğumuz bulgulara göre bel omurları üzerinde işaretlenen noktalar ve yapay zeka uygulaması sonucunda %86-%93 arasında değişen doğruluk oranları ile cinsiyet tayini yapılabileceği bulundu. Cinsiyet tayininde en yüksek doğruluk oranına sahip bel omurunun ise L1 olduğu gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Tayini, Yapay Zeka, Açı Ölçümü, Uzunluk Ölçümü, Bilgisayarlı Tomografi

(SB-01-04) INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF BIOMATERIALS USED IN CRANIOPLASTY ON RADIOTHERAPY DOSE BY THE MONTE CARLO METHOD

Meryem Cansu ŞAHİN¹, Gökçe Nur GÜNDÜZ¹, Kaan CIYERCI¹, Ali TEKE¹, Batuhan YILDIZ¹

¹*Usak University, Vocational School of Health Services, Department of Medical Services and Techniques*

The gold standard in the treatment of brain tumors is radiotherapy and chemotherapy after surgery. Radiotherapy with high-energy ionizing radiation after surgery has an important place in the treatment of brain tumors. Implants with a high atomic number exhibit strong radiation attenuation and scattering properties that could potentially compromise the delivery of radiation therapy by distorting the dose distribution in and around the implant volume, complicating treatment planning in radiotherapy. In this study, it was aimed to investigate the interaction of biomaterials used in cranioplasty applications with X-rays used in radiotherapy using a GAMOS simulation. The head phantom defined in the GAMOS simulation includes, from left to right, 0.2 cm of skin, 0.3 cm of soft tissue, 1 cm of skull, 12 cm of brain, 1 cm of skull, 0.3 cm of soft tissue, and finally, 0.2 cm of skin. In order to observe the effect of different biomaterials, selected biomaterials (CCM alloy, stainless steel, alumina, NiTi alloy, titanium, PEEK, PMMA, and PTFE) were defined instead of a 1 cm skull. In this configuration, the brain tissue is also defined as the detector to absorb energy. As a result, PEEK and PMMA biomaterials, whose densities are very close to those of bone tissue, showed similarity to bone tissue in terms of radiotherapy dose distribution.

Keywords: *Biomaterials, Cranioplasty, Radiotherapy, GAMOS.*

(SB-01-05) LARENKS KANSERİ TANILI HASTALARIN EVRELEMESİNDE F-18 FDG PET/BT GÖRÜNTÜLEMESİNİN YERİ VE SUVMAX DEĞERLERİ İLE KORELASYONU, TEK MERKEZ DENEYİMİ

Serdar ALTINDAĞ¹

¹*Gelişim Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu*

Larenks kanseri, baş boyun bölgesinin, cilt kanserlerinden sonra en sık görülen kanserdir. Larenks kanseri gelişiminde tütün ürünlerinin kullanımı en önemli etiyolojik faktörlerdir. Larenkste en sık görülen kanser skuamöz hücreli karsinomdur. Larenks skuamöz hücreli karsinomu; %60 glottik bölgeden kaynaklanır. Larenks kanseri genellikle lenfatik metastaz yapar. Hematojen yayılım nadirdir. Larenks kanseri tanılı hastaların takibinde, tedavi sonrası rezidüel ve nüks hastalığın tanısı oldukça zordur. Görüntülemenin önemli bir rol oynadığı doğru evreleme, prognozu saptamada ve uygun bir tedavi stratejisi belirlemede kritiktir. Bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans primer tümörün uzanımını değerlendirmede kullanılmaktadır. Oysa F-18 FDG Pozitron Emisyon Tomografi/Bilgisayarlı Tomografi (PET/BT) tanı anında evrelemede lokal, bölgesel hastalığı, uzak metastazı belirlemede; tedavi cevabını değerlendirmede; takipte klinik semptomlarla şüphelenildiğinde rekürrensi ve metastazı belirlemede merkezi bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada amacımız larenks kanserli hastaların doğru evrelemesinde, tedaviye yanıtın ve prognozun değerlendirilmesinde metabolik parametreler ile F-18 FDG PET/BT görüntülemenin önemini vurgulamaktı. Çalışmaya Ekim 2021-Nisan 2022 tarihleri arasında opere olmamış 7 hastanın bilgi ve görüntüleri retrospektif olarak değerlendirildi. PET/BT’ de primer tümörün SUVmax değerleri hesaplandı. Çalışma dahil edilen 6’sı erkek (%85,7), 1’i kadın (%14,3) olmak üzere toplam 7 hastanın yaş ortalaması 59,7 (47-71) olarak hesaplandı. Lokalizasyon olarak değerlendirildiğinde 6 hasta(%85,7) glottik, 1 hastada supraglottik yerleşimliydi. Hastaların tümünün patolojik tanısı skuamöz hücreli karsinom olarak tanımlanmıştı. Hastaların PET/BT görüntüleri incelendiğinde primer lezyonların ortalama SUVmax değeri 10,6 (5,3-15,9) olarak ölçüldü. Hastalarda belirgin uzak metastaz saptanmadı. Çalışmamızdaki olgularda literatür ile benzer şekilde en sık glottik yerleşimli ve tamamı skuamöz hücreli karsinom tanılıydı. Larenks kanseri tanılı hastalar operasyon ve tedavi öncesi PET/BT görüntüleme yapılması uzak metastazların belirlenmesinde, hipermetabolik lenf nodu lokalizasyonunda ve tedaviye yanıtın değerlendirilmesinde güvenli bir şekilde kullanılabilir. Mevcut çalışmanın sınırlı sayıda hasta içeren retrospektif bir çalışma olması nedeniyle sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu nedenle daha geniş örneklemli prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *Larenks Karsinomu, PET/BT, Suvmax*

(SB-01-06) KARPAL TÜNEL SENDROMU TANILI GEBELERDE AĞRI VE ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONELLİĞİNİN İNCELENMESİ

Funda METE ÇAVUŞ¹, Begümhan TURHAN²

¹*Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu*

²*Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi ABD.*

Karpal tünel sendromu (KTS), median sinirin karpal tünelden geçerken transvers ligamentin altında sıkışması sonucu meydana gelen, en sık rastlanan üst ekstremitte tuzak nöropatilerindendir . Klinik ve nörofizyolojik olarak teşhis edildiğinde prevalansı genel popülasyonda %3, çalışan popülasyonda %10 oranında görülmektedir. KTS, gebelik sırasında da sık rastlanılan bir kas-iskelet sistemi sorunudur. Şikayetler, genellikle median sinir inervasyon alanı olan ilk üç parmak ve 4. parmak radial kısımda ağrı, parestezi, güçsüzlük şeklindedir. Çalışmamıza KTS tanısı almış 41 gebe katıldı. Ağrı Visual Analog Skala (VAS) ile fonksiyonellik ise Boston Karpal Tünel Sendromu Anketi ve QUICK DASH skalası ile değerlendirildi. Çalışmaya katılan gebelerin yaşları ortalaması 31.71±5.78 yıldır. Beden kitle indeksi ortalaması 28.85±3.63 kg/m²'dir. Ağrı süresi 2.24±0.79 aydır. Vizüel Analog Skalası'na göre ağrı şiddeti ortalaması 6.63±1.69'dur. Quick DASH skorları ortalaması 43.64±20.53'tür. Boston Karpal Tünel Sendromu anketi semptom şiddeti ve fonksiyonel durum skalası ortalamaları sırasıyla 20.05±10.16 ve 22.44±7.38'dir. El kavrama gücü 20.99±4.52 kg'dır. Katılımcıların %81'inin dominant eli sağdır. Etkilenen eli sağ taraf olanlar ise %81 oranındadır. VAS skoru arttıkça Quick DASH ve Boston KTS (semptom şiddeti ve fonksiyonel durum) anketi skorlarında artış gözlemlendi (r= 839, 786, 762, p<0.05). Ancak ağrı süresiyle bu anketlerin skorları arasında bir ilişki bulunmadı (p>0.05). Gebelerde KTS ağrıya neden olan ve fonksiyonel kayıplara yol açan önemsenmesi gereken bir durumdur.

Anahtar Kelimeler: *Gebelik, Karpal Tünel Sendromu, Ağrı, Fonksiyonellik*

(SB-01-07) PANORAMİK RADYOGRAFLARDA PRE-ERÜPTİF İNTRAKORONAL RESORBSİYONLARIN DIŞ VE CİNSİYET İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Nihal YETİMOĞLU¹, Aydan AÇIKGÖZ²

¹ *Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Radyolojisi ABD.*

² *Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Radyolojisi ABD.*

Bu çalışmanın amacı sürmemiş dişlerde görülebilen intra-koronal resorbsiyonların cinsiyet ve yaşla ilişkisinin değerlendirilmesidir. Araştırmacıların arşivlerinden son 10 yılda intrakoronal resorbsiyon tespit edilen 129 (85 kadın, 44 erkek) hastanın panoramik radyografi çalışmaya dahil edildi. Dental radyograflarda sürmemiş dişlerde mine ve dentini içeren radyolusensiler nadiren görülebilir. Bu çalışmada incelenen 129 hastanın panoramik radyografında 155 gömülü dişte intrakoronal rezorbsiyon tespit edilirken, rezorbsiyonların %39.35'i keser dişlerde, %7.74'ü premolar dişlerde ve %52,9'u molar dişlerde olduğu görüldü. Resorpsiyonların % 75.4'ü kadın hastalarda, % 24.59'u erkek hastalarda saptandı. İntrakoronal rezorbsiyon görülen 155 dişin 82'sinin molar diş (47 kadın, 35 erkek), 61'inin keser diş (46 kadın, 15 erkek) ve 12'sinin premolar diş (8 kadın, 4 erkek) olduğu görüldü. Tüm vakalarda 17 hastada (11 kadın, 6 erkek) iki gömülü dişte intrakonal rezorbsiyon tespit edilirken, sadece 2 erkek hastada ikiden fazla gömülü dişte rezorbsiyon olduğu saptandı. Kadınlarda erkeklere göre gömülü dişlerde intrakoronal rezorbsiyon görülme oranı dah yüksek bulunmuştur. Gömülü dişlerde intrakoronal rezorbsiyonlar oluşabilir ve panoramik radyograflarda kolaylıkla tespit edilebilir. Panoramik radyografların dikkatli incelenmesi gömülü dişlerdeki intrakoronal rezorbsiyonlardan etkilenen dişlerin pulpa hasarı olmadan erken teşhisine, tedavisine ve bu lezyonlar hakkındaki farkındalığın artmasına neden olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Gömülü Diş, İntrakoronal Rezorbsiyon, Panoramik Radyograf*

(SB-01-08) GELİŞİMSEL PEDIATRİ POLİKLİNİĞİNİN BİR DEVLET HASTANESİNDE 2,5 YILLIK DENEYİMİ

Mehmet Akif BÜYÜKAVCI¹

¹*İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD.*

Gelişimsel pediatri erken çocukluk döneminde gelişimsel sorunları olan çocuklara bütüncül yaklaşım verebilmek amacı ile Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilimi içinde kurulan bir bilim dalı olup ülkemizde 2011’de yandal olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmada henüz sayıca çok az olan gelişimsel pediatri kliniklerinin devlet hastanesindeki işleyişi hakkında bilgi paylaşımı sağlamak amacıyla 2.5 yıllık poliklinik verilerinin incelenmesi planlanmıştır. Eylül 2018-Haziran 2021 yılları arasındaki hastaların dijital dosyalama sistemi ile tutulan verileri geriye dönük olarak incelendi. Hastaların yaş, cinsiyet ve gestasyon haftası bilgileri, yönlendiren bölümler ve tanıları kaydedildi. Hastaların gelişimsel pediatri polikliniğine ilk başvuruları esas alındı. Tekrarlanan girişler değerlendirmeye alınmadı. Çalışmada toplam 1918 hasta (%59.7’si erkek, %40.3’ü kız) değerlendirildi. Hastaların yaş ortalamaları 28.68±21.35 (min: 0, max: 214) aydı. Erkeklerin başvuru yaş ortalamaları 30.15 ay iken kızlarda ortalama 26.5 aydı (p<0.001). Hastaların %81.7’sinin başvuru yaşı 3.5 yaş ve altı iken 6 yaş üzeri oran %3’tü. Preterm hasta oranı %14.2 olarak saptandı. Gelişimsel pediatri polikliniğine en fazla hasta yönlendiren bölüm genel pediatriydi (n:1303, %:67.9). Bunu pediatrik endokrinoloji (%10.7) ve nöroloji (%6.4) takip etmekteydi. Tespit edilen en fazla tanı %23.1 ile konuşma gecikmesi idi. Bunu yeme sorunu (%18.2), endokrinolojik sorunlar (konjenital hipotiroidi vb, %9.8), davranış sorunları (%9.1), prematürite (%6.6) ve Down sendromu (%5.1) izledi. Ülkemiz için yeni bir yandal bölümü olan gelişimsel pediatri polikliniklerinin devlet hastanesindeki hasta portföyü ve işleyişi açısından fikir veren bu çalışmada hastaların çoğunluğunun erkek cinsiyette ve erken çocukluk döneminde olduğu, en fazla yönlendirmenin genel pediatristler tarafından yapıldığı ve en çok tespit edilen tanının konuşma gecikmesi olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamız üniversite hastanelerine göre devlet hastanesindeki farkları göstermesi açısından alanda ilk olma özelliği taşımaktadır. Benzer çalışmalar pediatristlerin yeni bir yandal bölümü hakkındaki fikirlerinin artmasına olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Gelişimsel Pediatri, Poliklinik, Devlet Hastanesi.*

(SB-01-09) KUBİTAL TÜNEL SENDROMU NEDENİ İLE CERRAHİ TEDAVİ UYGULANAN HASTALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Cem DEMİREL¹, Vaner KÖKSAL¹

¹Samsun Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi ABD.

Ellerinde 4-5. parmaklarda hipoestezisi olup, kubital tünel sendromu tespit edilen ve cerrahi tedavi uygulanan hastaların klinik sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlandı. Ocak 2018 – Ocak 2022 tarihleri arasında konservatif önlemler ve medikal tedaviden fayda görmeyen klinik ve elektrofizyolojik olarak tanısı kesinleşmiş hastalar araştırmaya dahil edildi. Etkilenen dirsekte ileri derece osteoartroz, servikal radikülopati, kubital tünel sendromu nedeni ile daha önceden cerrahi öyküsü, torasik outlet sendromu, karpal tünel sendromu tespit edilenler çalışma dışı bırakıldı. Çalışmaya dahil edilen 23 hastadan 17 hastaya basit kübital tünel dekompresyonu yapılabildiği kadar in situ nourolysis, 6 hastaya ulnar sinirin anterior transpozisyonu cerrahisi uygulandı. 6. ay kontrolüne gelen 18 hastaya EMG (elektromyografi) tekrarı yapıldı. Hastaların demografik verileri, nörolojik muayene bulguları, EMG sonuçları geriye dönük değerlendirildi. 23 hastanın 14'ü (%60.8) kadın, 9'u (%39.2) erkek, yaş ortalaması 47.2 (32-73) idi. 15 hastada sağ ulnar sinir, 8 hastada sol ulnar sinir etkilenmişti. Fizik ve nörolojik muayenede etkilenen taraf dirsek ve ön kol medial yüzde ağrı, uyuşma, 4. ve 5. parmaklarda his kusuru, 7 hastada interoseos kaslarda zayıflık, 2 hastada atrofi, toplam 9 hastada motor defisit tespit edildi. Ameliyat sonrası 2 hastada insizyon sahasında antibiyoterapi ile düzelen yüzeysel enfeksiyon görüldü. 6. ay EMG kontrolü yapılan hastaların elektrofizyolojik değerleri ile ameliyat öncesi değerleri arasında 2 hasta hariç istatistiksel olarak anlamlı düzelme tespit edildi ($p<0.001$). Kubital tünel sendromunun tedavisi öncelikle konservatif yaklaşımlardır. Konservatif tedaviye rağmen altı aydan uzun süren şikayetleri olan veya ek olarak kas atrofisi ve nörodefisit tespit edildiğinde gecikmeden cerrahi tedavi endikasyonu konularak ulnar sinir dekompresyon edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Ulnar Sinir, Kubital Tünel Sendromu, Elektromyografi, Dekompresyon, Transpozisyon*

(SB-01-10) PALYATİF BAKIM SERVİSİNDE YATAN HASTALARDA, FONKSİYONEL BAĞIMLILIK, KOGNİTİF BOZUKLUK VE DEPRESYONUN BASINÇ YARALARI İLE İLİŞKİSİ

Ayfer DURAK¹, Nezahat Müge ÇATIKKAŞ¹

¹*Sancaktepe Şehit Prof. Dr İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları ABD.*

Beklenen yaşam süresi, yaşam koşullarının ve tedavi yöntemlerinin geliştirilmesiyle önemli ölçüde artmıştır. Yaşlanma ile birlikte fonksiyonelliğin ve kognitif fonksiyonların azaldığı depresyonun ise arttığı bilinmektedir. Palyatif bakım hastalarında değişen cilt bütünlüğü, mobilite sorunları ve kronik hastalıklar nedeniyle basınç yaralarının sıklığı önemli ölçüde artmıştır. Bu çalışmanın amacı, fonksiyonel bağımlılık, kognitif bozukluk ve depresyonun basınç yaraları ile ilişkisini araştırmaktır. Bu retrospektif, kesitsel çalışmaya Mayıs-Eylül 2022 tarihleri arasında palyatif bakım servisinde yatan, koopere olabilen, hastalar dahil edildi. Hastaların yaşı, cinsiyeti kaydedildi. Fonksiyonellik durumu, Katz ve Lawton-Brodie günlük yaşam aktivitesi (GYA) ve aletli GYA (AGYA) ölçekleri ile, kognisyon durumu, mini mental durum testi (MMSE) ile ve depresyon varlığı, geriatrik depresyon ölçeği (GDS-15) ile değerlendirildi. Basınç yaraları varlığı, evresi ve lokalizasyonu, Avrupa ve Ulusal Bası Ülseri Danışma Paneli'nin sınıflandırma sistemine göre kaydedildi. Çalışmaya 50 hasta (kadın: %62, ortalama yaş: 76,9±6,8) dahil edildi. Hastaların %44'ünde basınç yarası mevcut olup çoğunlukla evre 2 (%56,3) idi ve sakrum bölgesindeydi (%59).Günlük yaşam aktivitelerinde bağımlı olan, kognitif fonksiyonları azalan, olası depresyon düşünülen hastalarda basınç yaraları anlamlı olarak daha fazlaydı (sırasıyla p=0,020, 0,001,0,001). Fonksiyonellikte azalma cilt yüzeyindeki basınç ve doku iskemisi etkisiyle cildi olumsuz etkileyerek basınç yaraları oluşumuna neden olur. Aynı zamanda, nörodejeneratif hastalıklar ve depresyon varlığında da mobilitenin kısıtlanması, malnütrisyon, mobiliteyi ve oral alımı azaltan sedatif ilaçların kullanımı ve düşmelere bağlı olarak basınç ülserlerinin arttığı gösterilmiştir. Yaşlı bireylerin fonksiyonel, kognitif ve psikolojik durumunun multidisipliner olarak değerlendirilmesi, geriatrik sendromların erken tespitine ve yeterli ve zamanında bakım planlarının yapılması ile yaşam kalitesinin ve süresinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Fonksiyonel, Kognitif, Depresyon, Basınç Yaraları

(SB-01-11) BORUN ALZHEIMER HASTALIĞI TEDAVİSİNDE YERİ OLABİLİR Mİ?

Çağla ÇELEBİ¹, Murat ÇELEBİ², Elif AKSÖZ³

¹Balıkesir Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Farmakoloji ve Toksikoloji ABD.

²Balıkesir Üniversitesi, Savaştepe Meslek Yüksekokulu, Veterinerlik Bölümü

³Balıkesir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji ABD.

Bireyin günlük yaşamını etkileyecek düzeyde zihinsel yetenekte azalma olması demans olarak adlandırılmaktadır. Demansın en sık görülen tipi; karakteristik olarak yaşa bağlı oluşan, ilerleyici ve geri dönüşümsüz bir nörodejeneratif hastalık olan Alzheimer hastalığıdır (AH). AH'nin tedavisi için hali hazırda kullanılan ilaçlar tamamen semptomatik tedavi yapmakta, hastalığın ilerlemesini engelleyememektedir. Bu nedenle AH hastalığı için koruyucu ve tedavi edici ajan arayışları devam etmektedir. Önemli bir yeraltı zenginliği olan bor, Alzheimer'ın patolojisinde ilk sırada bulunan amiloid-betalarin agregasyonlarını engelleyerek bu hastalığın tedavi seçeneklerinde önemli bir yere sahip olmuştur. Bir araştırmada orşiektomi ile indüklenen bilişsel kusurlu farelere uygulanan bor bileşiklerinin; bozulmuş davranış ve hormonal yoksunluğun sebebiyet verdiği nöronal hasarda iyileştirici etkileri gösterilmiştir. Başka bir çalışmada Morris testi uygulanan hayvanlarda bor alan grubun daha hızlı öğrendiği, platformlu alanda en fazla süre geçiren grubun en yüksek bor konsantrasyonu alan grup olduğu gözlenmiştir. Ayrıca, son yıllarda öne çıkan hedeflenmiş ilaç verme sistemlerinden birinin de bor bazlı olarak Alzheimer tedavisinde kullanılmak üzere tasarlandığı bildirilmiştir. Bor, beyinde amiloid-betalarin agregasyonlarını engelleyici ve hafızayı geliştirici etkileri ile AH tedavisinde umut vadediyor gibi görünmektedir. Bor ve bileşikleri % 73,5'lik rezerv payı ile Türkiye'nin en önemli yeraltı zenginliklerinin başında gelmekte; endüstriyel alanların yanı sıra sağlık alanında da dikkatleri üzerine çekmektedir. Sonuç olarak; ülke değerlerinden biri olan borun, tüm dünyada önemli bir sorun olan AH için korunma ve tedavide çözüm olabilme potansiyelinin değerlendirilmesi ve ilaç sanayine kazandırılması ülkemiz için büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bor, Demans, Alzheimer Hastalığı.

(SB-01-12) FARKLI YÜZEY KAPLAMA İŞLEMLERİNİN POLİAMİD VE OTOPOLİMERİZAN REZİN ARASINDAKİ BAĞLANTI DAYANIMINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Özer İŞİSAĞ¹, Atilla EVCİN²

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi ABD.

²Afyon Kocatepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Bölümü

Poliamid protezlerde protez kaidesi ile yapay dişler arasında kimyasal bağdan ziyade mekanik bir bağ söz konusudur. Oluşan bu mekanik bağlantı dişin protez kaidesine kuvvetli bir şekilde tutunması için yeterli olamamakta ve yapay dişler protez kaidesinden ayrılmaktadır bu durum ise estetik ve fonksiyonel problemler oluşturmaktadır. Bu çalışmada, poliamid esaslı protez kaide materyalinin otopolimerizan rezin ile tamir dayanımını güçlendirmeye yönelik incelemeler yapılmıştır. 45 adet disk şeklinde poliamid örneği beş alt gruba (n=9) ayrılmıştır; TC: Tribokimyasal silika ve Clearfil silan uygulanan grup, TB: Tribokimyasal silika ve Bisco silan uygulanan grup, SC: Sol-jel silika ve Clearfil silan uygulanan grup, SB: Sol-jel silika ve Bisco silan uygulanan grup, K: Hiçbir yüzey işlemi veya silan uygulaması yapılmayan grup. Hazırlanan gruplara otopolimerizan rezin bağlantısı yapılmış, termal siklus işlemi ardından grupların makaslama bağlanma dayanımları ölçülmüştür. En yüksek makaslama bağlanma değeri KB grubunda iken en düşük değer K grubundadır. Grupların ortalama makaslama bağlanma dayanımlarının karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney testi sonuçlarına göre SB-TB ve TB-K grupları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$). Tüm grupların doğrudan birbiri ile karşılaştırılması amacıyla Mann Whitney testi sonuçlarına göre ise SC-TB, SB-TC, SB-TB, TC-K ve TB-K grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Sonuç olarak, tribokimyasal silika kaplama ardından silan bağlayıcı ajan uygulaması poliamid ve otopolimerizan polimetilmetakrilat arasındaki bağlanma dayanımını istatistiksel olarak anlamlı derecede artırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Poliamid, Otopolimerizan Rezin, Bağlanma Dayanımı

(SB-01-13) SÜRNÜMERER DİŞLER: RETROSPEKTİF KESİTSEL ÇALIŞMA

Aydan AÇIKGÖZ¹, Nihal YETİMOĞLU¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi ABD.*

Sürnümerer dişler, diş sayısının normalden fazla olduğu gelişimsel bir anomalidir. Etiyolojisi tam olarak bilinmemektedir. Üst çene ön bölge ve ardından alt çene premolar bölgede, daimi dişlenmede ve erkeklerde daha fazla izlenirler. Dental arktaki lokalizasyonlarına göre meziodens, distomolar, paramolar, kesici dişler ve artı premolar dişler olarak adlandırılırlar. Komşu dişlerde sürme ve gelişim bozukluklarına, maloklüzyona ve nadiren kist gelişimine neden olabilirler. Bu çalışmada geniş bir hasta grubunda sürnümerer dişlerin görülme sıklığı, tipleri, çenelere göre dağılımları, sürme durumları ve kök gelişimleri, birlikte izlenen patolojilerin varlığını değerlendirmek amaçlanmıştır. Retrospektif kesitsel çalışmamızda Ocak 2016 - Ocak 2023 yılları arasında farklı nedenlerle İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalına müracaat eden 45.000 hastaya ait panoramik grafiler taranmış, sürnümerer diş tespit edilen bireylerin klinik ve radyografik bulguları değerlendirilmiştir. Sürnümerer dişlerin cinsiyet ve çenelere göre dağılımları, diş tipleri, lokalizasyonları, sürme durumları ve kök gelişimleri, birlikte izlenen patolojiler özel hazırlanan formlara kaydedilmiştir. Toplam 551 hastada (%1.22) 752 sürnümerer diş tespit edilmiştir. Sürnümerer dişlerin %63.8'i üst çene, %36.2'si alt çenede dağılım göstermiştir. En fazla meziodens (%53.9) izlenmiş ve bunu sırası ile premolar (%36.4), distomolar (%21.9), kesici (%9.0) ve paramolar dişler (%3.7) takip etmiştir. %20.3 dişin ağıza sürdüğü, %79.7 dişin ise gömülü kaldığı, 477 dişin (%63.4) kök gelişiminin tamamlandığı, 275 dişin (%36.6) kök gelişiminin ise tamamlanmadığı tespit edilmiştir. Sürnümerer dişlerle birlikte %21.0 oranında çeşitli patolojiler izlenmiştir. Geniş bir popülasyonda yaptığımız çalışmamızda sürnümerer dişlerin yüksek oranda komşu dişlerde sürme bozukluğu, malpozisyon ve kist formosyanu gibi komplikasyonlara neden olabileceği tespit edilmiştir. Bu nedenle dişhekimlerinin dikkatli klinik ve radyolojik muayene ile erken tanı koymaları ilişkili komplikasyonların önlenmesi bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Sürnümerer Dişler, Meziodens, Distomolar, Paramolar*

(SB-01-14) ASTIMLI GEBE KADINLARIN KONTROLLERİNE VE TEDAVİYE UYUMLARI

Mustafa İLTERİŞ BARDAKÇI¹

¹*Istanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Şişli Hamidiye Etfal E.A.H., Göğüs Hastalıkları*

Astımlı gebelerde astıma bağlı komplikasyonların önlenmesi için astım kontrolünün sağlanması önemlidir. Çalışmanın amacı; astımlı gebelerin takip ve tedavilerini, astım tetikleyicileri hakkındaki bilgilerini, doğru inhaler ve kullanımlarını ve kontrollerine uyumlarının değerlendirilmesidir. Bu çalışmaya 01/01/2022 ile 31/12/2022 tarihleri arasında S.B. Şişli Hamidiye Etfal E.A.H. Kadın Doğum Kliniklerinde doğum yapmış kadınlar alınmıştır. Hastaların retrospektif olarak dosyaları incelenerek, anamnez bilgileri, yaşları, sigara öyküleri, tanı bilgileri, doğum bilgileri ile göğüs hastalıkları kontrolleri ve ilaç uyumları değerlendirildi. Çalışmamızda kadın doğum kliniğinde doğum yapmış yaşları 19 ile 47 arasında değişen 64 astımlı gebenin dosyası retrospektif olarak değerlendirildi. Bu hastalardan 12 (%18,75) tanesi gebeliği sırasında sigara içmeye devam etmiş, 17 (26,56) gebeliği öğrendiğinde sigara içmeyi bırakmış, 28 (%43,75) tanesi ise hiç içmemişti. Hastaların 11 (%17,18) tanesine gebeliği sırasında astım tanısı konulurken 53 (%82,82) tanesinin önceden astım tanısı vardı. Bu hastaların 19 (%29,68) tanesi normal doğum, 28 (%43,75) tanesi sezeryan sekiyo, 16 (%25) tanesi epizyo ile doğum ve 1 (1,54) tanesi de makat doğum yapmıştır. Çalışmamıza alınan astımlıların 37 (57,81) tanesi gebeliği sırasında astımı nedeniyle göğüs hastalıkları doktoruna başvurmuş 27 (%42,19) tanesi kontrollerini yaptırmamıştır. Hastaların 41 (%64,06) tanesi gebeliği sırasında astım nedeniyle inhaler kullanmış 23 (%35,94) tanesi herhangi bir ilaç kullanmamıştır. 9 (%14,06) hastamız kontrolüne gitmemiş ve elinde olan astım ilaçlarını kullanmıştır. Astım, gebelerde sık görülen bir durum olup anne ve bebeğin sağlığını kötü yönde etkilemektedir. Astımla bağlı gebelik komplikasyonlarının önlenmesinde astım kontrolünün sağlanması çok önemlidir. Bu çalışmada göğüs hastalıkları kontrolüne giden gebe astımlı hastaların daha düzenli ilaç kullandıkları ve astım yönünden daha az sıkıntı yaşadıkları belirlenmiştir. Astımlı gebe yüksek riskli kabul edilip kadın doğum uzmanı ve göğüs hastalıkları uzmanı tarafından yakın şekilde takip edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Astım, Gebelik, İnhaler Tedavi*

(SB-01-15) SİLYALI HEPATİK FOREGUT KİSTİ: VIDEO SUNUM

Mehmet Sait ÖZSOY¹, Fatih BÜYÜKER¹, Ayşegül ERGÜN¹, Hakan BAYSAI¹, Ayşe Nur TOKSÖZ YILDIRIM², Orhan ALİMOĞLU¹

¹*İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi ABD.*

²*İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Patoloji ABD.*

Silyalı hepatik foregut kisti (CHFC), embriyonik ön barsaktan köken alan, karaciğerin çok nadir görülen kistik bir lezyondur. Literatürde 100 kadar olgu bildirilmiştir. En yaygın yerleşim yeri karaciğer IV. segmentidir, lezyon asemptomatiktir, abdominal görüntülemeler ile veya laparoskopi/laparotomide rastlantısal olarak fark edilir. CHFC skuamöz hücreli karsinomaya dönüşme riski taşır. CHFC şüphesi cerrahi rezeksiyon için bir endikasyondur, kesin tanısı patolojik inceleme ile kesinleştirilebilir. Bu çalışmada semptomatik safra kesesi taşı nedeniyle laparoskopik kolesistektomi planlanan hastada laparoskopik kolesistektomi sırasında rastlantısal olarak karaciğer segment 4B yerleşimli kistik lezyon saptanan ve laparoskopik yöntemle enükleasyonu yapılan olguyu video görüntüleri ile birlikte sunmayı amaçladık. Hastamız 43 yaşında kadındı. İki yıldan beri devam eden epigastrik ağrı ve dispeptik şikayetleri nedeni ile başvuran hastanın mükerrer abdominal ultrasonografilerinde safra kesesi forme, duvar kalınlığı fizyolojikti, kese içinde multipl milimetrik taşlar saptandı. Görüntülemelerde karaciğere ait herhangi bir lezyon tanımlanmadı. Laboratuvar incelemelerinde özellik yoktu. Hastaya semptomatik safra kesesi taşı endikasyonu ile laparoskopik kolesistektomi planlandı. Yapılan laparoskopik eksplorasyonda safra kesesinden ayrı olarak karaciğerde segment IV B 'de subkapsüler yerleşimli, yaklaşık 3 cm çaplı kistik kitle görüldü. Laparoskopik kolesistektomiye takiben, tanımlanan kist temiz cerrahi sınırlarla laparoskopik olarak eksize edildi. Hasta postoperatif birinci gün sorunsuz olarak eksterne edildi. Lezyonun patolojik incelemesinde, kist uniloküle ve lezyon silyalı hepatik foregut kisti olarak raporlandı. Silyalı hepatik foregut kisti (CHFC) asemptomatiktir, genellikle görüntülemelerde veya cerrahi sırasında tesadüfen bulunur. CHFC şüphesi cerrahi rezeksiyon için bir endikasyondur, Lezyondan metaplazi ve skuamöz karsinom gelişebilir. Önerilen tedavi kistin total olarak eksizyondur. Laparoskopik cerrahi minimal invaziv bir yöntem olarak tercih edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Karaciğer, Foregut Kisti, Laparoskopi,

(SB-01-16) HEMİPLEJİ TANISI KONULAN HASTALARDA UYGULANAN KOR STABİLİZASYON EGZERSİZLERİNİN AMBULASYON VE DENGE ÜZERİNE ETKİSİ

Melisa KABAKÇI¹, Zelal APAYDIN^{1,2}, Tuna PEHLİVANOĞLU³, Mohamed Ali BEKİR¹, Mehmet ÜNAL¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

²*Istanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ABD.*

³*Liv Hospital İstanbul*

Hemipleji tanılı bireylerde yaşanan serebrovasküler olay sonucunda denge kayıpları ve ağrı sıklıkla gözlenmektedir. Hastaların tedavi gelişimlerini değerlendirmek için kullanılan ambulasyon seviyeleri tedavilerde yol göstericidir. Kor stabilizasyon egzersizlerinin lomber diskopatili ve bel ağrılı hastalarda ağrıyı azaltıp dengeyi geliştirdiği farklı çalışmalarda gösterilmiştir. Çalışmamızda hemipleji tanılı bireylerde kor stabilizasyon egzersiz eğitiminin ağrı, denge ve ambulasyon seviyesi parametrelerine olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yeni Yüzyıl Üniversitesi Özel Gaziosmanpaşa Hastanesi'nde klinik takipte olan 35-65 yaş aralığında, kadın ve erkek bireylerden oluşan 40 hasta basit kura yöntemi ile randomize edilerek deney ve kontrol grubu oluşturulacak şekilde 20 kişilik 2 gruba ayrılmıştır. Kontrol grubu hastanede aldıkları konvansiyonel tedaviye devam etmiş, deney grubu ise konvansiyonel tedaviye ek haftada 3 gün kor stabilizasyon eğitimine alınmıştır. Tedavi öncesinde ve sonrasında Visuel Analog Skala, Fonksiyonel Ambulasyon Sınıflaması (FAS) ve Berg Denge Ölçeği hastaları değerlendirmek için kullanılmıştır. Deney grubunda tedavi öncesi ve sonrası karşılaştırıldığında ağrı, ambulasyon seviyesi ve dengede istatistiksel olarak anlamlı gelişme görüldü ($p<0,05$). Kontrol grubunda ağrı ve ambulasyon seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı gelişme görüldü ($p<0,05$) . Gruplar arası karşılaştırmada deney grubunda kontrol grubuna kıyasla ağrının istatistiksel olarak anlamlı derecede daha fazla azaldığı ($p<0,05$), denge ve ambulasyon seviyesi açısından fark olmadığı saptandı ($p>0,05$). Sonuç olarak kor stabilizasyon egzersizlerinin hemipleji tanılı bireylerde ambulasyon seviyesini ve dengeyi geliştirdiği, ağrı seviyesini azaltmada etkili olduğunu sonucuna varılmıştır. Çalışmada elde ettiğimiz sonuçların hemipleji tanılı bireylere yönelik yapılacak çalışmalar için literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemipleji, Kor Stabilizasyon, Ağrı, Denge, Ambulasyon*

(SB-01-17) FOSSA PTERYGOPALATINA'YA ENDOSKOPIK ENDONASAL YAKLAŞIMDA ANATOMİK PARAMETRELER; ANATOMİK ÖLÇÜMLERLE FOSSA'NIN KLİNİK YÖNÜNÜN TANIMLANMASI

Sıla KIZILTAN¹, Yelda Pınar¹

¹Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi ABD.

Fossa pterygopalatina kranyumun merkezinde yer alan bir boşluktur. Dokulara olan geçişleri sebebiyle cerrahi açıdan önemli duraktır. Bu fossaya ulaşım rotalarından biri burun boşluğudur. Endoskopik endonazal yaklaşım denilen bu girişim tekniği ile burun boşluğunun üst-arka-dış köşesinde yer alan foramen sphenopalatinum'dan fossaya ulaşım mümkündür. Fossa pterygopalatina'daki damar, sinir, gangliyon veya herhangi bir tümöre ulaşılması gerekebilir. Lakin bu fossa yer olarak derinde, sinus maxillaris'in arkasında bulunur. Daha popüler olarak endonazal yaklaşımdaki rotayı belirleyecek parametreleri ortaya koyarak, olası komplikasyonları en aza indirmek olasıdır. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi A.D.'nda bulunan 40 adet cranium'da çalışıldı. Deformasyonu olmayan cranium'larda iki burun boşluğunda toplam 80 örnekte ölçümler yapıldı. Bu ölçümleri yapabilmek için belirli anatomik-antropolojik noktalar işaretlendi. Bunlar: Spina nasalis anterior, spina nasalis posterior, foramen sphenopalatinum, palatum durum arka transvers genişliği lateral noktası. Bu noktalar arası mesafeler alınarak iki üçgen alan belirlendi. Ölçümleri dijital kumpasla yapıldı ve istatistiksel verileri hesaplandı. Her iki burun boşluğundaki ölçülen değerlerin ortalamaları alındı. Sağ ve soldaki üçgenlerin mesafelerinin aritmetik ortalaması A: 34 B:29 C:35 D:29,5 E:29,5 ve standart sapmaları ise A: 1,5 B:1,8 C:2 D:2 E:2 olarak bulunmuştur. Burun boşluğundan girilerek beyin tabanı cerrahisi son yıllarda oldukça popülerdir. Bunlara fossa pterygopalatina'ya ulaşım da eklenmiştir. Daha öncesinde baş yan bölgesi olan temporal bölgeden ulaşım olduğunu görmekteyiz. Ancak oldukça kompleks bir alan olan temporal bölge beraberinde birçok komplikasyonu taşımaktadır. Oysa burundan yapılan cerrahi girişimlerde başarı şansı yüksek, yan etki düşüktür. Cerrahi uygulamalarda anatomik yapıların düzeni çok önemlidir. Bu yapıları koruyarak ilerlemek, vücut bütünlüğüne en büyük saygıdır. Bu bilgi zemininde yaptığımız çalışmanın cerrahi uygulamalara yararlı olacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Fossa Pterygopalatina, Cavitas Nasi, Cerrahi

(SB-01-18) ELEKTRONİK SPOR OYUNCULARINDA ÜST EKSTREMİTE KAS KISALIĞININ VE AĞRININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İ. Salih TÜRKMEN¹, Şule OKUR¹, Mehmet ÜNAL¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

Teknoloji çağına girilmesi ve giderek teknolojiye bağlılığın artması ile birlikte elektronik spor (e-Spor) adı verilen yepyeni bir spor dalından söz edilir oldu. Rekabete dayalı bilgisayar oyunlarının hem oynanması hem de izlenmesinin elektronik spor kavramının doğmasına neden olduğu söylenebilir. Dünya’da son verilere göre 400 milyondan fazla kişi e-Spor seyircisi, 100 milyondan fazla kişi e-Spor oyuncusu ve Türkiye’de bilinen en az 7 milyon oyuncu e-Spor dünyasında oyuncu ya da izleyici olarak yerlerini almaktadır. Belirtilen rakamlara da bakıldığında online oyunlara duyulan ilgi sebebiyle insanlar bilgisayar ve telefon başında saatlerce, akıl almaz şekilde zaman geçirmeye başladılar. Oturma pozisyonu ve postüre dikkat edilmeden; bilgisayar başında sedanter şekilde çok fazla geçirilen zaman; eklemlerde ve kaslarda hareketsizlikten dolayı kullanılmaya bağlı olarak fonksiyon bozukluğuna yol açmaktadır. Çalışmanın amacı Türkiye’de elektronik spor adı pek fazla bilinmeyen bir sektör olmasına rağmen hızla gelişen bu teknoloji sektöründe oyuncu olarak yer alan ve çok uzun süre bilgisayar ve telefon başında sabit bir şekilde oyun oynayan 18-25 yaş aralığında olan 40 e-Spor oyuncusunda; kas kısıklığı değerlendirilmesi yaparak üst ekstremitelerde hangi kas gruplarının daha çok etkilendiğini ortaya çıkarmaktır. Ayrıca üzerinde yapılan çalışma sayısı oldukça azdır. Hem özgün hem de öncü çalışmalardan birisinin yapılması amaçlandığı için e-Spor alanına yönelerek; oyun oynayan bireylerin karşılaşılabileceği fiziksel rahatsızlıklar üzerinde değerlendirme yapıldı. Elektronik sporla ilgilenen bireylerin oyunlara daha fazla zaman ayırması ve oyun süresinin fazlalığından kaynaklı olarak oyunlardan sonra ağrı ve kas kısıklığı parametrelerinin e-Spor yapmayan bireylere oranla daha fazla olduğu gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Elektronik Spor, Kas Kısıklığı

(SB-01-19) ANATOMICAL AND MORPHOLOGICAL VARIATIONS OF ANTERIOR CEREBRAL AND ANTERIOR COMMUNICATING ARTERY IN TURKISH POPULATION

Gkionoul Nteli CHATZİOGLOU¹, Emine NAS², Ayşin KALE², Osman COŞKUN², Özcan GAYRETLİ²

¹Istanbul Health and Technology University, *Faculty of Medicine, Department of Anatomy*

²Istanbul University, *Faculty of Medicine, Department of Anatomy*

The aim of this cadaveric study is to investigate the variations in the anterior communicating artery and their clinical significance. A total of 144 cadaveric specimens were used for this study. The specimens were dissected to expose the anterior communicating artery and its surrounding structures. The variations in the anterior communicating artery were classified based on their branching patterns, size, and morphology. The clinical relevance of each variation was discussed based on the available literature. The study identified different variations in the anterior communicating artery, including typical configuration, hypoplastic, aplastic, common trunk (fusion), duplicated, fenestrated, triple and plexiform anterior communicating artery. Typical configuration of anterior communicating artery was the most common type observed, with a prevalence of 46.83%. Fenestrated, common trunk (fusion), trifurcation, duplication, hypoplastic and aplastic anterior communicating artery was observed as 13.88%, 12.5%, 10.42%, 9.03%, 4.17%, 3.47% respectively. Clinical implications of anterior communicating artery variations include an increased risk of cerebral aneurysms, cognitive impairment, and surgical complications. The anterior communicating artery is a critical component of the cerebral arterial circle and its variations have clinical significance. The findings of this study provide valuable information for neurosurgeons and clinicians in the diagnosis and management of cerebral aneurysms, cognitive impairment, and neurosurgical procedures. The identification of anterior communicating artery variations is essential for the safe and effective planning of neurosurgical interventions in the cerebral arterial circle.

Keywords: *Anterior Communicating Artery, Branching Pattern, Cerebral Aneurysm, Cerebral Arterial Circle, Variation*

(SB-01-20) EGZERSİZ BAĞIMLILIĞI OLAN VE OLMAYAN GENÇLERİN UYKU DAVRANIŞLARININ KARŞILAŞTIRILMASI: PROSPEKTİF VAKA-KONTROL ÇALIŞMASI

Songül ÇAĞLAR¹, Semih KARAMAN²

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü

Egzersiz ve spor faaliyetleri hem fiziksel hem de psikolojik açıdan yararlı olmakla birlikte, aşırı egzersiz olumsuz fizyolojik ve psikolojik etkilere neden olabilir. Bağımlılık haline gelen aşırı egzersiz, sağlığı koruma ve geliştirme yerine tıpkı diğer bağımlılıklar gibi sağlığı tehdit eden bir duruma dönüşebilir ve uyku gibi temel yaşam gereksinimleri üzerinde olumsuz sonuçlar oluşturabilir. Bu araştırmanın amacı, egzersiz bağımlılığı olan ve olmayan gençlerin uyku davranışlarının karşılaştırılmasıdır. Bu çalışma web tabanlı bir prospektif vaka kontrol çalışmasıdır. Çalışmada veriler Google Forms ve yüz yüze formlar aracılığı ile araştırmacılar tarafından oluşturulan sosyo-demografik özellikler formu, Uyku Hijyeni İndeksi ve Egzersiz Bağımlılığı Ölçeğinin katılımcılar tarafından doldurulması ile toplandı. Örneklem yöntemi olarak kartopu örneklem kullanıldı. Vaka grubunu spor salonuna düzenli olarak giden veya düzenli olarak egzersiz yapan ve egzersiz bağımlılığı tespit edilen genç yetişkinler (n=300), kontrol grubunu ise spor salonuna düzenli olarak giden veya düzenli olarak egzersiz yapan ve egzersiz bağımlılığı tespit edilmeyen genç yetişkinler (n= 454) oluşturdu. Katılımcıların yaş ortalaması 21.15±2.8'dir. Erkeklerin oranı %61.5 ile kadınlardan fazladır. Katılımcıların %51.4'ünün bir spor branşı bulunmaktadır. Vaka ve kontrol gruplarının uyku hijyenleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir sonuç bulunmamaktadır, p>0,05. Bununla birlikte, branşı olan katılımcıların toplam UHS puanı ortalaması (34.44±7.25), branşı olmayan katılımcıların puanından (35.56±7.20) düşük etkide fakat anlamlı derecede daha azdır, t=14.999, p=.001, d=-.16. Herhangi bir bireysel branşa sahip olan katılımcıların toplam UHS puanı ortalaması (33.59±7.11), herhangi bir takım branşına sahip olan katılımcıların puanından (35.27±7.15) düşük etkide fakat anlamlı derecede daha azdır, t=-2.293, p=.02, d=-.24. Vaka grubunun uyku hijyeni ile egzersiz bağımlılıkları arasında istatistiksel açıdan anlamlı pozitif yönde fakat düşük düzeyde bir ilişki varken; kontrol grubunda uyku hijyeni ile egzersiz bağımlılıkları arasında istatistiksel açıdan anlamlı, negatif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki vardır, p<0.05. Egzersiz bağımlılığı olan ve olmayan gençlerin uyku hijyenlerinin birbirine benzer olduğu söylenebilir. Vaka grubunun egzersiz bağımlılığı arttıkça uyku hijyeni puanlarının da artması egzersiz bağımlılığına ilişkin tutkunun uyumlu, boyutta olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte, bireysel branşlarda yarışan gençlerin kötü uyku hijyeni açısından risk taşıyabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Egzersiz bağımlılığı, Uyku, Vaka-kontrol

(SB-01-21) BEL AĞRISI İLE PREZENTE OLAN MEME KANSERİ TANISI ALAN GENÇ HASTA: OLGU SUNUMU

Tuğçe PASİN¹

¹*Medeniyet Üniversitesi, Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği*

Bel ağrısı toplumda sık görülen iş gücü kaybına neden olan önemli bir sağlık sorundur. Bel ağrısı yaşam boyu prevalansı %80 olup kas iskelet sistemi kaynaklı ağrıların en sık nedenidir, Genç yaşta bel ağrısı şikayeti ile başvuran meme kanseri tanısı alan bir olguyu literatür eşliğinde tartışmayı amaçladık. 32 yaşında kadın hasta 2 gün önce düşme sonrası bel ağrısı şikayetiyle polikliniğimize başvurdu. Anamnezinde ağrısının yaklaşık 2 ay önce başladığının olduğunu ancak düşme sonucu şiddetlendiğini ifade etti. Ağrısı geceleri artıyor, uykudan uyandırıyor, NSAİ ilaçlarla geçmiyordu. Öz ve soy geçmişinde özellik yoktu. Fizik muayenesinde L2 vertebra düzeyinde palpasyonda hassasiyet vardı, kas gücü tamdı. Laboratuvar testlerinde sedimentasyon 45, diğer tetkikleri normal sınırlardaydı. Hastaya çekilen lomber grafide T2 vertebra korpusunda şüpheli litik görünüm, lomber MR da L2 vertebrada korpusunda T1 hipo, T2 hiperintens sinyal değişikliği, kontrastlı kesitlerde aynı düzeyde kontrast tutulumu görüldü. Metastazın kaynakladığı primer malignite saptanması için hastaya yapılan meme ultrasonu ve mamografide sağ memede düzensiz sınırlı 4 cm BIRADS5 lezyon, sağ aksillada patolojik lenf nodları görüldü. Onkolojiye yönlendirilen hastanın histopatolojik incelemesinde invaziv duktal karsinom tanısı kondu, tedavisi onkoloji tarafından düzenlendi. Meme kanserinin %60-75 tanısı kemik metastazları ile konulur. Metastazlar gece artan ağrı, sinir lezyonları, patolojik kırıklarla prezente olur. Vertebra metastazı 40-65 yaş arası siktir, en sık nedeni meme kanseridir. Vakamızda genç yaşta olması, altta yatan travma olması akla ilk dejeneratif nedenler düşündürse de gece ağrısı gibi kırmızı bayraklı semptomlar sorgulanıp ileri tetkik yapıldığında malignite tanısı atlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bel Ağrısı, Meme Kanseri, Metastaz*

(SB-01-22) GENÇ ERİŞKİNLERDE POSTÜRÜN VÜCUT KOMPOZİSYONU İLE İLİŞKİSİ

Hilal YILMAZ¹, Zeynep ARIBAŞ¹, Kamil YILMAZ²

¹*İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

²*KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

Postür, vücut bölümlerinin birbirleri ile ilişkili biçimdeki duruş şekli ve duruş vaziyetidir. Ayrıca, herhangi bir zamanda vücudun tüm noktalarının duruşlarının birleşenidir. Yağ, kemik ve kas dokusu, diğer organik maddeler, hücre içi ve hücre dışı sıvılar vücut kompozisyonunu oluşturmaktadır. Bireylerde vücut kompozisyonunun bozulması postüral bozukluklara sebep olabilir. Çalışmamızın amacı, postür ile vücut kompozisyonu arasındaki ilişkiyi genç erişkinlerde değerlendirmektir. Postür, iOS ve Android sisteme sahip cihazlarda geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış kameralı sistem yardımıyla postürü değerlendirmek üzere geliştirilmiş PostureScreen Mobile uygulaması ile değerlendirildi. Vücut kompozisyonu, ‘Doğrudan Segmental Çok Frekanslı Biyoelektrik Empedans Analizi Yöntemi (DSM-BIA)’ ile ölçüm yapan ‘InBody 270 Profesyonel Vücut Analiz Cihazı’ ile ölçüldü. Çalışmamıza, 19-27 yaş aralığında (yaş ort: 21,90±1,92), vücut kütle indeksi (VKİ) ortalaması 23,37±5,04 olan 15 erkek (%35,7), 27 kadın (%64,3) toplam 42 üniversite öğrencisi katıldı. Boy uzunluğu ve iskelet kas ağırlığı ile torakal kifoz açısı arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki saptandı (sırasıyla: $r=0,554$ $p<0,001$, $r=0,499$ $p=0,001$). VKİ ile anterior servikal tilt arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki vardı ($r=0,334$ $p=0,030$). Vücut yağ ağırlığı ile omuzun sağ tarafa doğru kayma derecesi arasında negatif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki bulundu ($r=-0,400$ $p=0,009$). Çalışmamızda postür ile vücut kompozisyonu arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öte yandan literatürde farklı sonuçlara da rastlanmaktadır. Mertekçi ve ark. postür ile VKİ arasında bir ilişki olmadığını bildirmişlerdir. Değerlendirme yöntemleri arasındaki farklılıklar sonuçları etkileyebilmektedir. Literatür sonuçlarının çelişkili olması bu alanda daha çok çalışmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Postür, Vücut Kompozisyonu, Vücut Kütle İndeksi.

(SB-01-23) FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNDE TORAKAL SPİNAL MANİPÜLASYONUN POSTÜR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Gülsüm IŞIK¹, Şule OKUR¹, Mehmet ÜNAL¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

Fizyoterapistlik; bilgi ve yeteneğin yanı sıra, hasta ile doğrudan teması olan ve gün boyu devam eden tekrarlı hareketler nedeniyle beden gücünün ve motor becerilerin uygun bir şekilde kullanılmasını gerektirdiğinden, işe bağlı yaralanma riskinin yüksek olduğu meslekler arasındadır. Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümünde öğrenim gören öğrenciler, tedaviye yönelik uygulamalara ikinci eğitim yılından itibaren sorumlu süpervizörler eşliğinde yataklı ya da ayaktan tedavi veren kurumlarda hastalara müdahale etmektedirler. Bu müdahaleler postür bozukluğuna yol açan; tekrarlı ve fiziksel güç gerektiren hareketler, eklemler üzerine doğrudan baskı uygulayan manuel teknikler ve bu teknikler sırasında eklem pozisyonlanması, uzun süreli kısıtlı duruşlar gerektiren; öne eğilme, uzanma, kaldırma ve çekme gibi vücut mekaniğini olumsuz yönde etkileyebilen aktiviteleri içermektedir. Spinal manipülatif tedavi, vertebral dizilim bozukluklarında uygulanabilen, postür bozukluklarında ortaya çıkan anormal dizilim ve asimetrisi önlemede oldukça etkili bir yöntemdir. Bu çalışma ile fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinde torakal bölgeye uygulanan spinal manipülatif tedavinin postür üzerine etkinliğinin araştırılması amaçlandı. Çalışmaya fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümünde öğrenim gören 18-25 yaş aralığında 60 öğrenci dahil edildi. Uygulama öncesi ve sonrasında tüm olgular New York Postür Değerlendirme skalası ile değerlendirildi. Ardından kayropraktist gözetmenliğinde deney grubuna 6 hafta süreyle haftada 1 kez torakal spinal manipülasyon, kontrol grubuna ise 6 hafta süreyle haftada 1 kez sham manipülasyonu uygulandı. Uygulamalar yapıldıktan sonra gruplar yeniden aynı yöntemle değerlendirilip istatistiksel analizler yapıldı. Torakal spinal manipülasyonun postür bozukluğu üzerindeki etkinliğini göstermek üzere planlanan çalışmada gruplar içerisinde anlamlı farklılık saptanırken; iki grup arasında birbirine üstünlük gözlemlenmedi. Çalışmada bu üstünlüğü sağlayabilmek için takip süresinin daha uzun olması ve olgu sayısının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Postür, Sham Manipülasyon, Torakal Manipülasyon.

(SB-01-24) OLGU SUNUMU: TİP 1 DİYABETİ TAKLİT EDEN BİR TİP 2 DİYABET VAKASI

Müzeyyen ERYILMAZ¹

¹*İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları Kliniği*

Tip 1 ve tip 2 diyabet, klinik başlangıç ve ilerleme süreçleri heterojen hastalıklardır. Tip 1 diyabetin, çocuk ve gençlerde akut hiperglisemi veya diyabetik ketoasidoz ile başladığı, tip 2 diyabetin erişkinlerde hafif, nispeten yavaş seyirli başladığı bilinse de tanı sırasında bazı olgular bu ayırımı uymaz, bu yüzden kesin tiplenenin yapılması başlangıçta zordur. Hem tip 1 hem de tip 2 diyabette çeşitli genetik ve çevresel faktörler, β -hücre kütlesi ve fonksiyonunu azaltır. Tip 2 diyabet çoğunlukla 30 yaş sonrası ortaya çıkar, ancak obezite artışı ile özellikle son 10-15 yılda çocukluk veya adolesan çağlarında ortaya çıkan tip 2 diyabet vakaları artmaya başlamıştır. Vakamız 42 yaşında kadın hasta olup; 18 yaşında ilk gebeliği esnasında, yüksek kan şekeri ve HbA1c değerleri ile tip 1 diyabet tanısı almış ve yıllarca intensif insülin tedavisi ile takip edilmiş. Yüksek doz insülin kullanan hasta hastanemiz diyabet polikliniğinde ayrıntılı değerlendirildi. HbA1c 9.6% mmol/mol, açlık kan şekeri 221mg/dL, tokluk kan şekeri 236 mg/dL, c-peptid değeri 3.7ng/mL olarak görüldü. Tekrar edilen c-peptid değeri 3.2ng/mL olarak teyit edildi. Adacık otoantikörleri negatifti. Yaşam tarzı düzenlenmesi ile zamanla oral antidiyabetik tedaviye geçildi. Hastanın yakın zamanda bakılan HbA1c değeri 6.1mmol/mol, c-peptid değeri 3.46ng/mL olarak izlendi. Tip 1 diyabet tablosu ile gelen hastaların erken başlayan tip 2 diyabet olgusu olabileceği akılda tutulmalıdır. Tanıda çok sık kullanılmamakla beraber hastaların hiperglisemi tablosu düzeldikten sonra muhakkak c-peptid bakılarak pankreas rezervinin tespit edilmesi tedavinin yönlendirilmesi açısından önem kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Tip 1 Diyabetes Mellitus, Tip 2 Diyabetes Mellitus, C-Peptid*

(SB-01-25) OLGU SUNUMU: COVID SONRASI KRONİK ÜRTİKER

İlkay KESKİNEL¹

¹*Istanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları ABD.*

Pandeminin erken dönemlerinde yeterince dikkat çekmiş olmasa da, gerek COVID-19 enfeksiyonu, gerekse mRNA aşılarıyla ilişkilendirilen cilt bulguları literatürde giderek artan sayıda bildirilmektedir. Bunlar arasında, ürtiker, papüloveziküler ekzantem, anjioödem, eritematöz/makülopapüler/morbiliiform döküntüler, purpurik-vaskülitik döküntüler sayılabilir. 28 yaşındaki ofis çalışanı olan erkek hasta, ilk kez 22.11.2021 tarihinde COVID tanısı almış. Hasta 2 kez COVID mRNA aşısıyla (BioNtech®) aşılandığını ifade ediyor (17.06.2021 ve 22.07.2021 tarihlerinde). Her iki mRNA aşısı sonrası tüm vücutta hafif cilt kaşıntıları olan hastanın COVID tanısıyla beraber cilt kaşıntıları şiddetini arttırmış. Kaşıntıya ciltte kızarıklık ve cilt kabarıklıkları da eşlik ediyormuş. Hasta, şikayetlerinin tükettiği besinlerle alakalı olduğunu düşünmüyor. Cilt yakınmalarına eşlik eden nefes darlığı, öksürük, hapşırık, burun tıkanıklığı ya da akıntısı, midede yanma/kaynama, bulantı, kusma ve ishal gibi belirtiler mevcut değil. Evcil hayvan beslemiyor; evinde rutubet yok. Ürtikeri tetikleyebilecek kronik enfeksiyon odağı yok. Ağız hijyeni iyi, sorunlu dişi ya da dişeti problemi yok. 2021 Kasım ayından beri 2-3 ayda bir acile gitme gereği olan hastanın Kasım 2022'de İç Hastalıkları tarafından yapılan tetkiklerinde genel olarak biyokimyasal değerleri normal, IgE: 34 IU/ml, tiroid otoantiklorları negatif, gaitada parazit incelemesi ve selofan bantla parazit aranması negatif sonuç vermiş. Hastanın aile öyküsünde üç dayısında astım olması dışında herhangi bir özellik yok. 10 yıldır 10-15 adet/gün sigara içiyor, çok nadiren alkol kullanıyor. Aralıklı olarak kullandığı antihistaminikler ve steroidler dışında ilaç kullanım öyküsü yok. Bilinen alerjisi yok. Hasta, Cildiye ve İç Hastalıkları konsültasyonları sonucu, başka etyolojinin de saptanamaması neticesinde, COVID aşısı ve enfeksiyonu sonrası kronik ürtiker olarak değerlendirilmiştir. Coronavirus enfeksiyonu ya da COVID mRNA aşılarıyla ilişkili kronik ürtiker hastaların uzun süreyle takip ve tedavisini gerektirebilen önemli bir morbidite sebebidir.

Anahtar Kelimeler: Covid, Ürtiker, mRNA Aşıları, Dermatozlar

(SB-01-26) E-SAĞLIK OKURYAZARLIĞI İLE AKILCI İLAÇ KULLANIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ: SAĞLIK PROFESYONELİ ADAYLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Zerrin İNCE¹, Merve BOŞAT SÖNMEZ²

¹Bezmi Alem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencisi

²Bezmi Alem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

Akılcı ilaç kullanımı, hastalıkların önlenmesinden başlayarak ilaçların doğru, güvenli ve ekonomik bir şekilde kullanımını sağlayan bir süreçtir. Sağlık okuryazarlığı, kişinin sağlık bilgilerini edinme, anlama ve kullanma yeteneği olup; e-sağlık okuryazarlığı ise elektronik ortamda sağlık bilgisi arama ve kullanma becerisidir. Bu çalışma, sağlık profesyoneli adaylarının e-sağlık okuryazarlığı ile akılcı ilaç kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma verileri, sadece sağlık alanında eğitim veren bir vakıf üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde eğitim gören ve çalışmaya katılmayı kabul eden toplam 214 öğrenciden elde edilmiştir. E-Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği, Akılcı İlaç Kullanımı Ölçeği katılımcıların demografik özellikleri, internet kullanım durumları ve sağlık hizmetine erişim durumları ile ilgili sorular yüz yüze anket yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Buna göre, katılımcıların 186'sı kadın, 28'i erkek olup; yaş ortalaması 20,02±1,67'dir. E-Sağlık okuryazarlığı ortalama puanı 3,84±0,68, akılcı ilaç kullanımı ortalama puanı ise 28±3,51'dir. Katılımcıların son bir yıl içerisinde hastaneye başvuru durumlarına bakıldığında %4,2 hiç başvurmamış %11,7 bir kez, %40,2 2-3 kez %11,2 4 kez ve %32,7'si ise 5 kez ve üzeri hastaneye başvurmuştur. Son bir ay içerisinde katılımcıların %81,8'i internette sağlık araması yapmıştır. Günlük internet kullanım durumları incelendiğinde ise %2,3 günde bir saat, %24,3 günde 2-3 saat, %44,9 günde 4-5 saat, %28,5'inin ise günde 5 saatten fazla kullandığı görülmüştür. Katılımcıların %2,3'ü sağlık durumlarını çok iyi, %58,9'u iyi, %34,1'i orta, %3,3'ü kötü, %1,4'ü ise çok kötü olarak tanımlamıştır. Yaş, cinsiyet, gelir, eğitim düzeyi ve sağlık eğitimi gibi demografik değişkenlerin sağlık okuryazarlığını etkilediğini göstermektedir. Ancak, literatürdeki araştırmaların sınırlı sayıda olması, sonuçların sağlıklı şekilde karşılaştırılmasını zorlaştırmaktadır ve bu konuda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akılcı İlaç Kullanımı, E-Sağlık Okuryazarlığı, Sağlık Okuryazarlığı.

(SB-01-27) HASTANE ÖNCESİ ALANDA ÇALIŞAN 112 ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ PERSONELİNİN PEDIATRİK HASTAYA YAKLAŞIM HAKKINDAKİ TUTUM VE DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Soner Yırtıcı¹, Emine Sevinç POSTACI²

¹ Adana İl Ambulans Servis Başhekimliği

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu

Bu çalışma ile hastane öncesi alanda çalışan 112 acil sağlık hizmetleri personelinin gelişim dönemlerine göre çocuklara yaklaşım hakkındaki tutum ve davranışlarını incelemek amaçlanmıştır. Araştırma tanımlayıcı türdedir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından literatüre dayanılarak soru havuzu oluşturulmuştur. Literatürde çocukların gelişim dönemleri, iletişim kavramı ve sağlık profesyoneli-hasta ilişkisini taranmıştır. Oluşturulan soru havuzundaki maddeler uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan görüş alınarak anket formuna son şekli verilmiştir. Araştırmanın evrenini Türkiye’de 112 ASH istasyonlarındaki sağlık personelleri oluşturdu, çalışmaya katılmayı kabul eden 413 kişi ile gerçekleştirildi. Veriler Google Formlar aracılığıyla toplandı. Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 26 paket programındaki tanımlayıcı istatistikler ve ki kare testi ile değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Çalışmaya katılanların %57,6’sı kadın, %46,7’si 26-34 yaş arasında, %44,3’ü önlisans mezunu, %51,1’i AABT, %44,6’sının çalışma yılı 0-5 yıl, %57,9’u evli ve %54’ü çocuk sahibi olan çalışanlardı. Katılımcıların %82,6’sı tüm yaş grubu çocuklarıyla konuşurken tehdit edici ifadelerden kaçınırken, %69,2’sinin yaklaşık yedinci aydan itibaren bebeklerde görülen ayrılık anksiyetesinin azaltılması için mümkünse ebeveynlerinden birini bebeğin yanına ambulansa aldıklarını, %41,4’ünün okul dönemi (6-12 yaş) çocuklarında terapötik oyun yöntemlerini bazen kullandıklarını bildirdi. Çalışmamızın konusu ile ilgili literatür taraması yapıldığında yeteri kadar çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu yüzden çalışmamızın literatüre katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: HÖASH, AABT, Pediatrik Hastalar, Çocukların Gelişim Dönemleri

*Bu çalışma Dr. Öğr. Üyesi Emine SEVİNÇ POSTACI’nın danışmanlığında yürütülen yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

(SB-01-28) ORMAN YANGINLARINDA KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

İkram ÇELİK¹, Aliye KAŞARCI HAKAN², Hafız Hulusi ACAR²

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencisi*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü*

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de orman varlığını tehdit eden faktörlerin başında orman yangınları gelmektedir. Ülkemizde gerçekleşen yangınların son 10 yıllık periyodu incelendiğinde; yıllık ortalama 2715 adet orman yangını çıktığı ve yılda ortalama 22.685 hektar alanının yangından zarar gördüğü anlaşılmaktadır. Yürürlükteki Anayasanın 169. maddesi ile 6831 sayılı Orman Kanununun 68-76. maddeleri orman yangınlarının önlenmesi ve söndürülmesine ilişkin özel hükümleri ihtiva etmekte ve kanun bu konuda organizasyon oluşturma görevini Orman Genel Müdürlüğü (OGM) Teşkilatına vermektedir. OGM bu hizmeti her yıl ortalama 19000 çalışanı ile yerine getirmeye çalışmaktadır. OGM’de yapılan işlerin tehlike sınıfı belirlenmiş olup orman yangınları bu tebliğde tehlikeli sınıfta yer almaktadır. OGM orman yangınlarıyla mücadele eden tüm çalışanları için gerekli Kişisel Koruyucu Donanımı (KKD) ve standartlarını belirleyip her yıl bunları temin ederek ilgililere teslim etmektedir. Ancak temininde ve tesliminde sorun olmayan KKD kullanım aşamasına geldiğinde büyük sorunlarla karşılaşmaktadır. Çünkü çalışanlar bu donanımları kullanmamaktadır. Son yıllarda, küresel ısınmanın da etkisiyle, orman yangınlarının sayısında ve yanan alan miktarlarında önemli bir artış söz konusudur. Özellikle ülkemizde 2021 yılında çıkan orman yangınları kamuoyunda hassasiyet oluşturmuş ve görsel medyanın ilgisini daha çok çekmiştir. Televizyonlara yansıyan görüntülerden de anlaşılacağı gibi yangın söndürmede görevli çalışanların KKD kullanmadıkları ve tedbirsizce yangınla mücadele ettiği görülmektedir. Bugüne kadar orman yangınlarında 133 kişi şehit olmuştur. Yangınla mücadele eden çalışanların KKD kullanmamalarının altında birçok neden yatmakla birlikte bu konuda yöneticilerin duyarsızlığı, çalışanların bana bir şey olmaz hastalığı, iş müfettişlerinin kamu denetimlerinde yaptırım uygulamaması, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun bazı maddelerinin kamu kurumlarında uygulanmasının sürekli ertelenmesi gibi başlıca nedenler olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orman Yangını, KKD, İş Sağlığı ve Güvenliği, Orman Genel Müdürlüğü

(SB-01-29) ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARINA KADERCİLİK YAKLAŞIMININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ALAN ÇALIŞMASI

Sami AYDEMİR¹, Tolga BARIŞIK², Hafiz Hulusi ACAR²

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü*

Çalışmada orman ürünleri sanayi sektöründe istihdam edilen çalışanların, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine bakışlarının “kadercilik yaklaşımı” çerçevesinde nasıl şekillendiğinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu yaklaşımda kazalar ve yaralanmalar engellenemez ve kaçınılmazdır. Çalışma güvenliğini olumsuz yönde etkileyen bu durum, çalışanlarda güçsüzlük, umutsuzluk, kendine güveni olmayan bir kimlik meydana getirir. Bu amaçla Bolu - Düzce illerinde orman ürünleri sanayi sektörü alanında faaliyet gösteren 13 firmada (5 adet mobilya, 4 adet kereste, 2 adet levha, 2 adet kağıt) çalışan 371 katılımcı ile anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 26 programı ile analiz edilmiştir. Örneklem büyüklüğünün yeterlilik tespiti için Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) ve Bratlett’s Testi, kararlılık göstergesi için güvenilirlik analizi Cranbach alpha değeri incelenmiştir. Anketteki demografik özelliklerden ikili değişkenler için t-testi, çoklu değişkenler için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Post Hoc testi ile grupların birbirleri ile farkındalık durumları tespit edilmiş. Varyansların eşit olduğu durumlar için Tukey, eşit olmadığı durumlar için Games-Howell testi uygulanmıştır. Elde edilen istatistiksel veriler analiz edilerek, sonuçlar ortaya konulmuştur. Buna göre, “kadercilik yaklaşımı” ile “eğitim durumu”, “yaş”, “işletmenin faaliyet alanı”, “bu işletmede çalışma tecrübeniz nedir?”, “hiç iş kazası geçirdiniz mi?” ile farkındalıklar tespit edilmiştir. Bununla birlikte, “iş tecrübeniz?”, “cinsiyet”, “medeni durum” ifadeleri analizinde ise herhangi bir farkındalık tespit edilmemiştir. İş kazası ve meslek hastalıklarının uygun önlemler ve tedbirler alınarak önlenabilir niteliğe sahip olduğu göz önüne alındığında, orman ürünleri sanayi sektörü çalışanları arasındaki “kaderci yaklaşım” düzeylerinde görülen yüksek katılım, önemli bir sorun olarak görülmesi gerekmektedir. Çalışan psikolojisinde “kabullenmiş çaresizlik” durumu meydana getiren bu yaklaşım yerine iş sağlığı ve güvenliği kültürü oluşturacak çalışmalar benimsenmeli, eğitsel metotlar kullanılarak yol haritaları oluşturulmalı ve bu sayede çalışanlarda pozitif yönde zihinsel dönüşüm sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ürünleri Sanayi, İş Sağlığı Ve Güvenliği, Kaderci Yaklaşım.

(SB-01-30) BİNA YIKIM İŞLERİNDE GÖZ ARDI EDİLEN RİSK: ASBEST MARUZİYETİ

Oğuzhan BARS¹, Aliye KAŞARCI HAKAN², Mehmet ÜNAL³

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği ABD.*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü*

³*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü*

Kentsel dönüşümün yoğunlukta olduğu günümüzde hemen hemen her mahallede yıkılan ve yeniden yapılan binalar gözlemlenmektedir. Yapıların depremden etkilenmesi veya planlı olarak yıkılması birçok riski ortaya çıkartmaktadır. Bu riskler fiziksel, kimyasal, biyolojik riskler olarak karşımıza çıkarken, alınması gereken birçok tedbir olduğunu da apaçık ortaya koymaktadır. Bu riskler ekseriyetle yıkım çalışmasını yürüten çalışanları etkilese de halk sağlığını ve toplum güvenliğini de doğrudan etkilemektedir. Yıkım çalışmaları esnasında ortaya çıkan risklerden en belirginleri, enkaz altında kalma, toz maruziyeti gibi fiziksel faktörler olarak görülse de asbest maruziyeti, kurşun maruziyeti gibi kimyasal ve biyolojik faktörler de azımsanmayacak kadar fazladır. Karşılaşılan bu riskler yıkım işçileri için risk oluşturduğu kadar, bölgedeki halk için de oldukça büyük risk teşkil etmektedir. Bu sebeple de yıkımla ilgili mevzuatlar bulunmakta olup çalışmalar bu doğrultuda denetlenmektedir. Ancak yıkım çalışmalarının yürütüldüğü bölgeden, çalışmayı yürüten yüklenici firmaya kadar birçok etken, yıkımdan yıkıma değişkenlik gösterebilmektedir. Bu çalışmada incelenen binalarda, yıkım işlerindeki risklere değinilerek göz ardı edilen asbest riski hakkında değerlendirmelerde bulunulacaktır. Asbest varlığı tespit edilmiş binalardan örnekler verilecek olup, olası bir depremde asbest yayılımı ile kamu güvenliğini nasıl tehlikeye atacağı aktarılacaktır. İnsanların kentsel dönüşüm esnasında planlı olarak veya deprem esnasında plansız olarak bina yıkımları/yıkılmaları sırasında nelere maruz kalabilecekleri hakkında bilgiler verilecektir. Asbestin yalnız çalışan sağlığını değil aynı zamanda halk sağlığını da ciddi boyutta tehdit ettiği üzerinde durularak farkındalık yaratmak amaçlanmaktadır. Türkiye genelinde asbest maruziyetinin önlenmesine, yıkım çalışmalarının çalışan güvenliği ve halk sağlığı açısından güvenli hale getirilmesine ilişkin çözüm önerilerin bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Bina Yıkımı, Asbest, Halk Sağlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği*

(SB-02-31) ENERJİ TASARRUFU AMACIYLA TARIMSAL BİR SERADA FAZ DEĞİŞİM MALZEMESİ KULLANIMININ İNCELENMESİ

Mehmet Selçuk MERT¹, Hatice Hande MERT², Sude Yıldız¹, Fikret YÜKSEL¹

¹ Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölümü

² Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü

Enerji depolama teknolojileri enerji üretimi ve tüketimi arasındaki dengenin kurulması açısından önemli bir yere sahiptir. Var olan kaynaklardan etkin bir şekilde yararlanabilmek için enerjinin verimli şekilde kullanılması ve uygun dönüşüm teknolojilerinin tercih edilmesi gerekmektedir. Son yıllarda, enerji depolama teknolojileri arasında bulunan ve dikkat çeken bir yöntem olan ısı depolama, bina yapı malzemeleri, tekstil, iklimlendirme uygulamaları gibi pek çok alanda kullanılabilir. Isıl enerji depolama termokimyasal, duyulur ve gizli ısı depolama yoluyla üç biçimde gerçekleştirilebilir. Enerjinin gizli ısı formunda depolanabilmesini sağlayan malzemelere Faz Değişiren Maddeler (FDM'ler) adı verilmektedir. FDM'ler belirli bir sıcaklıkta veya sıcaklık aralığında gerçekleşen faz geçişleri esnasında enerjinin depolanmasına veya salınımına izin verir. Bu malzemeler, doğrudan kullanılabilir gibi, farklı malzemelerle karıştırılarak ve çeşitli ölçeklerde kapsüllenerek de kullanılabilirler. Bu çalışmada, FDM olarak adlandırılan ve enerjiyi gizli ısı formunda depolayabilen malzemelerin makrokapsülasyon yöntemiyle hazırlanarak tarımsal bir serada kullanımı incelenmiştir. Bunun için, öncelikle seranın çalışma sıcaklığı ile uyum gösteren ve uygun enerji depolama kapasitesine sahip FDM'lerin kullanılması amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, FDM uygulaması ile sera ortam sıcaklığındaki dalgalanmaların azaltılabileceği ve bunun sonucunda da iklimlendirme yükünde iyileştirme sağlanarak enerji tasarrufu elde edilebileceği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Isıl Enerji Depolama, Faz Değişim Malzemesi, Tarımsal Sera

Teşekkür: Bu çalışma Yalova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Tarafından Desteklenmiştir. Proje Numarası: 2020/AP/0010

(SB-02-32) ISIL ENERJİ DEPOLAMA SİSTEMLERİ İÇİN METAL OKSİT KATKILI KOMPOZİT FAZ DEĞİŞTİREN MADDELERİN GELİŞTİRİLMESİ

Hatice Hande MERT¹, Mehmet Selçuk MERT²

¹ *Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü*

² *Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölümü*

Faz değıştiren maddeler (FDMler), belirli sıcaklıkta faz değıştirmek suretiyle enerjiyi gizli ısı olarak depolayabilen veya salabilen akıllı malzemelerdir. Organik tipdeki FDMlerin katı-sıvı faz geçişi esnasındaki hacim değışiminin kontrolü amacıyla uygun destek malzemelerinde kapsülasyonu sağlanarak şekilce kararlı yapı elde edilebilmekte ve uygulama alanında görülebilecek olası sızdırma problemlerinin önüne geçilmektedir. Ayrıca ısı iletkenliği artırıcı bir takım katkılarla ısı depolama-salınım dönüşümleri esnasındaki ısı transfer hızlarının iyileştirilmesi de mümkündür. Bu çalışmada, organik sınıfında yer alan parafin türünde bir FDM olan n-hekzadekan içeren, modifiye edilmiş nano boyutlu çinko oksit (ZnO) dolgu katkılı, ısı özellikleri geliştirilmiş, şekilce kararlı düşük sıcaklıkta çalışan ısı enerji depolama malzemeleri üretilmiş ve karakterize edilmiştir. Bu amaçla ilk olarak nano boyutlu çinko oksit dolgular oleik asit (OA) ile modifiye edilmiş ve elde edilen lipofilik yapıda dolguların modifikasyonu öncesi ve sonrası Taramalı Elektron Mikroskobu (SEM) ile morfolojik, Fourier dönüşüm infrared spektroskopisi (FT-IR) ile yapısal, Termogravimetrik analiz (TGA) ile ısı karakterizasyonu gerçekleştirilmiştir. Modifiye ZnO nanopartiküllerin (ZnO@OA) farklı oranlarda (ağır.%0,5-%4) emülsiyon sistemine katılanmasıyla hazırlanan gözenekli polimerik destek malzemelerine, n-hekzadekanın yüklenmesiyle şekilce kararlı kompozit FDMler üretilmiş ve karakterize edilmiştir. Elde edilen ZnO katkılı şekilce kararlı kompozit FDMlerin Diferansiyel Taramalı Kalorimetre (DSC) cihazı ile gerçekleştirilen ısı karakterizasyonları sonucunda, 19,39°C’de pik erime sıcaklığı gösteren %1 ZnO@OA katkılı kompozit FDMnin 50,2 J/g değeri ile en yüksek erime gizli ısı değerine sahip malzeme olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Isı Enerji Depolama, Faz Değıştiren Madde, Çinko Oksit Nanopartikül*

Teşekkür: *Bu çalışma Yalova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Tarafından Desteklenmiştir. Proje Numarası:2021/AP/0009.*

(SB-02-33) İNSAN ODAKLI AYDINLATMANIN GENEL İLKELERİ

Selahattin KÜÇÜK¹

¹ *Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü*

İnsanlar suni ışık kaynaklarının kullanıma girdiği 19. yüzyılın sonlarına kadar tüm yaşamını güneş ışığına göre düzenlemiş ve gün içine yaymıştır. Kapalı ortamlarda yaşamını, çalışmalarını, üretimini ise güneş ışığını olabildiğince iç mekânlara taşıyarak gerçekleştirmiştir. Ancak günümüzde insanlar şehirleşmenin ve sanayiinin getirdiği şartlar sonucu güneş ışığının girmediği kapalı alanlarda, bazen tüm gece boyunca zamanlarını geçirmek zorundadırlar. Işık ulaşamadığı kapalı alanlar ile gece boyunca ihtiyaç nedeniyle gerekli olan suni ışık kaynakları tarih boyunca zamanla gelişerek özellikle 20. yüzyılda çok önemli bir seviyeye gelmiştir. Hayatımızın vazgeçilmez kaynağı gün ışığının, mevsimlere, gün içinde konumuna göre renk ve şiddeti sürekli değişirken, yapay ışık kaynakları ile sağlanan aydınlatma devrede olduğu sürece sabittir. Varoluşundan itibaren gün ışığına göre biyolojik, psikolojik ve fizyolojik yapısı gelişen insanların, suni ışık kaynaklarının yarattığı sorunlardan korunması, daha sağlıklı, daha verimli ve konforlu yaşamını, çalışmasını sürdürebilmesi için suni aydınlatmanın gün ışığına uyumlu hale getirilmesi, yani insan odaklı olması gerekir. Bu çalışmada suni ışık kaynakları ile insanların daha sağlıklı, mutlu ve verimli olabilmesi için neler yapılması, daha doğrusu nasıl bir aydınlatma ve aydınlatma armatürünün seçilmesi gerektiği sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sirkadiyan Ritim, Biyolojik Ritim, Aydınlık Şiddeti, Renksel Gri Verim, Gangliyon, Kortizol, Melatonin.*

(SB-02-34) HASTANE YAPILARINDA PANDEMİLERİ ÖNLEMELİK İÇİN UYGULANAN SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARİ ÇÖZÜMLERİN İRDELENMESİ

Ferhat ONUR¹, Müjde ALTIN²

¹*Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık ABD.*

²*Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü*

İnsanlar kendi varlığını korumak ve savunmak için sürekli güvenli mekanlara ihtiyaç duymuştur. Bu koruma ve savunma duygusu ilk yerleşim yerlerinden günümüze kadar devam etmiştir. Zaman geçtikçe küreselleşen dünyaya karşı savunma mekanizmaları da değişkenlik göstermiştir. İnsanlar teknolojinin gelişmesiyle beraber daha güvenli yapılar inşa etmeye çalışmışlardır. Mimari tasarım insan yaşamını iyileştirmeyi ve insan faaliyetleri için sürdürülebilir bir yapıyı çevre inşa etmeyi amaçlar. Doktorlar nasıl insan sağlığından sorumlu iseler mimarlar da yaptıkları yapılarla insan sağlığına doğrudan etki yaparlar. 21. yüzyılda yaşadığımız Covid-19 pandemisi ile beraber mimarlar ve şehir bölge plancıları nasıl daha güvenli şehirler ve yapılar tasarlayabileceklerini düşünmeye başlamışlardır. Mevcut yapılar ve yeni yerleşim alanları üzerinden pandemi bulaşma riskinin nasıl azaltılabileceği düşünülerek yeni tasarım fikirleri üretmeye başlamışlardır. Bu bağlamda pandemi döneminde en çok ihtiyaç duyulan hastane yapılarındaki güvenlik önlemlerinin kritik derecede önem taşıdığı görülmektedir. Yeni yapılacak hastanelerde uygulanacak sürdürülebilir tasarım kriterlerinin sadece iklim değişimine ve enerji tasarrufuna yanıt vermemesi, aynı zamanda gelecekte oluşacak pandemilerin bulaşma riskini azaltması gerekmektedir. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı pandemi kavramını ve pandeminin bulaşma yollarını ele alıp geçmişte yaşanmış pandemilere karşı alınan önlemleri inceleyerek ileride oluşacak pandemilere karşı yeni yapılacak hastane yapılarında uygulanabilecek sürdürülebilir mimari çözümler önermektir. Bunun için literatür taraması yapılarak geçmişte yaşanmış pandemilere karşı alınan önlemler araştırılacak, bu önlemler örnek uygulamalar üzerinde irdelenecek ve ileride yapılacak hastane yapılarına entegre edilebilecek sürdürülebilir mimari çözümler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Pandemi, Hastane, Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Mimarlık.*

(SB-02-35) KALSİT MİNERALİNİN PLASTİK ENDÜSTRİSİNDE DOLGU MALZEMESİ OLARAK KULLANILABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

Mücahid ALAKUŞ¹, Özgür GÖKÇE², Mustafa YILDIZ³

¹Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği ABD.

²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği ABD.

³Aksaray Üniversite, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü

Kalsit, CaCO₃ kimyasal yapısı, camsı parlaklıkta, renksiz saydam yapıda, sertliği Moh's skalaya göre 3, yoğunluğu ise 2,6-2.7 civarındadır. Mikronize boyutta öğütüldükten sonra birçok endüstriyel alanda (plastik, boya, kağıt vb.) rengi, sertliği ve kimyasal saflığı gibi yapısal özellikleriyle birlikte ucuz olmasının sağladığı pek çok avantajlarla yaygın olarak kullanılan bir dolgu mineralidir. Bu çalışmanın amacı Aksaray(Ortaköy) bölgesindeki kalsit mineralinin plastik sektöründe dolgu malzemesi olarak kullanılabilirliğinin araştırılmasıdır. Bu kapsamda mevcutta bulunan kalsit ocaklarının farklı bölgelerinden alınan 8 adet kalsit ile dayklardan oluşan toplam 13 numune üzerinde, Minerolojik – Petrografik – Jeokimyasal Analiz, Tane Boyutu ve Renk Analiz çalışmaları yapılarak tamamlanmıştır. Renk analizleri ile beyazlık dereceleri, jeokimyasal analizleri (XRF) ile CaO, CaCO₃, SiO₂, Fe₂O₃ ve MgO gibi değerler belirlenmiştir. Jeokimyasal analiz sonucunda kalsitlerin %CaO oranları (56.411-68.044)değerler aralığında bulunduğu bu oranlar ise kalsitlerin saflık sınıflaması dikkate alındığında çok yüksek saflıkta yer aldığı, %CaCO₃ oranları ise (98,34-99,58) aralığında bulunduğu, yüksek ve çok yüksek düzey saflık sınıfında olduğu görülmüştür. Beyazlık derece tespitinde L(beyaz)*a(kırmızı)*b(sarı)* renk parametreleri esas alınarak değerlendirmeler yapılmaktadır. Kalsitler 400 mikron boyutunda öğütülerek beyazlık testleri yapılmış, L(beyazlık) değerleri (93.79-95.28) aralığında olduğu, sonrasında 2-3-5 mikron boyutlarında yapılan renk analizlerinde ise (97,36–98,54) aralığına yükseldiği görülmüştür. Plastik sektöründe L(beyazlık) değer aralığı (75-98.1) aralığında, ortalama değer ise 92 olarak kabul görmektedir. Tane boyut dağılımı en önemli parametrelerden biri olup, yapılan 2-3-5 mikron analizlerde (d₅₀) değerleri elde edilmiştir. Kullanılan alanlara (poşet, rafya, bigbag, boru, branda vb.) göre kabul edilen (d₅₀) eşik değerlerini sağladığı görülmüştür. Yapılan çalışmalar neticesinde Aksaray(Ortaköy) bölgesinde çıkarılan kalsitlerin plastik sektöründe dolgu malzemesi olarak kullanılabileceği bu çalışma ile akademik boyut kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalsit, Plastik, Dolgu, Mikronize

(SB-02-36) KIZILIRMAK HAVZASINDA HİDROLOJİK KURAKLIĞIN FARKLI YÜKSELTİLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Semih EDİŞ¹

¹*Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü*

Kuraklık, su kaynakları ve tarım üretiminde azalma, orman yangınlarında artma, ekosistemler ve ekonomik faaliyetlerde zarar görme, insan sağlığında olumsuz etkilenme gibi etki alanı yaygın olan bir doğal afettir. Yanı sıra kuraklığın bir çeşidi olan hidrolojik kuraklık, geniş ölçekli hasarlara neden olabilmektedir. Rakım farklılıklarına göre kar örtüsünün hidrolojik kuraklığa etki edebileceği varsayarak, Kızılırmak havzasında yer alan farklı yükselti ve yağış havzası alanlarına göre D15A117 (1361m, 692km²), D15A227 (710m, 280km²) ve D15A236 (1210m, 414km²) akım gözlem istasyonlarında hidrolojik kuraklığın analiz edilmesi amaçlanmıştır. Akım gözlem istasyonlarından toplanan aylık ortalama debi (m³/sn) değerleri ile 1, 3, 6, 12 aylık periyotlarda Akım Kuraklık İndeksi (AKİ)'ne göre hidrolojik kuraklık analizleri yapılmıştır. Hesaplanan indeks değerleri, istasyondaki farklı indeks grupları arası ve aynı indekslerin farklı istasyonlar arasındaki farklılığı test etmek için veriler normal dağılmaması sonucu Kruskal Wallis sıralamalı tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre D15A117 nolu istasyonda farklı indekslere göre görülen toplam kuraklık sınıfları (ort: %14) değişiklik göstermemektedir. D15A227 nolu istasyonda kuraklık periyodunun uzaması halinde görülen toplam kuraklık sayısının %12'den %17'ye arttığı, D15A236 nolu istasyonda ise %17'den %14'e azaldığı hesaplanmıştır. İstasyon içi AKİ1, AKİ3, AKİ6 ve AKİ12'ye göre istasyonların tümünde D15A117 ($p=0.896$, $Ki-kare=0.601$), D15A227 ($p=0.695$, $Ki-kare=1.446$) ve D15A236 ($p=0.996$, $Ki-kare=0.059$) nolu AKİ değerleri bakımından fark olmadığı belirlenmiştir. İndekslere göre istasyonlar arası farklılık testi sonuçlarına göre ise AKİ1 ($p=0.952$, $Ki-kare=0.098$), AKİ3 ($p=0.826$, $Ki-kare=0.383$), AKİ6 ($p=0.764$, $Ki-kare=0.539$), AKİ12 ($p=0.622$, $Ki-kare=0.951$) bakımından istasyonlar arasında fark olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak hidrolojik kuraklığın farklı yükseltilere göre değişmediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kızılırmak Havzası, Kuraklık, Akım kuraklık indisi, İç Anadolu Bölgesi

(SB-02-37) ADLİ BİLİMLER LABORATUVARLARINDA İÇ MEKÂN TASARIMI VE PLANLAMA

Aslı OFLUOĞLU¹, Z. Alara KAPLAN¹, Sotiri KALFOĞLU²

¹*Bağımsız Araştırmacı*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Adli Tıp Eğitim ve Hizmet Laboratuvarı*

Adli Bilimler Laboratuvarlarının tasarımına dair unsurlar herhangi bir yapının tasarım unsurlarının yanı sıra, çevre sağlığı ve güvenliği, tehlikeli maddeler, yönetim, işletme verimliliği, esneklik, kanıt güvenliği-korunması ve bütçe gibi kaygıları da kapsamaktadır. Adli bilimler laboratuvarları araştırma laboratuvarından da farklılaşmaktadır; özellikle iç ve dış güvenlik, çapraz kontaminasyon ana kaygılardandır; güvenli, kontaminasyonun olmadığı ve uygun ekipmanların bulunduğu çalışma alanları yaratılması gerekmektedir. Laboratuvarın kapsamı ve çalışma biçimi mekan ile de desteklenmelidir. Doğru planlanmamış ve güvenliğin sağlanamadığı çalışma ortamları yalnızca laboratuvar çalışanlarının güvenliğini ve sağlığını tehlikeye atmamakta aynı zamanda kanıtların bozulmasına ve kaybolmasına da sebep olabilmektedir. Bu doğrultuda adli bilimler laboratuvarlarının tasarımı multidisipliner çalışmayı gerektirmektedir. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Adli Tıp Laboratuvarı yeni bir hizmet alanı gereksinimi doğrultusunda adli psikoloji, ateşli silah analizi, adli androloji, adli antropoloji, adli belge inceleme, adli toksikoloji, adli DNA incelemeleri, klinik adli tıp ve adli görüşme birimlerini içerecek nitelikte bir araştırma ve hizmet ünitesi yapılmasına karar vermiştir. Buna ek olarak, söz konusu ünitenin öğrencilerin adli bilimler eğitimi alabilecekleri bir alanı ve uzman kadronun çalışma alanlarını da kapsamına odaklanılmıştır. Üniversite bünyesinde bu amaca yönelik olarak brüt 700m² net 612 m² boyutunda bir alan ayrılmıştır. Yeni bir adli laboratuvarın oluşum süreci mekânsal boyutta dört aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamaları şu şekilde sıralamak mümkündür; planlama, tasarım, inşa (uygulama) ve taşıma. Söz konusu oluşum süreci çeşitli yönerge ve talimatlar doğrultusunda çalışmayı da gerektirmektedir. Halen inşaat süreci devam eden üniteye adli bilimlere uygun bir ortam oluşturmak adına hem mekânsal ihtiyaçlar kullanıcı ve fonksiyon odaklı değerlendirilmiş hem de dekontaminasyon, sıcaklık, nem ve titreşim kontrollerinde yüksek performans standartları uygulamaya konmuştur. İç mimarlar ve adli bilimler uzmanları tasarım ve planlama aşamalarında birlikte çalışmışlardır. Tasarım uluslararası alanda kabul gören ISO/IEC 17025, ISO15189, ISO13485 standartlarını karşılayabilecek niteliktedir. Adli laboratuvarların tasarımı kullanıcı gereksinimleri odağında biçimlenmektedir. Bu çalışmada da bahsi geçen araştırma ve hizmet ünitesinin kullanıcı ihtiyaçları ve kalite standartları bağlamında biçimlenmiş tasarım ve planlama sürecine dair veriler paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Adli Bilimler Laboratuvarı, İç Mekân Tasarımı, Planlama, ISO 17025*

(SB-02-38) YILANLI (MUĞLA) PLANLAMA BİRİMİNDEKİ SAF KARAÇAM MEŞCERELERİNDE AĞAÇ BİTKİSEL KÜTLESİNİN MEŞCERE GELİŞİM ÇAĞLARINA GÖRE DEĞİŞİMİ

Servet PEHLİVAN¹

¹*Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü*

Karaçam ormanları yayılış gösterdiği 5.215.292 hektar alan ile ülkemiz ormanlarının %22,74'ünü oluşturmaktadır ve asli orman ağaçlarımız arasında en çok yayılışa sahip 3. ağaç türüdür. Karaçam, ülkemizde yarı kurak iklim özelliklerine sahip alanlardan ılıman iklim özelliklerine sahip alanlara kadar oldukça çeşitli ve geniş bir coğrafyada doğal olarak yayılış gösteren, dolayısıyla ekolojik esnekliği oldukça fazla olan bir ağaç türüdür. Bütün bunlar ülkemiz karaçam ormanlarının kayda değer miktarda ağaç servetine sahip olmasını ve buna bağlı olarak yüksek miktarda ağaç bitkisel kütlesi üretmesini sağlamaktadır. Yılanlı Planlama Birimi Muğla Orman Bölge Müdürlüğü Yılanlı Orman İşletme Müdürlüğüne bağlıdır ve ülkemizde “Ege Bölgesi - Ege Dağ (Karaçam) Bölümü” ekolojik bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Karaçam ülkemizdeki en geniş yayılışını Ege Bölgesi’nde göstermesi nedeniyle bu araştırma burada yürütülmüştür. Bu çalışmanın amacı Yılanlı Planlama Birimi’ndeki karaçam ormanlarından orman amenajmanı envanter çalışmaları sırasında alınan 8609 adet örnekleme alanında yapılan ölçümlerden yararlanarak, ağaç bitkisel kütlesinin meşcere gelişimine bağlı olarak nasıl değiştiğini ortaya koymaktır. Türkiye’de Orman Genel Müdürlüğü’nce kabul edilen meşcere gelişim çağları meşcere orta çapına (d_g) bağlı olarak belirlenmektedir. Bunlar; a gelişim çağı ($d_g < 7,9$ cm), b gelişim çağı ($8,0$ cm $< d_g < 19,9$ cm), c gelişim çağı ($20,0$ cm $< d_g < 35,9$ cm), d gelişim çağı ($36,0$ cm $< d_g < 51,9$ cm) ve e gelişim çağı ($52,0$ cm $< d_g$) biçimindedir. Buna göre araştırma alanında 5387,0 ha alanda yayılış gösteren karaçam ormanlarının sahip olduğu toplam ağaç bitkisel kütlesi 759048,861 t olarak hesaplanmıştır. En fazla ağaç bitkisel kütlesinin (335809,761 t) bulunduğu meşcereler “c” gelişim çağındaki meşcereler iken, en az ağaç bitkisel kütlesinin (6109,511 t) bulunduğu meşcereler ise “e” gelişim çağındaki meşcerelerdir. Genç karaçam meşcerelerinde daha fazla ağaç bitkisel kütlesi üretimi söz konusudur.

Anahtar Kelimeler: *Pinus nigra, Topraküstü Ağaç Bitkisel Kütlesi, Toprakaltı Ağaç Bitkisel Kütlesi*

(SB-02-39) YBFE₂AS₂ KRİSTALİNİN TEMEL DURUM VE YÜKSEK SICAKLIK MEKANİK KARARLILIĞININ İNCELENMESİ

Fatih Yavuzhan DERİNGÖL¹, Hacı ÖZİŞİK^{1,2}

¹Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Nanoteknoloji Anabilim Dalı, Aksaray, Türkiye

²Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü, Aksaray, Türkiye

Demir (Fe) bazlı 122 sitokiyometriye sahip malzemeler, yapısal olarak basit oldukları ve büyük kristaller şeklinde büyütülebildikleri için süperiletkenlik incelenmelerinde uygun model sistemler olarak kabul edilir. Demir-piknit bazlı süper iletken olarak anılan bu grup kristallerden bir tanesi de YbFe₂As₂ bileşiğidir. Yakın zamanda Raj ve Ark. tarafından bu bileşiğin 900 °C ve 1200 °C yüksek sıcaklıklarında sentezi yapılmıştır. Analizler sonucu, monoklinik P2/m yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada, Yoğunluk Fonksiyonel Teorisi (DFT) yaklaşımı kullanılarak YbFe₂As₂ bileşiğinin deneysel olarak gözlenen yapıda ve temel durumda (0 K, 0 GPa) yapısal, elektronik ve mekanik özellikleri incelendi. Hesaplamalar VASP paket programında kullanılarak Genelleştirilmiş Gradyant Yaklaşımı (GGA) ve Perdew - Burke - Ernzerhof (PBE) parametrizasyonu kullanılarak PAW pseudo potansiyel tekniği temelli olarak gerçekleştirilmiştir. Yüksek sıcaklık incelemesi, deneysel olarak gözlenen sıcaklık ve yapı parametreleri kullanılarak, temel durum ise enerji minimizasyonu sonucu elde edilen yapıda hesaplandı. İkinci dereceden zor-zorlanma (stress-strain) yöntemi kullanılarak belirlenen elastik sabitleri (C_{ij}) Born mekanik kararlılık şartlarını sağladığı görüldü. Hesaplanan C_{ij} değerleri kullanılarak bileşiğin polikristal mekanik modülleri (Bulk, Shear, Young) ve bazı mekanik sabitler (Poisson oranı, ortam ses hızları, Debye sıcaklığı, Vicker Sertlikleri, ...) Voigt - Reuss - Hill yaklaşımına göre tahmin edilerek yorumlandı. Ayrıca, malzemenin 2-boyut (2D) ve 3-boyut (3D) yönelime bağlı mekanik modüller hesaplanarak, detaylı incelendi.

Anahtar Kelimeler: Mekanik, Elektronik, Titreşimsel Özellikler, YbFe₂As₂

Teşekkür: Bu araştırmada yer alan tüm nümerik hesaplamalar TÜBİTAK ULAKBİM, Yüksek Başarım ve Grid Hesaplama Merkezi'nde (TRUBA kaynaklarında) gerçekleştirilmiştir.

(SB-02-40) PARTICLE CREATION WITH CHAPLYGIN GAS COSMOLOGY

Özgür SEVİNÇ¹

¹ *Istanbul Yeni Yuzyil University, Department of Electric Electronic E.*

The study of the phenomenon of creating particles due to the gravitational field has been an area of intense interest lately. It is thought to be able to solve the cosmological puzzle alone, without the need for dark energy or a modified theory of gravity. In the early universe, it serves the purpose of reheating the cold universe, which, following gracefully exiting the inflation stage, gives rise to the hot Big-Bang pattern. A flat Friedman-Lemaitre-Robertson-Walker (FLRW) cosmological model with perfect fluid comprising of Chaplygin gas has been studied with particle creation. The solution of the field equations are obtained two different considered form of scale factors. The effective pressure is negative throughout the evolution of universe, which leads to accelerated expansion of the universe. As noted, the thermodynamics of the standard model was developed under the assumption of reversibility and adiabaticity. The entropy density s can be derived via the second law of thermodynamics $dE = TdS - PdV$, where $V \propto a^3$ (a is the scale factor) is a volume moving with energy $E = \rho V$ and entropy $S = sV$. This can be expressed as $d\rho = (sT - \rho - P)dV/V + Tds$. And since ρ depends on T , equation implies that, $s = \rho + P/T$. So the total entropy remains constant for the reversible adiabatic universe.

Keywords: *Particle Creation, Chaplygin Gas, Accelerated Universe*

(SB-02-41) F(R,T) GRAVİTASYON TEORİSİNDE BIANCHI TİP-V EVRENİ

Mehmet ÖZANSOY¹, Değer SOFUOĞLU²

¹*Istanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik ABD.*

²*Istanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü*

Bu çalışmada, homojen ve anizotropik evren modelleri sınıfından olan, yerel olarak dönme simetrisi Bianchi tip-V evren modeli için, $f(R,T)$ değiştirilmiş gravitasyon teorisinin alan denklemlerinin, güncel astrofiziksel gözlemlerle uyumlu bir çözüme sahip olup olmadığı incelenmiştir. Söz konusu teoride, yerel olarak dönme simetrisi Bianchi tip-V evren modelinin alan denklemleri türetilmiştir. Bu alan denklemlerinin çözümleri, iki farklı kabul altında araştırılmıştır. Her iki kabul de, evrenin genişlemesi ile ilgili iki geometrik parametre olan Hubble parametresi ve yavaşlama parametresi arasındaki bir ilişkiye dayanmaktadır. Bunlardan ilki, yavaşlama parametresi ile Hubble parametresi arasında doğrusal bir orantı, ikincisi ise ters bir orantı olduğu kabulüdür. Bu kabuller altında analitik çözümleri elde edilen modellerin, bazı kinematik ve dinamik büyüklükleri hesaplanmış ve bunların evrimleri zamana göre grafikleri çizilerek tartışılmıştır. Her iki model için de Hubble ve yavaşlama parametrelerinin günümüz gözlemsel değerleriyle oldukça uyumlu sonuçlar verdiği gösterilmiştir. Bununla birlikte, elde edilen birinci model, evrenin evrimi boyunca negatif bir yavaşlama parametresine sahip olduğundan, evrenimizin günümüzdeki ivmeli genişlemesini açıklayabilmesine rağmen, geçmişteki yavaşlayan genişlemesini açıklayamadığı gözlenmiştir. Başka bir deyişle, bu model bir ivmeli evren modeli olup, evrenin genişlemesindeki faz geçişini açıklamakta yetersiz kalmıştır. Öte yandan, ikinci model, genişlemedeki söz konusu bu faz geçişini açıklamakta başarılı olmuştur. Aynı zamanda ikinci modelin, gözlem sonuçlarının işaret ettiği gerçekliklerle tutarlı olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Bianchi Tip-V, Yavaşlama Parametresi, İvmeli Genişleme*

(SB-02-42) TELEPARALEL GRAVİTASYONDA SOLUCAN DELİĞİ ÇÖZÜMLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Aylin ÇALIŞKAN¹, Ertan GÜDEKLİ²

¹*Istanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Matematiksel Fizik ABD.*

²*Istanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü*

Solucan delikleri topolojik yapılara sahip varsayımsal bir geometrik kavramı bize sunmaktadır. Yapılan çalışmalar ilerledikçe geçilebilir solucan deliği formu elde edilmiş ve bu formla solucan deliklerinin geçilmediği düşüncesi yerini, evrenin herhangi iki bölgesi arasında bir köprü görevi gördüğü düşüncesine bırakmıştır. Ancak bu tür bir yapıyı oluşturmak için egzotik madde adı verilen özel bir madde türüne ihtiyaç vardır. Solucan deliği geometrisinin fonksiyon şekilleri ve enerji koşulları bu madde türünün varlığını gerektirir. Einstein tarafından önerilen ve gravitasyon yapısı Weitzenböck bağıntısına dayanan, sıfır eğrilige ve sıfır olmayan burulmaya sahip alternatif bir teori olan teleparalel gravitasyon teorisi de, egzotik madde gibi negatif enerji yoğunluğuna sahip olan madde türlerini içermektedir. Temeli yukarıdaki bilgilere dayanan bu çalışmada, solucan deliklerinin çözümleri teleparalel gravitasyon teorisi çerçevesinde ele alınmıştır. Bilinen kozmik gözlemler için karanlık madde formları kullanılmıştır. Çalışmada enerji yoğunluğu ile karanlık madde formları arasındaki ilişki oluşturularak solucan deliği geometrisinin fiziksel özelliği araştırılmış ayrıca enerji koşulları da tartışılmıştır. Solucan deliği geometrisinin hesaplanan fonksiyon şekilleri ile ele alınan karanlık madde formları için gerekli koşulları sağladığı ve de solucan deliği için gerekli koşullardan biri olan egzotik maddenin varlığını gösteren özellikleri taşıdığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Solucan Delikleri, Teleparalel Gravitasyon, Egzotik Madde, Karanlık Madde*

(SB-02-43) COMPARISON OF THE IMAGE QUALITY OF THE HOLOGIC SELENIA DIGITAL MAMMOGRAPHY SYSTEM WITH LITERATURE DATA

Melike KAYA KARAASLAN¹

¹Istanbul Health Directorate, Public Hospitals Presidency-4, Biomedical Engineering Department

Mammography is the breast imaging system and always requires high image quality while working. This study aimed to investigate the change in image quality performance of a mammography system over time. Contrast-Detail (C-D) analysis is one of the major quality control tests of mammography systems, and the CDMAM 3.4 phantom was designed for C-D analysis in mammography. The CDMAM 3.4 Phantom consists of gold discs of various diameters and thicknesses and is used with Plexiglas (PMMA) of different thicknesses. In this study, the image quality performance of two identical Hologic Selenia Full Field Digital Mammography (FFDM) systems was compared. One of these systems came from literature published in 2012 (Gershan et al. 2012) in North Macedonia, and another was tested in 2023 in Istanbul, nearly a decade later. The C-D analysis test was carried out similarly to that described in the paper, using the AUTOFILTER mode and the AEC at a standard dose. To compare the two systems fairly, six phantom images were acquired and evaluated automatically in the software. As a result, the image quality performance of the Hologic Selenia system met the recommended limit value in the quality control standards, and no significant changes were found in the image quality performance over a 10-year period.

Keywords: *Digital Mammography, Image Quality, Contrast-Detail Analyze*

(SB-02-44) SENSÖR TABANLI ROBOTİK EL

Elif Nur KÖPRÜLÜ¹, Hatice TEMÜR¹, Kadriye KIZILBEY¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği*

Robotik endüstrisine duyulan ihtiyacın her geçen gün artmasıyla birlikte sağlık alanında başlıca işlevsellik sağlayan ve olumsuz koşullarda kullanılmak üzere robotik el gereksinimi de artmaktadır. Robotik el, birçok parçadan oluşan elektromekanik bir sistemdir. Bu tür sistemlerde hareket, mekanik yapılar tarafından kontrolü sağlayan elektrikli bileşenler tarafından gerçekleştirilmektedir. Robotik el araştırmalarının amacı insan elinin yapısına benzer şekilde sistemlerin geliştirilmesidir. İnsan eli, 4'ü pasif olmak üzere 24 serbestlik derecesine sahiptir. Bu durum farklı kavrama ve duruş durumlarına izin vermektedir. Bu projede, ihtiyaç doğrultusunda insan elinin temel hareketlerini sağlayan 14 eksenli robotik el prototipi yapılması amaçlanmıştır. Yapılan robotik elin parçaları PLA (Polilaktik Asit) malzemesi kullanılarak FDM (Fused Deposition Modelling) yöntemi ile 3 boyutlu olarak elde edilmiştir. İnsan anatomisinde kemiklerin hareketini sağlayan tendonlar ile aynı işlevi görmesi amacıyla misina kullanılarak parçalar birleştirilmiştir. Donanım ekipmanları için flex sensör, servo motor, arduino uno mikrodenetleyicisi, haberleşme modülü ve sistemin güç kaynağı olan lityum-iyon pil tercih edilmiştir. Robotik elin hareket kontrolünü sağlamak için eldiven üzerine entegre edilen flex sensörler ile arduino uno kullanılmıştır. Eldivenin takıldığı eldeki parmaklar hareket ettiğinde flex sensörler bükülerek bir sinyal oluşturur. Oluşan sinyaller arduino uno mikrodenetleyicisinin analog girişlerine bağlı olan sensörlerden alınarak dijitale çevrilir. Çevrilen bu açısal değerler servo motorlara giriş olarak verilir. Bu değerler servo motorların dönmesi gereken miktarı belirterek el parmaklarının hareketini sağlar.

Anahtar Kelimeler: *Arduino, Flex Sensör, Robotik El, Servo Motor*

(SB-02-45) ÇAP DAĞILIM FONKSİYONLARININ FARKLI VERİ DAĞILIMLARI DİKKATE ALINARAK KARŞILAŞTIRILMASI

Ferhat BOLAT¹

¹*Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği*

Ülkemizin önemli doğal kaynaklarından birisi olan Karaçam ormanları, odun kökenli orman ürünlerinin üretiminde önemli bir potansiyele sahip olmasının yanında toprak ve su koruma, karbon depolama ve rekreasyon hizmetleri açısından da önemli bir role sahiptir. Bu sebeple, Karaçam ormanlarının sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde planlanması ve işletilmesi gerekmektedir. Artım ve büyüme modelleri (tek ağaç, meşcere ve çap sınıfı modelleri) planlamanın etkili olabilmesi bakımından önemli bir altlık görevindedir. Çap dağılım modelleri, tek ağaç ve meşcere modelleri arasında bir yerde konumlanmaktadır. Bu modeller ile her bir çap sınıfındaki ağaç sayısı, göğüs yüzeyi ve hacim gibi hasılat özellikleri belirlenebilmekte ve bu değerlerin gelecekteki meşcere kuruluşu içerisindeki dağılımları tahmin edilebilmektedir. Böylece, ormanların planlamasında doğru kararlar alınmasına yardımcı olabilecek nitelikte bilgiler üretilebilmektedir. Bu çalışmada, Yılanlı Orman İşletme Şefliği'ne ait orman amenajmanı envanter verileri kullanılarak ağaç sayılarının çap sınıflarındaki olasılıkları iki parametrelili Gamma, Lognormal ve Weibull fonksiyonları dikkate alınarak belirlenmiştir. En başarılı fonksiyon log olabilirlik (log L) değerleri üzerinden yapılan bir oransal sıralama yöntemine göre seçilmiştir. Örnek alanlar çarpıklık değerlerine göre eşit sayıda ($\Sigma n=30$), 0,5'ten küçük (1. grup), 0,5-1,0 arasında (2. grup) ve 1,0'den büyük (3. grup) şeklinde üç gruba ayrılmıştır. Pozitif ve negatif yönlü çarpıklık grupları dengeli bir şekilde dağıtılmıştır. Log L değerine göre yöntemler, 1. grupta Gamma (ortalama Log L değeri, -131,7) >Weibull (-132,7)>Lognormal (-130,9), 2. grupta Gamma (-147,1)>Lognormal (-147,7)>Weibull (-147,6) ve 3. grupta aynı şekilde Gamma (-87,6)>Lognormal (-87,9)>Weibull (-87,9) şeklinde sıralanmıştır. İki parametrelili fonksiyonlar arasında Gamma tüm veri dağılımlarında alternatiflerinden daha üstün bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Orman Amenajmanı, Orman Envanteri, Olasılık Yoğunluk Fonksiyonu*

(SB-02-46) ELECTROSPUN ANTIBACTERIAL POLYMER-METAL COMPOSITES

Elif Nur ARSLAN¹, Serap DERMAN¹, Murat TOPUZOĞULLARI¹

¹*Yıldız Technical University, Department of Bioengineering*

Functionalized and multi-component wound dressings have been developed to minimize contamination of open wounds by microbial pathogens from the environment or existing on the skin. To obtain such materials, components with different properties are combined together. While one component helps to proliferate healthy cells in the wound, other components should prevent contamination. For this purpose, we produced 4-vinylpyridine (4VP)-based electrospun antibacterial wound dressings containing silver nanoparticles (AgNPs) and chrysin. Poly(4-vinylpyridine) (P4VP), which is a positively charged polymer, will create a sterile environment by exhibiting antibacterial properties against gram (+/-) bacteria. Chrysin has antioxidant properties, as well as the ability to reduce surrounding tissue loss by reducing oxidative stress. AgNPs can bind to the cell wall/membrane of bacteria, making them vulnerable. Poly(lactic-co-glycolic acid) (PLGA) is used to prepare a blend with P4VP to develop degradable and biocompatible nanofiber based dressing. Within the scope of the study, it is aimed to minimize bacterial infections that are encountered while the wound is healing, to overcome the problem of excessive oxidative stress formation and to heal the related wound faster. In this context the bacterial activities of a wound dressing material which contain quaternized P4VP, PLGA, AgNPs and chrysin molecules are compared. The produced nanofiber based wound dressings were characterized with FTIR spectroscopy, SEM, and swelling tests to evaluate their hydrophilicity. This functionalized dressing material could contribute significantly to the scientific literature and provide a solution for healing different types of wounds more quickly.

Keywords: *Wound Dressing Material, Antibacterial, Electrospinning*

(SB-02-47) DONÖR-AKSEPTÖR KOMBİNASYONUNA SAHİP FLORESAN MONOMER SENTEZİ, KARAKTERİZASYONU VE OPTOELEKTRONİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Merve GÜZEL¹

¹*Pamukkale Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü*

Malzeme bilimindeki son gelişmelerle birlikte istenilen özelliklere sahip moleküllerin sentezine olan ilgi giderek daha popüler hale gelmektedir. Bu tür malzemelerin tasarımı yapısal modifikasyonlar veya farklı stratejiler kullanılarak gerçekleştirilebilir. Bunun için kullanılan yöntemlerin başında donör (elektron verici) ve akseptör (elektron alıcı) teorisi gelmektedir. Donör-akseptör kombinasyonu ile sentezlenen monomerler güçlü floresans özellikler sergilemektedirler. Bu çalışmada ilk olarak, elektron verici grup olarak karbazol ve elektron çekici grup olarak dansil içeren floresan bir monomer (Car-Dns) sentezlenmiştir. Monomerin yapısı ¹H-NMR, ¹³C-NMR ve FT-IR teknikleriyle başarılı bir şekilde karakterize edilmiştir. Elde edilen monomerin optik özellikleri UV-Vis ve floresans spektroskopisi yöntemleriyle ayrıntılı olarak incelenmiştir. Ayrıca monomerin optik bant aralığı değeri ile HOMO-LUMO enerji düzeyleri dönüşümlü voltametri tekniği ile belirlenmiştir. Yapı-özellik açısından değerlendirildiğinde, verici (karbazol) ve akseptör (dansil) floroforların varlığı nedeniyle monomerin maksimum emisyonu kırmızı bölgeye doğru kaymıştır. Bu bilgiler ışığında, sentezlenen monomer floresan prob olarak sensör, hücre görüntüleme vb. birçok çalışma alanında kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Donör-Akseptör Monomer, Karbazol, Dansil, Floresan*

(SB-02-48) İMMOBİLİZE MAYA HÜCRELERİ İLE ÇEŞİTLİ REAKTİF BOYARMADDE GİDERİMLERİNİN İNCELENMESİ

Sema ÇELİK¹, Selen KURTULUŞ¹, Mürşide BAŞER¹

¹*Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü*

Potansiyel toksisiteleri ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri göz önüne alındığında, su kaynaklarının organik kimyasallarla kirlenmesi, küresel ölçekte ele alınması gereken bir sorun haline gelmiştir. Tekstil, kağıt, boya üretimi gibi farklı endüstriyel faaliyetler sonucu sucul ortama salınan organik kirleticilerden olan sentetik boyarmaddeler, günümüzde su kaynaklarının kirlenmesine sebep olmaktadır. Boyarmaddeler, görsel kirliliğin yanı sıra su ortamında fotosentetik faaliyetleri ve çözülmüş oksijen miktarını azaltması sebebiyle canlı sistemleri olumsuz etkilemektedir. Su kaynaklarının sınırlılığı düşünüldüğünde, kirletici-yüzey etkileşimleri ile boyar maddelerin ortamdaki uzaklaştırılması için biyosorpsiyon, yaygın olarak kullanılan tekniklere uygun bir alternatif ve çevre dostu bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, *Saccharomyces cerevisiae* maya hücrelerinin zılbıt otu dokusuna immobilizasyonu ile hazırlanan sorban materyalin (Z-SC) hedef kirletici olarak seçilen Reaktif Mavisi 49 (RM49), Reaktif Kırmızısı 198 (RK198), Reaktif Sarısı 2 (RS2), Reaktif Sarısı 85 (RS85), Reaktif Kırmızısı 2 (RK2), Reaktif Viyole 1 (RV1) ve Reaktif Mavisi 8 (RM8) boyarmaddeleri üzerinde biyosorpsiyonu araştırılmıştır. Seçilen boyarmaddeler, 25 mL; 100 ppm; pH 2.0 olacak şekilde koşullar hazırlanarak, 0,05 g Z-SC sorban ile biyosorpsiyon verimleri kesikli sistemde araştırılmıştır. Önerilen biyosorbanla RR198, RY85 ve RV1 boyarmaddelerinde yüksek giderim performansları gözlenmiştir. Çalışma sonuçları önerilen immobilize materyalinin çeşitli reaktif boyarmadde giderimlerinde etkili olabileceğini göstermekte, daha detaylı çalışmalar yapılarak literatüre katkı sağlayabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Biyosorpsiyon, Boyarmadde, İmmobilizasyon*

(SB-02-49) KUTANÖZ LEİSHMANİASİS'E KARŞI KİTOSAN VE KUERSETİN İÇEREN ELEKTRO-EĞRİLMİŞ YARA ÖRTÜLERİNİN ÜRETİMİ

Mehtap ERDİNÇ¹, Yaren ERENGİL¹, Serap DERMAN², Murat TOPUZOĞULLARI²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoteknoloji ABD.

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü

Kompleks bir süreç olan yara iyileşmesi için polimerik nanofiber bazlı yara örtüleri üzerine çok sayıda çalışma yapılmıştır. Ancak, ilaçsız ve emici olmayan yara örtüleri yara sıvısını emerek uzaklaştıramadığı için yarada bakteri üremesinin önüne geçilememektedir. Bu nedenle polimerik elektro-eğrilmiş nanofiberler ile anti-inflamatuar özelliklere sahip ilaç yüklü yara örtülerinin geliştirilmesi gibi yenilikçi yara örtü malzemelerinin üretilmesine ihtiyaç artmaktadır. Geniş yüzey alanına sahip gözenekli bir yapı olarak ilaç yüklü elektro-eğrilmiş nanofiberler, yara iyileşmesi için ideal fizikokimyasal ve morfolojik özellikler sunabilir. Elektro-eğirme işlemi ile üretilen nanofiber yapılar, deride var olan ECM'ye benzer özellikler göstererek hücrelerin çoğalmasını ve kendi ECM'lerini üretmesini teşvik eder. Poli(etilen oksit) gibi sentetik polimerler iyi mekanik özelliklerinden dolayı nanofiber üretiminde tercih edilir. Ayrıca hücrenin büyümesi ve proliferasyonunun teşviki amacıyla nanofiberlerin yapısına sentetik polimerlerin dışında biyoaktif özellik gösteren kitosan, aljinat ve kolajen gibi doğal polimerler de dahil edilmektedir. Fonksiyonelleştirilen yara örtülerinde, biyoaktif maddelerin salınımı sadece enfeksiyonu engellemekle kalmayıp, eş zamanlı olarak yara iyileşmesini ve doku yenilenmesini de hızlandırarak etki göstermektedir. Leishmania parazitinin neden olduğu Leishmaniasis hastalığında, sekonder enfeksiyon oluşumu ile Candida albicans mantarının neden olduğu kandidiyazis hastalığı da ortaya çıkabilmektedir. Bu iki hastalığın tedavisinde kullanılan yaklaşımlar istenilen başarıya ulaşamamıştır. Bu çalışmada, antifungal hastalıklar ve leishmaniasis için sıklıkla kullanılmakta olan Amfoterisin B (AmB) ilacı ile yüklü elektro-eğrilmiş farklı nanofiberler geliştirilecektir. Nanofiberlerden ilki, AmB yüklü, quercetin biyoaktif bileşeni (q) ile bağlanan kitosan (q-GTMAC-CS) ve polietilen oksit/kolajenden (PEO-Col) oluşan nanofiber (q-GTMAC-CS/PEO-Col); ikincisi ise AmB yüklü, kurkumin biyoaktif bileşeni (Cur) ile bağlanan kuaternize kitosan (Cur-GTMAC-CS) ve aljinattan oluşan nanofiberdir (Cur-GTMAC-CS/PEO-Alg). Elde edilen nanofiberlerin fizikokimyasal karakterizasyonu için FTIR, SEM, XRD yöntemleri kullanılacak ve biyobozunurluk, şişme testi, temas açısı ölçümü, çekme/dayanım testi ve DPPH ile antioksidan aktivite tayini gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Amfoterisin B, Quercetin, Nanofiber, Kolajen, Kitosan

(SB-02-50) INVESTIGATION OF THE MICROBIOME IN MOBILE PHONES FOR IDENTIFICATION PURPOSES IN FORENSIC SCIENCES

Relay URKU¹, Hüseyin ÇAKAN²

¹*Çanakkale Onsekiz Mart University, School of Graduate Studies, Department of Biology*

²*Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Science, Department of Biology*

Cell phones are an integral part of our daily life. Justice will be beneficial by investigating whether or not bacterial microbiomes are present on mobile phone surfaces, what kind of diversity they are, the risks they pose, and which of these can be used as a biomarker in forensic sciences. Therefore, this study aimed to evaluate the interindividual variability of the microbiota, as well as its transfer during contact with objects and the continuity of microbiota parameters during storage on surfaces. Our study consisted of 25 (n: 18 female, n: 7 male) students selected by random sampling method, who were studying at the Department of Biology at ÇOMÜ Faculty of Science between December 2022 and February 2023. After obtaining the necessary ethics committee permission for the participants included in the study, a questionnaire was prepared to collect maximum information about the socio-demographic characteristics and general conditions of the volunteers. 50 culture samples were taken from the front and back surfaces of the mobile phones of 25 volunteers participating in the study with a disposable swab moistened with sterile saline water. The samples taken were examined in the Department of Basic and Industrial Microbiology and Laboratory of the Faculty of Science at ÇOMÜ. Bacterial load in the cultured media was interpreted as mean colony forming units (cfu). Then, phenotypic identification studies, conventional microbiological culture and advanced analysis methods were applied, respectively. In our study, the main taxa belonging to *Firmicutes*, *Actinobacteria*, *Proteobacteria*, *Ascomycota* phyla, which were identified from swab samples taken from students' mobile phones, and the most common among the genera: *Staphylococcus*, *Micrococcus*, *Bacillus sp.* species and some Gram-negative bacteria. These data show that the differences between bacterial communities are very large. In the future, various studies to be carried out with these microbial communities that live in the human body and can infect the objects that people come into contact with will contribute to forensic science in identification by showing a clear distinction between individuals.

Keywords: *Biomarker, Cell Phones, Forensic Sciences, Microbiome*

(SB-02-51) S. AUREUS PATOJENİ ÜZERİNDE ETKİLİ LİTİK TRANSMEMBRAN PROTEİNLERİN KROMATOĞRAFİK OLARAK SAFLAŞTIRILMASI

Levent TURA¹, Hande HANÇER², Murat TOPUZOĞULLARI³, Tülin ÖZBEK²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyoteknoloji A.B.D.

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü

³ Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya-Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü

Dünya üzerinde antibiyotik direncinin giderek artması, *Staphylococcus aureus* patojeninden kaynaklı hastalıkların tedavisini zorlaştırmaktadır. Yapılan bazı çalışmalar, antibakteriyel etkili proteinlerin rekombinant olarak üretilmesinin mümkün olabildiğini göstermiştir. Transmembran proteinlerinin ekspresyonu sonrası lipit çift tabakaya çok geçişli olarak konumlanması, bu proteinlerin saflaştırılmasında bir takım zorlukları beraberinde getirmektedir. İlgili proteinin lipit çift tabakada bulunan α -heliks kısımları proteine hidrofobik bir özellik katmaktadır. Bu durum, kolon kromatografisi için etkin ve yüksek verimli bir metodun geliştirilmesini gerektirmektedir. Çalışmada, *S. aureus* patojenine antibakteriyel aktivite göstermesi öngörülen bir transmembran proteininin saflaştırılmasına yönelik uygulamalar sunulmaktadır. Kromatografi tasarımından önce kolonun performansını en üst düzeye çıkarabilmek amacıyla disülfid bağı potansiyeli, hidrofobik amino asitlerin bulunma sıklığı, zincir uzunluğu ve moleküler ağırlığı gibi veriler değerlendirildi. Hedef rekombinant proteinin hidrofobik özelliğinden yararlanarak HiTrap™ Butyl HP kolonu ile tuz ortamında artan hidrofobisite ilkesi ışığında saflaştırma yöntemi oluşturulmaya çalışıldı. Ayrıca ilgili rekombinant proteinin izoelektrik noktası saptanarak HiScreen™ Capto DEAE kolonu ile artan iyonik yük gradienti altında iyon değişim kromatografisi uygulandı. Gerçekleştirilen hidrofobik etkileşim kromatografisi ile yüksek saflıkta proteine henüz ulaşılammış olmasına rağmen iyon değişim kromatografisi ile nispeten daha saf fraksiyonlar elde edildi. Özellikle proteinin bulunduğu ortam pH'nın 9.50 ve kullanılan tamponlarının pH değerinin 7.50 olduğu denemelerde elde edilen fraksiyonların anlamlı ölçüde saf olduğu SDS-PAGE analizlerinde saptanmıştır. Saflık yüzdesine ek olarak Bradford metodu ile hedef protein konsantrasyonu 1,261 mg/ml olarak hesaplandı. Sunulan çalışmanın amacı, farklı kromatografi türlerinin hedef rekombinantın saflaştırma stratejisine etkisi tartışılarak, sağlık, gıda, tarım, kozmetik gibi bakteriyel kontaminasyonların sıkça rastlandığı alanlarda yüksek saflık ile kullanılmasını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kolon Kromatografisi, Transmembran Proteinler, *S. Aureus*

(SB-02-52) POLİVİNİL ALKOL MATRİKSLİ BİTKİSEL İÇERİKLİ HİDROJEL YARA ÖRTÜSÜ TASARIMI

Melis ABAHUNİ UÇAR¹, Enis Muhammet GÜL², Mehmet Burçin PİŞKİN¹, Emek DERUN²

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü

Hidrojeller günümüzde yara tedavisinde kullanımı giderek artan modern yara örtüleridir. Bu örtülerin; anjiyoneogenezin sağlanması, epitelizasyonun hızlanması için optimum koşulları karşılaması gerekmektedir. İdeal bir yara örtüsü biyumlu olmalı, gaz alışverişini sağlamalı, oluşan fazla eksüda ve toksik maddeleri ortamdan uzaklaştırmalı, yaraya nemli bir ortam sağlamalı ve yarayı ikincil enfeksiyonlara karşı korumalıdır. Hidrojeller yapılarında yüksek oranda su içeren çapraz bağlı polimerik yapılardır. Kolayca şekil alır ve yara yüzeyinden kolayca temizlenirler. Yaraların yeniden epitelizasyonuna yardımcı olurlar. Ayrıca yara iyileşmesini olumlu etkileyecek biyofaktörlerin yapıya katılması ile iyileşme süreci hızlanmaktadır. Bitki ekstreleri de sahip oldukları sekonder metabolitlerden ötürü geçmişten günümüze yara tedavilerinde oldukça çok tercih edilmektedir. Sarı kantaron bitkisi yüzyıllardır yara tedavisinde kullanılmaktadır. Fakat bu ailenin diğer bir üyesi olan mavi kantaron ile ilgili yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu çalışmada yara tedavilerinde kullanılmak amacıyla mavi kantaron ekstresi içeren hidrojel yara örtüsü geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla sokslet cihazı kullanılarak bitki ekstresi elde edilmiştir. Ardından elde edilen ekstredeki sekonder metabolitlerin tayini amacıyla LCMS (Sıvı kromatografi-kütle spektrometrisi) analizi, ekstrenin sitotoksitesinin değerlendirilmesi amacıyla ise MTT ((3- (4,5-dimetiltiyazol-2-il) - 2-5-difeniltetrazolyum bromür) testi yapılmış, çalışılan konsantrasyon aralığında toksik etki gözlemlenmemiştir. Yapılan analizler sonucu elde edilen olumlu sonuçlar doğrultusunda; sahip olduğu yüksek film oluşturabilme özelliği, biyoyumluluğu, iyi derecede mekanik özelliklere sahip olması gibi avantajlarından ötürü polivinil alkol temelli bir formülasyon oluşturulmuştur. Hidrojeller, çözücü döküm yöntemi ile üretilmiş olup elde edilen hidrojellerin organoleptik karakteristikleri ve fizikokimyasal özellikleri değerlendirilmiştir. Ardından hidrojellerin salım kinetikleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hidrojel Yara Örtüsü, Polivinil Alkol, Kantaron

(SB-02-53) NANOPARTİKÜLLERİN HÜCRE ELASTİSİTESİNE OLAN ETKİSİNİN NANOİNDENTASYON İLE İNCELENMESİ

Burak Aslanca PAK¹, Kübra KELLEÇİ², Sevil ÖZER¹

¹ *Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği
Bölümü*

² *Beykoz Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü*

Günümüzde, canlı hücrelerin biyomekaniği, atomik kuvvet mikroskobu (AFM) gibi yüksek çözünürlüklü tekniklerin, canlı hücrelerin özelliklerinin nano boyutlarda ve hassasiyetle incelenmesine olanak sağladığından dolayı ilgi odağı olmuştur. Hücre nano mekaniği alanında yapılan çalışmalar, hücredeki veya hücre dışı matrisindeki (ECM) mekanik değişimlerin, patolojik değişikliklerin bir biyobelirteç olarak kullanılabilceğini gösteren veriler sağlamıştır. Bu nedenle, hücre sertliği, hücre kültürlerinin durumunu değerlendiren bir endekstir. Atomik kuvvet mikroskobu (AKM) ile yapılan nanoindentasyon deneyleriyle hücrelerin elastik özellikleri çıkarılabilmektedir. Nanoindentasyonda hücresel deformasyonu belirleyen nicel parametre Young modülüdür. Son yıllarda yapılan çalışmalarda altın nanoyapıların, hastalıkların tespit-teşhis edilmesi ve/veya terapötik nedenlerle tümör ve inflamatuvar hücrelerin hedeflemesinde etkin rol oynayabileceği görülmüştür. Bu çalışmada öncelikle Sonlu Elemanlar Metoduyla (FEM modelleme) keratinosit ve glioma hücrelerin 2 boyutlu aksiyal biyomekanik modellemeleri yapılarak mekaniksel özellikleri hesaplanmış, altın nanoyapılarının (Au-NP) hücre içine alımı ve dağılımı sırasında, hücrede gerçekleşen deformasyon ve mekanik değişimler bu modelleme yoluyla incelenmiştir. Çalışmada modellenen keratinosit hücreler, keratin yapan epidermal hücreleri, glioma ise beynin destekleyici dokusu olan glial hücrelerde oluşan bir grup tümör hücreleridir. Hertz model kullanılarak hesaplanan Young Modülü değerleri ve literatürde farklı teknikler kullanılarak elde edilen elastisite modülü değerleri, bulunun simülasyon çıktıları ile karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Altın Nanoparçacıklar, Atomik Kuvvet Mikroskobu, Hücre Elastisite Değeri, Kuvvet Spektroskopisi*

(SB-02-54) ELEKTRO EĞİRME YÖNTEMİ İLE ÜRETİLEN PVA İÇERİKLİ NANOFİBERLERİN OPTİMİZASYONU

Kübra GÖKYILDIRIM¹, Sezen CANIM ATEŞ²

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği ABD*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü*

Elektro eğirme yöntemi ile üretilen nanofiberler ilaç salınımı, doku mühendisliği, yara pansumanı vb. için sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yöntemin temel prensibi, elektrostatik kuvvetler kullanılarak polimer çözeltisinin üzerindeki viskoelastik ve yüzey gerilim kuvvetlerinin aşılarak çözeltilen çok ince fiber, ağimsı yapılar oluşturmaktır. Polimerin ve hazırlanan solüsyonun özellikleri aynı zamanda elektro eğirme sistemindeki üretim parametrelerinin uygun nanofiber üretilmesine etki ettiği bilinmektedir. Bu çalışma için hidrofilik, yarı kristal, tamamen biyolojik olarak parçalanabilir, toksik olmayan, biyouyumlu, elektro eğirme yöntemi için uygun bir polimer olan polivinil alkol (PVA) seçilmiştir. Yüksek molekül ağırlıklı PVA solüsyonları %2,5-%7 konsantrasyon aralığında hazırlanmıştır ve elektro çekim yöntemi kullanılarak nanofiber üretilmiştir. Yapılan çalışma ışığında PVA çözeltilerin molekül ağırlığından dolayı polimerin ağırlıkça %7 ve üstündeki konsantrasyonlarında nanofiber oluşumu başarısız olmuştur. Ve PVA'nın hidrofilik özelliği nedeniyle çapraz bağlama işlemine tabii tutulması gerekmektedir bu sebeple toksik olmayan, iyi huylu çapraz bağlayıcı ajanı olarak sitrik asit seçilmiştir. Direkt olarak çözelti içine eklenen sitrik asit solüsyonu ile nanofiber oluşturulmuş ve oluşturulan nanofiberlere ısı işlem uygulanarak çapraz bağlanmıştır. Çözeltilerden üretilen nanofiberlerin görüntüsü Taramalı Elektron Mikroskopu (SEM) ile elde edilmiştir. Nanofiberlerin çapraz bağlanması, iğne ucu, voltaj etkisi, çözelti konsantrasyonu, molekül ağırlığı gibi parametreler ile karşılaştırma yapılmıştır. Bir sonraki aşama olan Çay Ağacı Yağı (TTO) katkılı nanofiber üretimi için çay ağacı yağının biyoaktivitesi, antimikrobiyal etkisi aynı zamanda lifler üzerindeki çap boyutuna etkisi, boncuksuz, düzgün yapısal nanofiber oluşumu karşılaştırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Elektro Eğirme, Nanofiber, PVA*

(SB-02-55) ENDÜSTRİ 4.0 DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE DÜNYA VE TÜRKİYE'DE MEVCUT DURUM: TR41 BÖLGESİNDE ENDÜSTRİ 4.0 FARKINDALIĞI İNCELEMESİ

Levent SIRAKAYA¹, İbrahim SABUNCU¹

¹ *Yalova Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü*

Dördüncü Sanayi Devrimi olarak adlandırılan ve ilk kez 2011 yılında Almanya'daki Hannover fuarında tanıtılan Endüstri 4.0 teknolojileriyle küresel çaptaki ekonomik faaliyetlerde köklü değişimlerin ortaya çıkması beklenmektedir. Dördüncü Sanayi Devrimi'nin beraberinde getirdiği bu değişim özellikle imalat sanayinde önemli gelişmelere neden olacaktır. Buradan hareketle, devrimi yakalama hızına bağlı olarak ortaya çıkacak bazı rekabetçi avantajlar birçok ülkenin gündeminde yer alan önemli bir konudur. Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye'nin de sanayisini yeni devrime tam ve hızlı bir şekilde adapte ederek söz konusu avantajları elde etmeye ilişkin uzun vadeli hedeflerinin olduğu görülmektedir. Bu çalışma temel olarak, Türkiye'de bölgesel düzeyde Endüstri 4.0 farkındalığının üretim sektörü özelinde incelenmesini amaçlamaktadır. Ayrıca, Endüstri 4.0'a yönelik işletme hedefleri ve altyapı durumunun incelenmesi de çalışmanın hedefleri arasındadır. Bu kapsamda, İç Anadolu Bölgesi ile Marmara Bölgesi'ni birbirine bağlayan TR41 bölgesi sanayi kümelenmesinin yer aldığı illerinden Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin oluşturduğu TR41 bölgesindeki 90 işletmeden çevrimiçi anketler aracılığıyla elde edilmiş bir veri seti üzerinden analizler yapılmıştır. Çalışma, konunun TR41 bölgesi özelinde ilk kez incelenmesi bakımından literatüre özgün bir katkı sağlamak hedefindedir. Anket uygulamasına katılımın hayli yüksek olması ve çalışmaya katkıda bulunan firmaların toplam çalışan sayılarına bakılarak, örneklemin gerek küçük ve orta ölçekli gerekse de büyük ölçekli firmaları ihtiva etmesi bakımından heterojen ve dengeli bir yapıda olduğu görülmektedir. Ankete katılanların firma sahipleri ve yönetici konumundaki yetkin kişilerden oluşması, elde edilen sonuçların güvenilirliğine önemli katkı sağlamıştır. Ayrıca, katılımcıların imalat sanayindeki farklı sektörlerden olması ve hedef pazar olarak hem iç pazara hem dış pazara yönelik çalışmaları ulaşılan bulguların kapsayıcılığını arttırarak sonuçları bütünüyle net şekilde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Endüstri 4.0, Dördüncü Sanayi Devrimi, Nesnelerin İnterneti*

(SB-02-56) ÇAMAŞIR MAKİNELERİNDE YIKAMA PERFORMANSININ DENETİMLİ MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARI İLE TAHMİNLENMESİ

Merih Şükrü AKGÜN¹, Neslihan DEMİREL², Tolga ŞEN³

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Veri Bilimi

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Fakültesi, İstatistik Bölümü

³Bağımsız Araştırmacı

Ev tipi çamaşır makinelerinin yıkama performansının, Avrupa'daki eko tasarım gereklilikleri gibi belirli sınır değerlere uyması gerekmektedir. Çamaşır makinelerinde lekelerin yıkama performansları için belirlenen sınır değerlerin EN 60456 standardına göre elde edilmesi gerekmektedir. Yıkama standartlarının sağlanması açısından sebum, karbon, kakao, kan ve kırmızı şarap için ayrı ayrı 5 cm x 5 cm boyutunda lekeli kumaşlar hazır olarak yurt dışından temin edilmekte ve bu 5 lekeli kumaş ile 1 adet lekesiz kumaş 70 cm x 100 cm boyutundaki pamuklu kumaşa dikilmektedir. Yıkama performansını etkileyen yıkama süresi, su seviyesi, deterjan miktarı, motor yoğunluğu, hacim başına yıkanan yük miktarı ve sıcaklık olarak belirlenen faktörlerin çeşitli düzeyleri için yıkamalar gerçekleştirilmektedir. Yıkama sonrasında, lekeli kumaşların reflektans değerleri, spektrofotometre ile ölçülmektedir. Vestel Beyaz Eşya firmasıyla yürütülen bu çalışmada, firmadan lekeli kumaşlar üzerinde çeyrek yük, yarım yük ve tam yük elde edilen yıkama performans değerleri temin edilmiştir. Böylece 5 leke için yıkama performans değeri ile tüm lekelerin yıkama performans değeri toplamı ve 3 ayrı yük için toplam 18 veri kümesi elde edilmiştir. Elde edilen veri kümeleri Çoklu Doğrusal Regresyon, Regresyon Ağacı, Torbalama (Bagging), Rassal Ormanlar Regresyonu, XGBoost Regresyon, Destek Vektör Regresyonu (Doğrusal Çekirdek, Polinom Çekirdek ve Yarıçap Çekirdek) ve K En Yakın Komşu Regresyonu algoritmaları ile modellenmiştir. Tüm modellerin performanslarının karşılaştırılması için Hata Kareler Ortalaması, Kök Hata Kareler Ortalaması ve Ortalama Mutlak Hata metrikleri kullanılmıştır. 18 veri kümesinin 8'inde Rassal Ormanlar, 5'inde Bagging ve 5'inde XGBoost modeli en iyi model olarak tespit edilmiştir. Sonuç olarak ağaç tabanlı algoritmalar en iyi modeller olarak ön plana çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çamaşır Makinası, Yıkama Performansı, Denetimli Makine Öğrenmesi Algoritmaları

(SB-02-57) NATURAL FIBER USAGE FOR AUTOMOTIVE INTERIOR PARTS

Kubilay ÖZTÜRK¹, Erdener DOĞAN²

¹ *TOFAS Turk Otomobil Fabrikasi R&D Center*

² *Middle East Technical University, Mechanical Engineering Department*

Nowadays, one of the most popular trends in automotive is sustainability. Engineers have been focusing on designing more eco-friendly and sustainable automobiles. There are many ways to design more environmentally friendly vehicles such as using less harmful or harmless fuel (electricity, hydrogen) and material. Using natural materials instead of plastic is highly encouraged due to their properties like lower costs, lightweights, lower densities, biodegradable, renewable and high strength. One of the most common natural material applications in automotive industry is using natural fibers. Natural fibers can be used in many parts in the automotive: seat backs, side and back door panels, insulation pads, storage shelves and panels, body panel, dashboard. Due to these applications of natural fibers, it can be said that they are mainly used for interior parts. Although using natural fibers have been popular after regulations of European Union (EU) about recycling, reusing and recovering came into force in last two decades, first attempts of using natural material is not new. First researches were done by Henry Ford in the early 1930's. Then, he introduced first prototype which hemp fibers were used, and durability tests were performed on this prototype in 1942. From this date to today, R&D engineers have been working on integration and performance of natural fibers. In this study, some automotive interior parts will be produced using natural fiber to improve materials' mechanical properties. The compression moulding method will be used and some mechanical tests will be applied to understand the mechanical behaviour of natural fiber-reinforced composites.

Keywords: *Natural Fiber, Composite, Compression Moulding*

(SB-02-58) OTOMOBİL SEKTÖRÜNDE HAREKETLİ PARÇALARIN ÖMÜR TESTLERİ VE TEKNOLOJİK GELİŞİMİ

Onur GÜDEK¹, Ahmed Burak TAPAN¹, Mert KUŞ¹, Hasan BİLGİÇ¹, Gizem KILICI¹

¹ TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., Ar-Ge Departmanı

Yeni bir aracın kalite algısında önemli etkiye sahip parça veya sistemlerden biri de hareketli parçalar olarak adlandırılan kapı ve alt bileşenleridir. Araç kapı sistemlerinin belirli bir konfor ve performans değerlerine uygun olarak geliştirilmesi ve doğrulanması gerekmektedir. Aracın sunulacağı pazar, müşteri profili, garanti süresi vb gibi birçok ekten konfor ve performans parametrelerinin belirlenmesinde öneme sahiptir. Belirlenen bu parametrelerin uygun şekilde test edilerek doğrulanması gerekmektedir. Doğrulama faaliyetleri olarak parça veya sistem seviyesinde olmak üzere çok çeşitli test faaliyetleri yapılmaktadır. Bunlar arasında, hareketli parçaların açma-kapama ömür testleri en önde gelmektedir. Hareketli parçaların ömür testleri, laboratuvar ortamında, hızlandırılmış olarak yapılan ve müşterinin birebir kullanımının benzetilerek gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmada, hareketli parça ömür testlerinin yakın geçmişte ve günümüzde nasıl yapıldığı, süreçte dikkat edilmesi gereken önemli konuların neler olduğu ve gelecek teknolojiler ile bizi nelerin beklediği gibi konulardan bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Ömür, Hareketli Parçalar, Otomobil Sektörü, Ürün Geliştirme, Test, Kontroller*

(SB-02-59) DÖRT KÖŞELİ 6 SERBESTLİK DERECELİ TAM ARAÇ YOL SİMÜLATÖRÜNDE SÜSPANSİYON ÖMÜR TEST SENARYOLARI

Ahmed Burak TAPAN¹, Onur GÜDEK¹, Mert KUŞ¹, Hasan BILGIÇ¹, Gizem KILCI¹

¹ TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., Ar-Ge Departmanı

Günümüzde otomotiv şirketleri sürekli olarak yeni donanımlara sahip araçlar geliştirip test etmektedir. Özellikle projenin test aşamasındaki fiziksel işçilik ve harcanan zamanın fazla oluşu maliyetleri arttırmaktadır. Bu durum test merkezlerindeki test bankolarının daha verimli kullanılması üzerinde çalışmaları arttırmıştır. Bu makalede dört köşeli altı serbestlik dereceli yol simülatöründe tam bir aracın süspansiyon parçalarının doğrulamasında yapılan verimlilik çalışması anlatılmıştır. Yüzen gövde metodu ile çalışan dört köşeli altı serbestlik dereceli yol simülatörü, yapılan modifikasyon sonucu sabit gövde metoduyla çalışabilecek şekilde iki ayrı iki köşeli altı serbestlik dereceli yol simülatörüne dönüştürülmüştür. Böylece ön ve arka süspansiyon gruplarının ömür testleri birlikte veya ayrı olarak dört köşeli yani tam bir araç test bankosunda gerçekleştirilebilmektedir. Bu çalışmada ayrıca karşılaşılan zorluklar ve dikkat edilmesi gereken hususlar paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otomotiv Endüstrisi, Altı Serbestlik Dereceli Yol Simülatörü, Ömür Testleri, Yorulma Testleri, Süspansiyon

(SB-02-60) TÜRK YAZILIM TEKNOLOJİ SEKTÖRÜNDE YAPI BİLGİ MODELLEMESİ (BIM): ÖRNEK VAKA ÇALIŞMASI

Seda ERDOĞAN¹

¹Şişli Meslek Yüksekokulu, İç Mekan Tasarımı

Yapı Bilgi Modellemesi (Building Information Modeling-BIM); inşaat sürecinde yer alan tüm disiplinlerin koordineli bir şekilde tek bir model üzerinden çalışabildiği, simüle edildiği yapının tüm yaşam döngüsünün planlanarak maliyet, zaman gibi konularda verim sağlandığı bilgi paylaşım süreci, bilgi yönetim sistemi ve teknolojisidir. BIM kullanımı, birçok Avrupa ülkesinde zorunlu olmakla beraber kullanım oranı oldukça yüksektir. Proje sürecinde oluşan hataları en aza indirmesi, tüm paydaşların senkronize çalışmasına imkan vermesi, çevreye duyarlı sürdürülebilir proje üretimine destek vermesi, şeffaf ve koordineli bir çalışma önerisi sunarak proje hakimiyetini arttırması yani proje verimliliğini bu denli arttırma işlevlerine rağmen Türkiye’de BIM kullanım oranı diğer ülkelere oranla oldukça düşüktür. Bunun sebepleri arasında, BIM sisteminin ülkemizde yeterince bilinmemesi ve Türkiye’deki firmaların BIM’e geçiş aşamasında kullanabilecekleri bir standart, doküman, referans olmamasıdır. Bu konuda bilgi eksikliği bulunmaktadır. Aynı zamanda, yabancı menşeli BIM tabanlı programların öğrenilmesi ve kullanımı konusunda zorluklar yaşanmaktadır. Bu sebeple, Türkiye’de üretilen projelerde, BIM tabanlı bilgisayar destekli çizim programlarını kullanma oranının yükselmesinde BIM tabanlı Türk yazılım firmalarının sağladığı eğitimler, BIM sürecindeki yeri, uygulama süreçleri ve kullanıcılarına sağladığı imkanlar bir vaka çalışması ile ele alınmıştır. Çalışmada, BIM’in Türk yapı sektöründeki kullanım ve üretim sürecini BIM tabanlı örnek bir Türk yazılım programı üzerinden anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Yapı Bilgi Modellemesi, BIM Uygulama Süreci, Türk Yazılım Teknoloji Sektörü, Bilgisayar Destekli Tasarım*

(SB-02-61) TELETIP TABANLI EVDE SAĞLIK HİZMETLERİNDE VİTAL BULGULARIN TAKİBİNE YÖNELİK ESNEK BASKILI DEVRE İÇEREN SİSTEM

Burakhan YILMAZ¹, Özlem ACAR¹, Şeydanur AYDIN¹, Ahmet KOLUMAN¹

¹*Pamukkale Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği*

Evde yalnız yaşayan yaşlılar, herhangi bir engel durumu bulunan bireyler, günlük olarak vital bulgularının takip edilmesi gereken hastalar için teletip tabanlı evde sağlık hizmetlerinde vital bulguların takibine yönelik esnek baskılı devre kartı içeren bir sistem bulunmamaktadır. Tasarlanan Esnek baskılı devre kartı, sensörlerden alınan vital bulgular ve kişinin konumunu ve hareketlerini sunucu üzerinden takip ederek kişinin herhangi sağlık probleminin olup olmadığını, kişinin evde düşüp bayılmasını hızlı ve düşük maliyet ile tespit etmeyi amaçlamaktadır. Esnek baskılı devre kartında EKG, nabız, sıcaklık, SpO₂, ivme ve gyro sensörleri, GPS ve ESP8266 wifi modülleri kullanılacaktır. Sensörlerden alınan vital bulgular wifi modülü ile internet sunucusuna aktarılacaktır. Sunucuya aktarılan vital bulguların değerleri ve grafikleri internet sunucusundan anlık olarak takip edilebileceği gibi ayrıca mobil uygulama geliştirilerek sunucudaki verileri mobil uygulama üzerinden telefon ve tablet gibi cihazlardan da anlık olarak takip edilebilecektir. Sensörlerden alınan vital bulgularda herhangi bir sapma olduğunda tasarlanan sistem izleme moduna geçecektir ve sapmanın 1 dakika devam etmesi halinde 112 acil ekiplerine acil uyarı mesajı gidecektir. Eş zamanlı olarak kişinin doktoru ve yakınlarına da acil uyarı mesajı gidecektir. Tasarlanan esnek baskılı devre kartında, kablosuz güç aktarımı yapılacaktır. Elektrik enerjisi kablo yerine manyetik alan ile iletilecektir. Esnek baskılı devre kartı kablosuz olarak 12 saat çalışabilir şekilde tasarlanacaktır. Bu sayede kişi esnek baskılı devre kartı ile evin içerisinde ya da dışarıda uzun süreler kablosuz şekilde gezme imkanı bulacak ve takip edilebilecektir. Epilepsi, alzheimer gibi hastalıkları olan kişilerin semptomları ortaya çıktığında dışarıda düşüp bayıldıklarında, kaybolduklarında konum bilgisinden kişilere hızlıca ulaşılması amaçlanmaktadır. Teletip tabanlı evde sağlık hizmetlerinde kullanılacak olan esnek baskılı devre kartı içeren sistem sayesinde birinci basamak sağlık hizmetleri tesislerinde yaşanan yoğunlukların azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca sağlık tesislerine muayene, kontrol amaçlı gelip bu tesislerde bulunan mikrobik bulaşıcı hastalıklardan korunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Esnek Baskılı Devre Kartı, Teletip, Evde Sağlık Hizmetleri, Vital Bulgular*

(SB-02-62) ELLE YAPILAN İŞLERDE LMM HHT VE LMM ZS YÖNTEMLERİ KULLANILARAK RİSKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Osman ÖZŞAHİN¹, Tolga BARIŞIK¹, Hafız Hulusi ACAR¹

¹ *Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü*

Gelişen teknolojiyle birlikte işyerlerinde, makineleşme ve otomasyona bağlı insan vücudu üzerine binen yük miktarında ciddi bir azalma olmuştur. Bu olumlu gelişmelere rağmen günümüzde halen iş hayatında kas iskelet sistemi rahatsızlıkları önemli bir sağlık sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. İşe bağlı hastalık ilişkisi incelendiğinde ilk sırayı %50'lik kısımla kas iskelet sistemi hastalıklarının aldığı görülmektedir. Ülkemizde meslek hastalığı kapsamına giren kas iskelet sistemi rahatsızlıkları sakatlık yükü sıralamasına göre %9,9 oranıyla üçüncü sırada yer almaktadır. Kas iskelet sistemi rahatsızlıkları birdenbire değil zaman içinde ilerleyerek gelişen travmalar olup önlenmediği takdirde sakatlanmalara ya da zor ve pahalı tedavi süreçlerine sebep olabilmektedirler. Kas iskelet sistemi rahatsızlıkları çalışanın sağlığına ve psikolojisine verdiği olumsuzlukların yanı sıra iş günü kayıpları, erken emeklilik, sigorta tazminatları gibi nedenlerle de işletme ve ülke ekonomilerine de zarar vermektedir. Bu rahatsızlıklar işyerlerinde birkaç basit önlem ile ciddi oranda azaltılabilesine rağmen yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu rahatsızlıkların ortaya çıkmadan önce fiziksel yüklenmeye neden olan sebeplerin tespitinde ergonomik risk analizleri ön plana çıkmaktadır. Elle yapılan bir çalışmada, kullanacağımız ergonomik risk değerlendirme metotlarından olan LMM HHT ve LMM ZS metotlarının, literatüre bakıldığında çok sık kullanılmamasına rağmen kullanım kolaylığı, kapsam ve güvenilirlik açısından son derece etkin oldukları düşünülmektedir. Bunun yanı sıra ergonomik risk puanı yüksek çıkan iş süreçlerinde risk seviyesini düşürmeye yönelik kolay ve pratik çözüm önerileri sunabilmeye imkan verebileceklerinden dolayı diğer metotlardan ayrılacaklardır. Tüm bu etkenlere istinaden elle yapılan işlerde yapılan ergonomik risk değerlendirmelerinde LMM metotlarının daha çok tercih edileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ergonomik Risk Değerlendirmesi, LMM ZS, LMM HHT*

(SB-03-63) AI AND THE FUTURE OF PHILOSOPHY EDUCATION

Necdet YILDIZ¹

¹Anadolu University, Faculty of Literature, Department of Philosophy

In recent times, some developments occurred in the field of artificial intelligence that the members of the academy, including those who teach philosophy, can not ignore. These developments include language models that can create human-like answers to given questions. In the academy, we teach our students how to find knowledge, how to make research, and how to create new academic work. In philosophy, in a parallel fashion, we encourage students to perform writing studies that expose and critically comment on philosophical subject matters. After the emergence of AI technologies, we can observe that computers can do writing tasks on the subjects that philosophy deals with instantly and accurately. In this talk, the problems that this new context will be attempted to be explored, and some potential solutions will be offered (including the hybridization of liberal education and the techniques of the master-apprentice model in education) that are intended to help students use AI technologies efficiently and honestly in academic terms.

Keywords: *Philosophy, Education, Artificial Intelligence, Ethics Of AI.*

(SB-03-64) HEINRICH RICKERT'İN DEĞERLER KAVRAMI IŞIĞINDA KÜLTÜR BİLİMLERİNDE AÇIKLAMA-ANLAMA İKİLİĞİ

Fatih YILDIRIM¹

¹*Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü*

Alman sosyal bilim geleneği on dokuzuncu asrın ikinci yarısında doğa bilimleri-insan bilimleri ayırımından hareketle yöntem tartışmaları etrafında şekillenmiştir. Bu tartışmaların merkezinde doğa bilimlerinin açıklayıcı/olgucu; insan bilimlerinin ise anlamacı/yorumsamacı bir yaklaşıma sahip olduğu ayrımı yatmaktadır. Bu tartışmalara felsefi düzlemde en dikkat çekici katkılardan biri Heinrich Rickert tarafından gelmiştir. O, değerleri felsefenin özerk bir alanı olarak tanıtarak “değerler” ve “gerçeklik”i iki farklı alan olarak ayırmakla yeni bir ontolojik düalizm kurmaya çalışmıştır. Bu düalizm doğa bilimleri ve insan bilimlerinin nesnel ayrımı için de ontolojik bir kriter oluşturmuş ve bu ikisi “kültür” ile ilgili olan değerlerle ilişkili olmalarıyla ayırt edilmişlerdir. Böylece Rickert bilim felsefesi alanına yeni bir sınıflandırma işlevi görececek bir kavram sunmuştur: Kültür Bilimleri. Heinrich Rickert gerçeklik-değer ayırımından hareketle açıklama-anlama ikiliğine yeni bir boyut kazandırmak istemiş ve böylece kendi ifadesiyle Kültür Bilimlerinin nesnel statüsünü güvence altına almaya çalışmıştır. İşte bu bildirinin konusu, Rickert’in bu çabalarının sistematik kısa bir sunumu olacaktır. Öncelikle Rickert’in teorik argümanlarını yapılandıran düalist anlayışı tanıtılacaktır. Sonra, onun değerler kavramını ele alışı ve bu kavramı Kültür Bilimlerinin nesnesi haline nasıl getirdiği gösterilecektir. Buradan hareketle sonuç olarak, Rickert’in Kültür Bilimlerindeki açıklama-anlama ikiliğine nasıl yaklaştığı, Kültür Bilimlerinin doğa bilimleri karşısında nesnel statüsünün nasıl kurulduğu ve korunduğu işlenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Heinrich Rickert, Değerler, Kültür Bilimleri, Anlama, Düalizm*

(SB-03-65) TANRININ ÖN BİLGİSİ VE ÖZGÜR İRADE PROBLEMİ

Dilber ÖZTÜRK¹

¹*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Enstitüsü, Felsefe Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi*

Felsefe tarihi bir makinenin çarkları gibidir. Şayet bir çark yanlış yöne doğru dönmeye başlar ise bu tüm makinenin yanlış işlemesine bunun neticesinde üretilen ürünün hatalı olmasına sebebiyet verebilir. Böylesine büyük bir riske rağmen felsefe yüzlerce yıldır düşünmekten, sorgulamaktan ve üretmekten bir an olsun vazgeçmemiştir. Ancak ortaya çıkartılan ürünler kimilerine göre sağlam iken kimilerine göre ise hasarlı bulunabilmiştir. Tarihi verilere göre bu ürünler kendisini en çok din felsefesi alanında göstermiştir. Din felsefesinin en büyük unsurunu oluşturan Tanrı ise son derece büyük olan bu tartışmalara konu olmuştur. Çünkü Tanrı, evrenin tüm sırlarının anahtarıdır. Bu sırları en çok kurcalayan ise insanoğludur. Şüphesiz ki ayette de geçtiği gibi “İnsan cahildi.” Bu cahilliğini ve bilgisizliğini bastırmak için Tanrının konumunun, gücünün ve sıfatlarının arayışına girmiştir. Bunun neticesinde ise pek çok problem ile karşılaşmıştır. Bu problemlerin başında Tanrının bilgisi gelmiştir. Çünkü Tanrının bilgisi, her şeyin başlangıcıdır. Bu başlangıç noktasından hareketle ele alınan tartışma konusu gerek doğu gerekse batı dünyasında teist bakış açısına göre yepyeni bir döngü oluşturmuştur. Bu döngünün çarklarında Boethius’dan İbn Sina’ya kadar birçok filozof evrilmiştir. Düşüncelerini dile getiren teist filozoflar probleme farklı perspektiflerden yaklaşmışlardır. Ortaya konulan çalışmalar özgür irade ile Tanrının ön bilgisinin ilişkisini kapsamaktadır. Bu çalışmada öne sürülen ilişki “zaman” kavramı doğrultusunda ele alınacaktır. Çünkü bir varlığa ilişkin ön bilgiden bahsedebilmemiz için öncelikle “ön” “arka” veyahut “önce” “sonra” ilişkisini ele alarak varlığın bu ilişki çerçevesinde incelenmesi daha doğru olacaktır. Bu nedenle çalışmada Tanrı ile insanın zamanı arasındaki ilişki ve farklı bakış açıları incelenmiştir. Çıkartılan sonuca göre inancın yörüngesini oluşturan Tanrı bilgisi ile ilişkisi çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tanrı, Ezelilik, Zaman, Ön Bilgi, İrade

(SB-03-66) BİLİŞSEL MÜDAHALE VE İYİ OLUŞ

Pınar UYSAL CANTÜRK¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü*

Günümüzde çoğu ülke hızla artan yaşlı nüfusunun sağlıklı olarak yaşayabilmesi için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu amaç doğrultusunda farklı alanlardaki önleyici uygulamalar sağlıklı yaşlanmada hızla yerini almaktadır. Farmakolojik olmayan önleyici sağlık uygulamaları arasında hızla yerini almaya başlayan bilişsel işlevlerimizin iyileştirilmesine ve korunmasına yönelik olarak hazırlanan farklı bilişsel müdahale programları beden zihin ruh sağlığımızın iyi olması için uygulanmakta ve çalışmalar yaşlılıkta bilişsel işlevler ile iyi olma arasında ilişki olduğunu belirtmektedir. Bu bilgiler ışığında sağlıklı yaşlılarla 8 haftalık grup halinde yapılandırılmış nöropsikoloji temelli psiko-bilişsel eğitim programı hazırlanmıştır. Programda bilişsel işlevlere yönelik çalışmalar yapılmış ve psiko eğitim verilmiştir. Çalışmaya Beşiktaş Belediyesi grup çalışması yapılabilmesi için eğitim salonu konusunda destek vermiştir. 65 yaş üzerinde 20 gönüllü katılımcı alınmıştır. Program öncesinde ve sonrasında iyi oluşu değerlendirmek için PERMA Ölçeği uygulanmıştır. PERMA Ölçeği 23 maddeden oluşmaktadır. P(olumlu duygular), E(bağlanma), R(olumlu ilişkiler), M(anlam), A(başarılar) şeklinde alt boyutları vardır ve bunlar toplam iyi oluşu oluşturmaktadır. Buna ek olarak H(sağlık), N(olumsuz duygular) ve L(yalnızlık) gibi alt boyutların hesaplanabilmesi için maddeler vardır. Wilcoxon Eşlenik Örneklem İşaretli Sıralama Testi grubun ön-son ölçek puanlarını karşılaştırmak için kullanılmıştır. Grubun PERMA son ölçek toplam puanı ön ölçek toplam puanından anlamlı derecede yüksektir ($Z=2,731$, $p<0.006$). Alt boyutlardan P(olumlu duygular), R(olumlu ilişkiler), A(başarılar) alt boyutlarında son ölçek puanları ön ölçek puanlarından anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Değerler sırasıyla ($Z=3,451$, $p<0.001$; $Z=2,481$, $p<0.013$; $Z=2,182$, $p<0.029$).

Anahtar Kelimeler: *Sağlıklı Yaşlanma, İyi Oluş, Bilişsel Müdahale*

(SB-03-67) ÜNİVERSİTE 1. LİG HENTBOLCULARININ SPOR DUYGU DURUMLARI

Abdullah Yavuz AKINCI¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü

Bu araştırmanın amacı üniversite 1. lig hentbolcularının spor duygu durumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın evreni, Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu Hentbol 1. Liginde spor yapan hentbolcular, örneklem grubunu ise üniversitelerarası hentbol süperlig terfi maçlarına katılan Isparta grubu takımlarında hentbol oynayan 164 hentbolcu oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından düzenlenen kişisel bilgi formu ile Urfa ve Aşçı (2019) tarafından geliştirilen Spor Duygu ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Katılımcıların kişisel bilgiler ve ölçekten elde ettikleri puanları ve faktör puanları frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilerek verilmiştir. Hentbolcuların Oyun Duygu Ölçeğinden elde ettikleri puanları bağımsız değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ikili karşılaştırmalarda bağımsız guruplarda t testi uygulanırken üç ya da daha fazla değişkenin karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi ANOVA, gruplar arası farklılığı belirlemek için LSD testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, üniversite 1. lig hentbolcularının kaygı, keyifsizlik, öfke ve coşku duygularının ortalama düzeyde olduğu, mutluluk duygusunun ise ortalamanın üzerinde olduğu anlaşılmıştır. Yaş değişkenine göre keyifsizlik ve mutluluk toplam puanları arasında anlamlı farklılık olduğu, bu anlamlılığın keyifsizlik alt boyutunda 22-23 yaş ile 24 yaş ve üzeri arasında, mutluluk alt boyutunda ise 18-19 yaş ile 24 yaş ve üzeri arasında olduğu görülmüştür. Katılımcıların spor oyun duygularının cinsiyet ve spor yaşı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Oynadıkları mevki değişkenine göre ise kaygı alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu, bu anlamlılığın pivot ve kaleci mevkileri arasında olduğu görülmüştür. Bu durumun katılımcılar arasındaki tecrübe, sportif olgunluk, motivasyon ve iletişim becerileri, özyeterlik durumlarının farklılığından kaynaklandığı şeklinde değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Üniversite, Hentbol, Spor Duygu.*

(SB-03-68) DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞUNDA İŞ YAŞAMINA UYUMU ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI; NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Büşra YİĞİT¹

¹*Istanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uygulamalı Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi*

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) çocukluk döneminde ortaya çıkan ancak etkileri yetişkinlikte de devam eden bir nörolojik bozukluktur ve kalıcı olan dikkat süresinin kısalığı, özdenetim eksikliği ve dürtüsellik gibi belirtilere sebep olur. Bu belirtiler iş yaşamında, kişisel ilişkilerde ve günlük hayatta çeşitli sorunlara yol açabilir. DEHB tanılı kişiler, işlerine odaklanmakta ve işleri bitirmekte zorlanabilirler, zamanlarını etkili bir şekilde kullanamazlar ve sıklıkla stres ve huzursuzluk hissederler. Bu çalışma, iş yaşamına devam eden dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısına sahip yetişkinlerin deneyimlerinden yola çıkarak sosyal hayata ve iş yaşamına uyumu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen nitel bir araştırmadır. Araştırmaya farklı alanlarda çalışan 7 erkek 8 kadın olmak üzere 15 katılımcı dahil edilmiştir. Veriler online görüşmeler aracılığıyla elde edilmiş olup içerik analizi yöntemiyle MaxQda programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Bulgular “*DEHB’li yetişkinlerin sosyal hayat doyumu*” “*DEHB’li yetişkinlerin iş yaşamına adaptasyonu*”, “*DEHB ve iş yaşamı*” ve “*DEHB ve sosyal hayat*” olmak üzere 4 tema ve alt temalar altında toplanmıştır. Araştırmada katılımcılar unutkanlık, ruminatif düşünceler, erteleme alışkanlığı ve ruminatif düşünceler sebebiyle sosyal yaşamda sorunlar yaşadıklarını ve iş yaşamına adapte olmakta güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar çocukluk dönemlerinde var olan hiperaktif belirtilerin yetişkinliğe geçiş sürecinde azaldığını ancak özellikle bir işe başlama konusunda gün geçtikçe daha da zorluk çektiklerinin ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen bu çalışmanın yetişkinlerde yaşanan DEHB problemlerine yönelik bilgi vereceği ve DEHB’ye dair çözüm önerileri sunmaya yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu, İş Yaşamına Uyum, Sosyal Hayata Uyum.*

(SB-03-69) KAYNAŞTIRMA /BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİM ALAN ÇOCUKLARIN BULUNDUĞU SINIFLARDA NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN AİLELERİNİN KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Necibe Damla ÖZDEMİR¹

¹Milli Eğitim Bakanlığı

Eğitim, her birey için kanunlarla güvence altına alınmış yasal bir haktır. Bu hakkın bir gereği olarak özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimizin de eğitimlerini performansları doğrultusunda belirlenmiş eğitim ihtiyaçları ile özelliklerine uygun olarak düzenlenen ortamlarda sürdürmelerini sağlamak kanun uygulayıcılarının en temel görevidir. 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 16.ncı maddesi hükümleri ile Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecine ilişkin hükümleri doğrultusunda rehberlik ve araştırma merkezlerindeki (RAM'lardaki) özel eğitim değerlendirme kurullarınca özel eğitim ihtiyacı olduğu düşünülen bireyler için eğitsel değerlendirme ve tanılama ile ilgili iş ve işlemler yapılarak bu kapsamda tanı konulan bireyler için en az sınırlandırılmış eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine karar verilmektedir. Bu doğrultuda özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenerek bireylerin öncelikle yetersizliği olmayan akranlarının devam ettiği sınıflarda tam zamanlı kaynaştırma uygulaması yoluyla, özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı kaynaştırma uygulaması yoluyla, gündüzlü eğitim hizmeti veren özel eğitim okul/kurumlarında ya da yatılı özel eğitim okul/kurumlarında eğitime yönlendirilmeleri söz konusu olabilmektedir. Bu araştırma kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerin bulunduğu sınıflarda normal gelişim gösteren ailelerin kaynaştırma/bütünleştirme eğitimine ilişkin farkındalıklarının tespit edilmesi ve bu konuya ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılacaktır. Araştırma olgubilim deseninde nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içerisinde kaynaştırma /bütünleştirme sınıflarında eğitim gören ve normal gelişim gösteren çocukların sahip olduğu 15 aile oluşturacaktır. Ailelere alanyazından hareketle hazırlanmış 14 sorudan oluşan görüşme formu uygulanacaktır. Sorular betimsel analiz tekniğiyle analiz edilecektir. Araştırmanın sonunda gerekli kurumlara ve ailelere önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kaynaştırma, Bütünleştirme Eğitimi, Özel Eğitim.*

(SB-03-70) OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE VERİLEN SATRANÇ EĞİTİMİNİN DİKKAT, PRATİK DÜŞÜNME VE PROBLEM ÇÖZME ÜZERİNE ETKİSİ: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ

Özgür DİNÇER¹, Harun SULAK²

¹*Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı Yüksek
Lisans Öğrencisi*

²*Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü*

Önerilen tez konusunun ana düzlemde iki farklı amacı vardır. Birincil amaç, bu 3 4 aylık süreçte satranç eğitimi alan çocukların dikkatleri, pratik düşünceleri, problem çözme becerileri gibi uyarılarının satranç eğitimi almamış çocuklara oranla nasıl bir değişim geçirdiğini gözlemlemektir. İkincil amaç ise satranç eğitiminin verildiği bu süreçte anasınıfı öğretmenlerinin satranç eğitimi alan ve almayan çocukları gözlemleyerek bu satranç eğitiminin çocukların yaratıcılık, hayal gücü, gözlem becerileri, inceleme ve düzenleme becerileri, sayısal beceriler, uygulama becerileri, sosyal beceriler ve iletişim becerileri üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığını incelemektir. Belirtilen tez konusunun kapsamı anasınıfında bulunan 5 ve 6 yaşındaki çocukların hem satranç eğitimini alan hem de bu satranç eğitimini almayan gruplar arasındaki farkı gözlemlemektir. Buna ilaveten bu satranç eğitimini alan ve almayan çocukların öğretmenlerinin bu süreçte onları gözlemleyerek bütünsel olarak problem çözme becerilerini belirtmektir. Çalışmanın örneklemini İzmir ilinde Mavişehir Çakabey Anaokulunda bulunan 5 ile 6 yaşındaki 80 çocuk oluşturmaktadır. Çalışmaya katılım kriteri olarak daha önce hiç satranç eğitimi almamış olması gerekmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Ftf-K Güvenilirlik Testi ile Fen ve Doğa Etkinliklerinin Çocukların Problem Çözme Becerilerine Etkisini Belirleme ölçekleri kullanılacaktır. Tezin özgün değeri bakımından farklılık olarak literatüre İzmir ili örneği olarak kazandırılacak olması söylenebilir. Aynı zamanda herhangi bir okul öncesi dönemde yapılan araştırmanın anaokulu öğretmenlerinin gözünden incelenmemiş olması literatürde sağlayacağı yenilik olarak nitelendirilebilir ki bu yenilik kuramsal olarak da yerini alacaktır. Bu amaçlar doğrultusunda erişilmek istenen sonuçlar da iki şekildedir. Birincisi ilk amaca binaen satranç eğitimi alan çocukların dikkat, pratik düşünme ve problem çözme becerilerinin satranç eğitimi almayan çocuklara oranla daha yüksek bir seviyeye çıktığını gözlemlemektir. İkincisi ise yine ikinci amaca binaen çocukların anasınıfı öğretmenlerinin 13-14 haftalık gözlem sürecinin ardından satranç eğitimi alan çocukların satranç eğitimi almayan çocuklara göre yukarıda söz konusu olan bütün problem çözme becerilerinin çocuklara kazandırılma düzeylerinin daha yüksek bir verimlilikte olmasını beklemektir.

Anahtar Kelimeler: Satranç, Okul Öncesi, Dikkat, Problem Çözme

(SB-03-71) EDEBİYAT KURAMLARI, ELEŞTİRİ YÖNTEMLERİ VE KAVRAMLARININ UYGULANIŞI HAKKINDA BAZI TESPİTLER VE ÇOK YÖNLÜ OKUMA ÖNERİSİ

Murat KARA¹

¹*Dr. Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*

Son zamanlarda edebiyat kuramları, eleştiri yöntemleri ve özellikle edebiyat kavramları hakkında yapılan çalışmaların artmaya başladığı dikkat çekmektedir. Metin okumalar, özellikle şiir okumaları adına düşünüldüğünde bu gelişme oldukça önemlidir. Çünkü uzun bir dönem birkaç akademisyen dışında kuramları sanat değeri taşıyan metinlere uygulayıp, bu metinleri okuyan, bunların gerçek değerini ortaya çıkarmaya çalışan araştırmacılar olmamış, kuramların ve eleştiri yöntemlerinin daha çok teorik kısmıyla meşgul olunmuş, edebiyat kavramlarına ise neredeyse hiç değinilmemiştir. Üniversitelerde lisans ve lisansüstü seviyelerde verilen derslerde de uygulamanın genellikle bu şekilde gerçekleştiği görülmüştür. Pratikten eksik olan uygulama metin okumalarda ve metin eleştirilerinde dikkat edilmesi gereken çok önemli bazı hususların da gözden kaçmasına yol açmıştır. Bu derslerde sadece Batı’da ortaya çıkan kuram ve yöntemlerin anlatılması ülkemizde araştırmacılar tarafından geliştirilen yöntemlere değinilmemesi de gözden kaçan bir başka husustur. Uygulayıcıların da, belki de kolay olması nedeniyle, daha çok şiir dışındaki metinleri tercih etmesi bunun yanı sıra genellikle sadece bir yöntemle metin okumalar gerçekleştirmesi ayrıca dikkate değer bir durumdur. Bu aşamada şu sorular akla gelebilir: Metin okumalarda ve metin eleştirilerinde dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir? Kavramlarla metin okumak mümkün müdür? Sanat değeri taşıyan bir metni, özellikle bir şiiri birden fazla kuram ve kavramla okumak mümkün müdür? Çok yönlü okumalar diğer okumaları iptal etmez mi? Bu okumalardan hangisi geçerlidir? Bu okumalarda “ne olsa gider” düşüncesiyle mi hareket etmek gerekir? Bildiriye konu olan araştırmada bu sorulara cevaplar verilmeye çalışılacak ayrıca kuramlar ve kavramlarla metin okumanın nasıl gerçekleştirilebileceğini uygulamalı bir şekilde göstermek için Yahya Kemal’in “Geçmiş Yaz” başlıklı şiiri çok yönlü olarak okunacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kuram, Kavram, Okuma, Eleştiri.*

(SB-03-72) TDK TÜRKÇE SÖZLÜK VE KUBBEALTI LÜGATİNDE TANIKLAMA: A MADDESİNDEKİ ÖRNEK SÖZLÜKBİRİMLERİN İNCELENMESİ

Mustafa Samet KUMANLI¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*

Dilbilimin alt dallarından biri olan anlambilim çalışmaları kapsamında yirminci yüzyılın ortalarından itibaren ayrı bir araştırma alanı olarak ortaya çıkan *sözlükbilim* (lexicography), sözlüklerin hazırlanma aşamasından önceki süreçler ile hazırlandıktan sonraki yapı, bölüm ve unsurlarını inceleyen disiplindir. Sözlükbilim araştırmaları yapılırken dillerin anlamsal boyutlarını ele alan *anlambilim* (semantics) ile sözcüklerin anlamsal özellikleri, birbirleri arasındaki ilişkiler ve geçirdikleri değişimleri inceleyen *sözcükbilimden* (lexicology) faydalanılır. *Tek dilli genel sözlükler* (monolingual general dictionaries) sözlükbilimin en önemli malzemesini oluşturur. Sözlükbilimin araştırma alanlarının başında *sözlükbirimlerin tanımlanması* (definition) ve *tanıklanması* (exemplification) gelmektedir. Tanıklama aynı zamanda tanımın başarısını da etkileyen tamamlayıcı bir unsurdur. Dilin çeşitli katmanlarından sıklık kazanmış söz varlığını yansıtmayı amaçlayan tek dilli genel sözlüklerde tanımlama ve tanıklamanın amaca uygun yapılması sözlüğün niteliğini belirleyen en önemli unsurlardandır. Türkiye’de sözlükbilim çalışmaları son yıllarda hız kazanmış ve Türkçe sözlüklerin sözlükbilim ilkeleri kapsamında incelenmesi ve yeni sözlüklerin hazırlanmasında sözlükbilimden faydalanılması eğilimi artış göstermiştir. Bu çalışma kapsamında, Türkçenin en önemli genel sözlüklerinden ikisi, Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük’ün son baskısı olan on birinci baskısının çevrimiçi versiyonu *Güncel Türkçe Sözlük* ile Misalli Büyük Türkçe Sözlük’ün çevrimiçi versiyonu Kubbealtı Lügati’nin son baskısı olan dördüncü baskı araştırma evreni olarak belirlenmiştir. Çalışmada her iki sözlüğün A maddesinde yer alan ve çeşitli etiketlerle dilin belirli katmanlarına ait olduğu vurgulanmış örnek sözlükbirimlerin tanımlarında yapılmış tanıklama uygulamaları incelenecek ve elde edilen bulgular sözlükbilim ilkeleri bakımından değerlendirilecektir. Görülen aksaklık ve uygulama yanlışları üzerinde durularak söz konusu sözlüklerin sonraki baskıları için çözüm önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sözlükbilim, Türkçe Sözlük, Kubbealtı Lügati, Tanıklama, Tanımlama.*

(SB-03-73) MANASTIRLI CELÂL'İN HÜSN-İ YÛSUF ESERİNDEN HAREKETLE “GÛŞ” KULLANIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Eda TUNCER¹

¹*Avrasya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*

Manastırlı Celâl; “göz, saç, kaş, dudak, yanak, kulak” gibi sevgilinin güzellik unsurlarına yer verdiği Hüsn-i Yûsuf eserinde, bu unsurların her birine bir gazel yazmıştır. Bu nedenle Manastırlı Celâl eserini meydana getirirken kendisine örnek aldığı yapıtlardan amaç yönünden ayrılmaktadır. Celâl Bey’in maksadı, örnek almış olduğu önceki eserlerde yer verilen konuyla ilgili terimleri bir liste hâlinde sıralamak değil; sanatsal bir eser meydana getirmektir. Bu bakımdan Manastırlı Celâl’in Hüsn-i Yûsuf eseri, üzerinde düşünölmeye ve incelenmeye değer görölmüştür. Günümüz dilbilimcileri tarafından “Sözcüklerin anlamları yoktur yalnızca kullanımları vardır, bir sözcüğün anlamları bunların kullanımlarının toplamından başka bir şey değildir.” şeklinde tanımlamalar yapılmıştır. Yapılan bu tanımlamalardan hareketle dilbilimciler, sözcüğün kendi başına bir anlam ifade etmeyeceğini, sözcüğün bir anlam taşımasının kullanıldıkları bağlama bakılarak tespit edilebileceğini ifade etmişlerdir. Dolayısıyla şairin, eserine dahil ettiği sevgilinin güzellik unsurlarından biri olan “gûş” kavramı ile dilbilimciler tarafından yapılan tanımlar birbiriyle paralellik göstermiş midir? Zira sözlüklerde “gûş”; “kulak, işitme/dinleme” şeklinde tanımlanmıştır. Gûş kavramının sözlük anlamı dışında birçok beyitte farklı anlamda kullanıldığına müşahede edilmiştir. Söz konusu anlamlar, ekseriyetle sözcüğün bağlam içinde kazanmış olduğu deyimleşmiş ifadeler olarak karşımıza çıkmıştır. Çalışmamızda “gûş” kavramının Hüsn-i Yûsuf eserindeki kullanım alanları tespit edilerek belirtilmek istenen farklı anlamlar ve bu anlamların bağlam içerisinde kazanmış olduğu manalar incelenmiştir. Böylelikle “gûş” kavramının beyitlerdeki kullanım farklılıkları neticesinde, sözcüğün kavrama kazandırmış olduğu anlamların değerlendirmesi ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Manastırlı Celâl, Hüsn-i Yûsuf, “Gûş”, Kavram, Bağlam.*

(SB-03-74) BEDRİ RAHMİ EYÜBOĞLU ŞİİRİNDE İSTANBUL

Hacire AKTAŞ¹

¹*Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Doktora Öğrencisi*

Bedri Rahmi Eyüboğlu (1911- 1975), Cumhuriyet dönemi şairi, ressamı ve yazardır. Eyüboğlu'nun bu dönemde ressam olarak öne çıkması, şairliğini gölgelese de edebiyat alanına değerli şiirler bırakır. Cumhuriyet dönemi ressamı olarak Anadolu folklorunu resme taşırken aynı duyarlılığı şiirde de gösterir. Trabzon'da doğan şair, daha sonra İstanbul ve Paris odağında sanatını geliştirir. Öğrendiği modern sanatı Anadolu folkloruyla sentezler. Şair, bazı şiirlerinde Anadolu ekseninde İstanbul'a ve ona ait olan unsurlara farklı iki açıyla yaklaşır. Şiirlerinde İstanbul'a kimi zaman sevgiyle kimi zamanda nefretle yaklaşır. Bu duygular çerçevesinde İstanbul ve Anadolu'yu karşılaştırır. Şair şiirlerinde İstanbul'un güzelliklerine değinse de asıl özümlediği Anadolu'dur. İstanbul odağında Anadolu'nun değerine vurgu yapar. Bu çalışmada, Bedri Rahmi'nin *Dol Kara Bakır Dol* adlı eseri temel alınarak "İstanbul Destanı", "İstanbul Haritası", "Oğlum Mehmede", "Şehirdekilere Gazel", "Güzel ile Faydalı", "Büyük Şehir", "Yazma Destan", "Akıl ile Gözün Hikâyesi", "Minare ile Meneviş" ve "7 Tane Erik Ağacı" adlı şiirlerinden yola çıkarak İstanbul'a olan olumsuz algı, İstanbul'un şiirde resmedilmesi, Anadolu ve İstanbul karşılaştırması adlı başlıklar üzerinden analitik bir çözümlenmeye tabii tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Bedri Rahmi Eyüboğlu, Şiir, İstanbul, Şehir, İnsan.*

(SB-03-75) ÇORUM MANİLERİNDE BAĞLAM EKSENİNDE YEMEKLER

Merve GÜNALTAY BAŞAK¹, Aynur KOÇAK²

¹*Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Doktora Öğrencisi.*

²*Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*

Yedi coğrafi bölge içerisinde Karadeniz ve İç Anadolu bölgeleri arasında yer alan Çorum iline ait sınırlarda en eski insan yerleşiminin varlığı, Paleolitik ve Neolitik döneme dek uzanır. Etiler olarak da bilinen Hititler, kendilerinden önce bu topraklara yerleşmiş olan Hattiler sebebiyle, bölgeyi Hatti yurdu olarak adlandırmışlardır. Bu bölgede bir devletin kurulması ve siyasi birleşmelerin varlığı da yine Hititler dönemindedir. Hem dünya kültür birikiminin önemli bir havzası olan hem de Anadolu halk kültürünün zenginliklerinden önemli parçalar taşıyan şehirde halkbilimi sahasına katkı sunabilecek birçok ürün bulunur. Doğum, okula başlama, askerlik, evlenme ya da ölüm gibi farklı geçiş dönemlerine dair uygulama ve ritüeller açısından fazlaca veri elde edilebilecek kentte mutfak kültürü de üzerinde durulması gereken bir noktadır. Bazıları gastronostalji sayılabilecek yemeklere ve şehre ait birçok kültürel unsurda rastlamak mümkündür. Maniler, türküler, köy seyirlik oyunları ve halk el sanatlarında Çorum yemek kültürünün izleri sürülebilir. Bildirinin kapsamını oluşturan Türk halk edebiyatının nazım türü ve birimi olan mâni; toplumun kültürünü, beğenilerini, özlemlerini, beklentilerini, hayallerini özetle duygu ve düşüncelerini belli kurallarla ifade ettiği kısa dörtlüklerdir. Halk ruhunun yansıtıcısı maniler, toplumun geçmişten bugüne kültürel kodlarını barındırır. Bu kodlardan biri de yemek unsurlarıdır. Köklü bir geçmişi olan ender kültürlerden Anadolu kültüründe ve Türklerde yemek kültürünün folklorik önemi oldukça fazladır. Akla ilk gelen işlevi ‘karın doyurmak’ olsa da yemeğin daha birçok farklı işlevi de mevcuttur. Bu çalışmanın konusu, akademik anlamda şu ana kadar incelenmeyen Çorum mâni söyleme geleneğinde geçen “Ufamaç, Toyga, Keşkek, Mayalı, Tarhana” gibi yemeklerin, işlevsel ve bağlam merkezli incelemesini yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Çorum, Mâni, Gastronomi, Kültür, Sofra.*

(SB-03-76) ANADOLU'DA EVLİLİK SÜRECİNDE YAPILAN İKRAMLAR: 'ŞERBETLER' ÖRNEĞİ

Merve Nesibe Can¹, Aynur Koçak²

¹*Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Doktora Öğrencisi*

²*Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü*

İnsan yaşamında eşik diye adlandırılan bazı dönemler vardır. Bu dönemler; doğum, çocukluk, gençlik, okul yılları, askerlik, meslek/gelir sahibi olma, evlilik, anne/baba olma, emeklilik, yaşlılık ve ölüm şeklinde sıralanabilir. İnsan hayatının önemli eşiği ve toplum içinde yeni bir statü kazanma yollarından biri olan evlilik, tüm kültürlerde olduğu gibi Türk kültüründe de bazı örf, adet ve geleneklerle yaşanan kutlu bir süreçtir. Hem kız hem erkek tarafının dahil olduğu, dolayısıyla yeni akrabalık bağlarının olduğu, yabancı iki insanın birlikteliğinin meşrulaşmaya doğru gittiği bu süreç söz, nişan, düğün törenleri şeklinde genellikle belli bir sırayla gerçekleştirilir. Kızın, baba evinden istenmesinden müstakbel kocasının evine getirilmesine kadar uygulanan çok çeşitli ritler ve pratikler mevcuttur. Evliliğe giden süreçte törenlerin gün sayısı, hangi günlerde olacağı, bugünlerde uygulanacak ritüeller, misafirlere hangi yiyecek ve içeceklerin ikram edileceği, ne türde geleneksel dans ve oyunların oynanacağı, çeyiz ve eşyalar, giyim-kuşam ve sözlü kültür unsurları toplumların kültürlerine göre şekillenerek günümüze gelmiştir. Evlenme adetlerinden ilki kız istemedir. Erkek evi, kız evine dünür gider ve 'Allah'ın emri, Peygamberin kavli' ile kız istenir. Kız istemedeki asıl amaç, büyüklerin devreye girmesinin istenmesi ve böylece evlenme kararı almış gençlerin başlarının bağlı olduğunun ilan edilmesidir. Erkek tarafının kızı istemesi ve gençlerin birbirlerine uygun görülmesi üzerine söz kesilir. Buna 'kız bitirme' denir. Kız verme olayı bitince ağızlar tatlansın diye ikram edilen çeşitli şerbetler vardır. Bu şerbetler, evlilik sonrasına kadar devam eder. Gül, Zuzula, Samut Baba, Koruk, Portakal, Somata, Ceviz, Hamam Şerbeti bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bu çalışmada Türk mutfak kültüründe köklü bir geçmişe sahip olan şerbetlerin Anadolu'da kız isteme töreninden evlilik sonrasına kadar olan yeri ve öneminin incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Türk Kültürü, Evlilik, Türk Mutfağı, Şerbet*

(SB-03-77) ESKİ AHİT’İN ‘ASİ’ KRALİÇESİ VAŞTI’NİN BATI RESİM SANATINDA TEMSİLİ

Sanem Soylu Yılmaz¹

¹Şişli Meslek Yüksekokulu, Mimari Restorasyon Programı

Vaşti (Vashti) Eski Ahit’in Esther bölümünde adı geçen kraliçedir. Tarihi bilgiler tarafından gerçekliği doğrulanamasa da Eski Ahit’te bulunan bu hikâyede Kraliçe Vaşti, kocası Kral Ahaşveroš’un vermiş olduğu davet sırasında davetlilerin huzuruna çıkararak güzelliğini göstermesini (bazı kaynaklarda çıplak olarak) isteyen krala karşı çıkarak isteğini kabul etmemiştir. Kral sözünün dinlenmemiş olmasına, kendisine karşı çıkılmış olmasına çok sinirlenmiş ve o nedenle Kraliçe Vaşti’den boşanmıştır. Boşanmasının ardından Kral Ahaşveroš Ester adında güzel bir Yahudi kız ile evlenerek onu kraliçesi yapmıştır. Bu hikâyede geçen Kraliçe Vaşti adı yüzyıllar boyunca itaatsiz, söz dinlemeyen kadınlar için kötü bir örnek olarak değerlendirilmiştir. Kadın hakları için mücadelenin başladığı 18-19.yüzyıla gelindiğinde ise ‘ilk direniş gösteren’ asi kadın kimliği ile olumsuz bir kavram olmaktan çıkmaya başlayan Vaşti, özellikle 20.yüzyılda daha popüler bir isim haline gelmiştir. Bu çalışmada Kraliçe Vaşti’nin hakkında elde edilebilen bilgi kısıntılarının tarihsel izi sürülmeye çalışılacaktır. Eski Ahit’te bulunan Esther bölümünden yola çıkararak oluşturulan ikonografisi Batı Resim Sanatı örnekleri ile değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Eski Ahit, Kadın, Peygamber, Esther, Vaşti.*

(SB-03-78) CENGİZ AYTMATOV’UN DEVE GÖZÜ ADLI HİKAYESİNDE GÖRÜNMEZ BİR FİGÜR OLARAK KADIN

Ayşe EMRE¹

¹ *Istanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İZÜTEM (Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi).*

Tarih boyunca toplumsal düzeni sağlamada güçlü bir etkiye sahip olan kadın, Türk Halk kültüründe özellikle sosyolojik olarak önemli bir yere sahiptir. Kadın dünyaya getirdiği çocuk ile aile ve dolayısıyla toplum üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Kadın hakkında yapılan çalışmalar genellikle mitoloji, antropoloji, sosyoloji, psikoloji alanlarında ağırlık gösterir. İdeolojik olan çalışmaların varlığı da bilinirken ülkemizde kadın üzerine yapılan çalışmalar 90’lı yıllar ve sonrasında yoğunluk gösterir. Halk edebiyatının inceleme alanlarının hemen hemen hepsinde kadının konumu birçok çalışmaya konu olmuştur. Mitoloji, destan, masal, hikâye gibi anlatı türlerinde merkez kahramanın etrafındaki kadın karakterler bu anlatıların şekillenmesinde önemli role sahiptirler. Başkahramanın yanı sıra yardımcı konumda olan karakterler bulunduğundan bu kişilerin kadın ya da erkek olması çeşitli açılardan anlatının dinamiğini etkiler. Hayatları boyunca farklı mücadeleler içinde olan kadınlar gibi Kırgız Türkleri kadınları da gerek savaşla gerekse farklı durumlarla mücadele etmişlerdir. Kadının çektiği bu çileleri eserlerinde en güzel anlatan ve yansıtan yazarların başında gelen ve eserleri 176 dile çevrilen Cengiz Aytmatov gelmektedir. Aytmatov kendisinin de maruz kaldığı 2. Dünya savaşının insan ve toplum üzerindeki yıkıcı etkilerini eserlerine yansıtmıştır. Aytmatov’un genel olarak eserlerinde işlediği kadın figürü yapıcı ve toparlayıcı ve başkahramanlara yol gösterici bir özelliğe sahiptir. Bu eserlerinden biraz farklı olarak Deve Gözü adlı hikayesinde başkahramanlar kadın olmasa da onların yanında fedakarlıklarıyla her zorluğu sineye çekmekle yetinen ve her koşulda erkeğin yanında, arkasında duran görüntü olarak pasif bir figür niteliğindedir. Bu pasiflik onları eserde yaşadıkları coğrafyada adeta görünmez yapmaktadır. Bu bağlamda, sunulacak olan bu bildiride Cengiz Aytmatov’un halk ve aydınlar arasındaki çatışmaya da yer verdiği ve okuyucuya anlattığı coğrafyayı adeta gezdiren Deve Gözü adlı hikâyede kadının konumu eserdeki kadın karakterler kıyaslanarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Erkek, Cengiz Aytmatov, Deve Gözü.

(SB-03-79) PAZARLAMA BAKIŞ AÇISI İLE SLOW FOOD KONULU ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Kadri Gökhan YILMAZ¹, Tuba Tokuçoğlu YUMUŞAK²

¹Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü.

²Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kadın ve Aile Çalışmaları ABD.

Artan tüketim ve yaşam hızı zaman içinde tüketim alışkanlıklarında değişimler meydana getirmiştir. Fast Food akımı, söz konusu hız ayak uydurabilmek için tüketicilerin en değerli varlığı olan zamanı onlara kazandırmayı vaat etmiştir. Her geçen gün tüketiciler daha kültürlü, daha bilgili, daha örgütlü olmaya ve tüm satın almalarında farkındalığı yüksek bir davranış sergilemeye başlamışlardır. Bu durum aynı zamanda Fast Food akımının insan sağlığına, üretime ve tüketime olan zararlarının daha fazla gündeme gelmesine, tüketiciler tarafından daha fazla içselleştirilmesine neden olmuş ve kendi antitezini yaratarak Slow Food akımının doğmasına katkı sağlamıştır. Slow Food akımı, Fast Food akımının çokça odak noktasına koymadığı bir durumu önemsemekte yani üreticiden tüketiciye bütün paydaşları sürece dahil ederek korumaktadır. Ülkemizde yerel üretimin önemi her geçen gün anlaşılmakta ve Slow Food akımı giderek benimsenmektedir. Çalışma kapsamında her geçen gün toplumsal katmanlarda daha çok karşılık bulmaya başlayan, aynı zamanda hem üretici hem de tüketici açısından fayda maksimizasyonunu hedefleyen bu akıma yönelik gerçekleştirilen akademik yayınlar bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Ülkemizde farkındalığı ve önemi giderek artan Slow Food akımı ile ilgili Web of science veri tabanında yer alan “Slow Food”, “business”, “pazarlama”, “sürdürülebilirlik” anahtar kelimelerinin geçtiği 1230 makale analize dahil edilmiştir. Analiz sonucunda 222 ilişkili anahtar kelime belirlenmiş, Sustainability (sürdürülebilirlik), food security (gıda güvenliği), climate change (iklim değişikliği) ve Slow Food’un en fazla tekrarlayan anahtar kelimeler olduğu görülmüştür. Aynı zamanda kavramın consumer behaviour, marketing ve Slow Tourism anahtar kelimeleri ile bağlantıları ortaya çıkmıştır. Çalışmaların yapıldığı ülkelere yönelik incelemede ise ABD, Avustralya, İngiltere, Kanada ve Almanya öne çıkan ülkelerdir. Türkiye için konunun yeni olmasından dolayı çok fazla çalışma görülmemektedir. Türkiye hem kültürel hem ekolojik yapısı gereği Slow Food akımının genetiğine çok uygun bir ülke olmasından dolayı avantajlı konumdadır ve akım hızlı bir yayılım göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Slow Food, Sürdürülebilirlik, Pazarlama

(SB-03-80) DESTİNASYON PAZARLAMASINDA ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK VE GASTRONOMİNİN ROLÜ (KKTC ÖRNEĞİ)

Dora UZKESİCİ¹, İlke GÜRDAL², Yiğit Sebahattin BOZKURT³

¹*Kıbrıs İlim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme.*

²*Kıbrıs İlim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler.*

³*Kıbrıs İlim Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği.*

Doğu Akdeniz’de yer alan ve tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Kıbrıs, günümüzde çok kültürlü yapısını muhafaza ederek destinasyon turizmi açısından önemli bir potansiyeli barındırmaktadır. Adanın kuzeyinde bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) de destinasyon pazarlaması kapsamında tatil imkanları, konaklama, eğlence, alışveriş ve yemek gibi farklı olanakları şehir veya bölgelerindeki farklı alanlardaki ürünleri ve hizmetleri bir turistik ürün haline dönüştürerek birleştirmeyi ve destinasyona daha çok ziyaretçi çekebilme hedeflemektedir. Araştırmanın problemi, destinasyon pazarlaması boyutlarından olan gastronominin KKTC’deki mevcut durumunun ortaya konmaması problemidir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, KKTC’nin çok kültürlü yapısının gastronomideki rolünü tespit ederek, gastronominin destinasyon pazarlaması kapsamında bu ülkedeki mevcut durumunu ve kullanabileceği potansiyelini ortaya çıkarabilmektir.

Araştırma evreninin tespitinde gastronomi ürünlerini sunan işletmeler ile bu işletmelerde konaklayan müşterilerden oluşan bir evrene ulaşılması planlanmıştır. Gastronomi ürünlerini sunan işletmeler arasında bulunan otellerin şefleri ve bu otellerde konaklayan müşterilerden oluşan bir örnekleme ulaşılarak yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde Maxqda nitel veri analizi programından yararlanılmıştır. İki gruptan elde edilen veriler sonucunda KKTC’nin çok kültürlü yapısının adaya özgü birçok yiyecek içecek ürünü meydana getirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca otel, restoran, kafe gibi işletmelerde KKTC’ye özgü yiyecek içecek ürünlerinin sunulduğu ve müşterilere servis edildiği anlaşılmıştır. Buna karşılık mevcut koşullarda adaya gelen turistlerin birincil önceliğinin gastronomi amaçlı ziyaret olmadığı fakat KKTC’nin yerel yiyecek ve içecek ürünlerinin gastronomi turizmi potansiyeli taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla adadaki mevcut gastronomi potansiyelinin kullanılmasıyla KKTC’nin destinasyon pazarlamasında gastronomi boyutundan istifade edebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Destinasyon Pazarlaması, Çok Kültürlülük, Gastronomi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.*

(SB-03-81) HANE HALKI ENERJİ HARCAMALARI İLE KARBON EMİSYON YOĞUNLUĞUNUN ANALİZİ

Öznur TAŞDÖKEN¹

¹*Bağımsız Araştırmacı.*

Hane halkının enerji talebinde meydana gelen değişim enerji tüketiminin CO₂ yoğunluğunun artmasına neden olmaktadır. Özellikle hane halkının yaşam standartlarının değişmesi veya gelirinde meydana gelen bir değişim tüketim sepetinin yeniden yapılandırılmasına ve tüketim alışkanlıklarının değişmesine neden olmaktadır. Bu durumun hane halkının enerji tüketimini etkilemesi aynı zamanda enerji tüketiminin CO₂ yoğunluğu üzerinde etkisinin de değişmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla, hane halkının tüketim sepetindeki kategorilerin toplam harcamalar içinde dağılımı değiştikçe enerji harcaması esnekliğinde değişime neden olacaktır. Başka bir deyişle, enerji tüketiminin CO₂ yoğunluğunun hane halkının enerji tüketim harcamalarına duyarlılığının artmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, hanehalkı enerji tüketimi CO₂ yoğunluğunun ana kaynaklarından biri olmaktadır. Bu nedenle hane halkının kullanımdan kaynaklanan CO₂ yoğunluğunun azaltılması, küresel CO₂ yoğunluğunun azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, enerji tüketiminin CO₂ yoğunluğunu hane halkı enerji tüketimi perspektifinden incelemek de gerekmektedir. Bu çerçevede çalışmada 2000-2020 yılları arasında 29 ülkeden oluşan bir panel veri seti kullanılmaktadır. Bu veri setinde hane halkının enerji harcaması esnekliği, hane halkının enerji tüketimi ve enerji tüketiminin CO₂ yoğunluğunu verileri kullanılarak analiz yapılacaktır. Bu analiz yapılırken panel zaman serisi literatüründe geliştirilen yeni bir yöntem olan dinamik panel eşik modeli kullanılacaktır. Bu yöntemin çalışmada kullanılmasındaki amaç, eşik regresyon modelinde bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkene olan etkisinin farklı rejimler altında değişmesine izin vermektedir. Böylece rejim değişimlerinin bağımlı değişken üzerindeki etkisinde dikkate alınarak tahmin yapılmasına olanak sağlamaktadır. Tahmin sonucunda elde edilen bulgular dikkate alındığında değişkenler arasında eşik etkisi bulunduğu sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Enerji Tüketiminin Karbon Emisyonu, Hanehalkı Enerji Harcamaları, Panel Veri Analizi*

(SB-03-82) YÜKSEK PERFORMANSLI İŞ SİSTEMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Hale Eda AKDURU¹

¹*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Milas Meslek Yüksek Okulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü*

Yüksek performanslı iş sistemleri örgütsel performansı çalışanlar aracılığıyla arttırmayı hedefleyen yenilikçi insan kaynakları yönetimi uygulamaları bütünüdür. Bu bağlamda yüksek performanslı iş sistemleri operasyonel problemleri çözmeye ve firmanın rekabetçi stratejisini uygulamaya odaklanan işletme içi istikrarlı ve uyumlu bir insan kaynakları yönetimi sistemi olarak tanımlanabilir. Yüksek performanslı iş sistemlerine olan ihtiyaç 1990'lı yıllarda rekabetin yoğunlaşması ile birlikte ortaya çıkan kalite, verimlilik ve taleplere cevap verme gerekliliği sonucunda başlamıştır. Bu sistemler sayesinde bir örgütteki mevcut ve potansiyel çalışanların bilgi, beceri ve yetenekleri geliştirilip motivasyonları arttırılmakta, düşük performans gösterenler işten ayrılmaya teşvik edilmekte ve verimli çalışanların devamlılığı sağlanmaya çalışılmaktadır. Rekabetin yoğun yaşandığı günümüz küresel iş dünyasında işletmelerin rekabetçi kimliklerini koruyabilmeleri ancak örgüt içi performans artışı sağlamaları ile mümkün olduğundan yüksek performanslı iş sistemlerini geliştirebilmek ve örgüt bünyesine adapte edebilmek önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı üretim işletmelerinde yüksek ve düşük performans gösteren işletmeleri çeşitli insan kaynakları uygulamaları açısından karşılaştırmak suretiyle yüksek performanslı iş sistemlerinin işlevselliğini incelemektir. Bu amaçla Muğla ve Denizli'de üretim sektöründe faaliyet gösteren firmalardan faaliyet raporları incelenerek kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 50 düşük performanslı ve 50 yüksek performanslı firmanın İK yöneticilerine literatürden yararlanılarak hazırlanan sorular yöneltilmiştir. Yapılan görüşmelerde elde edilen bulgulara ilişkin analizler yapılarak tablolanmış ve yorumlanmıştır. Bulgular incelendiğinde yüksek performans gösteren işletmelerin daha karmaşık temin-seçim uygulamalarından yararlandıkları, çalışanlarına daha sıklıkla eğitim verdikleri ve kendini yöneten takımlar oluşturdukları görülmektedir. Buradan yola çıkılarak işletmelere yönelik olarak yüksek performanslı iş sistemi geliştirme adımlarına ve uygulamalara dair çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yüksek Performanslı İş Sistemleri, İnsan Kaynakları Yönetimi, İşletme Yönetimi*

(SB-03-83) VARDIYA ÇİZELGELEME VE TURİZM SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA

Hüseyin YİĞİT¹, Harun SULAK²

¹*Bağımsız Araştırmacı.*

²*Doç Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü*

Günümüz dünyasında vardiya çizelgeleme hem özel sektörde hem de kamu sektöründe birçok kurum ve kuruluş tarafından kullanılmaktadır. Etkin bir vardiya planlaması, sadece personelin yorgunluk, uyku bozukluğu, ailevi sorunları ve sağlık sorunlarının önlenmesine yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda personelin motivasyonunu ve iş memnuniyetini de artırabilir. Etkin bir vardiya planlaması aynı zamanda işletmenin maliyetlerini de düşürebilir. Doğru bir şekilde planlanmış vardiya düzeni, işletmenin ihtiyacı olan personel sayısını belirleyebilir ve gereksiz fazla çalışma veya işe alım maliyetlerini önleyebilir. Ayrıca, personelin performansı ve verimliliği de artar, çünkü doğru zamanda doğru kişilerin görevlendirilmesiyle, işletme iş akışını daha verimli hale getirebilir. Bu çalışmada; turizm sektöründe faaliyet gösteren bir otel işletmesinin restoran bölümünde çalışan garsonlar için haftalık çalışma planı oluşturulması amaçlanmıştır. Üç vardiya esasına göre çalışılan işletmede 22 personelin bir haftalık çalışma çizelgesi hazırlanmıştır. Çizelgenin hazırlanmasında bölüm müdürünün belirlediği kurallar ve çalışanların özel istekleri dikkate alınmıştır. Bölüm müdürü ve çalışanlarla görüşülerek elde edilen veriler 0-1 tam sayılı programlama modeline aktarılmıştır. Amaç, bölüm müdürünün ve çalışan isteklerinin karşılanabildiği gerekli minimum vardiya sayısının elde edilmesidir. Bu amaçla kurulan matematiksel model GAMS paket programı ile çözülmüştür. Çözüm sonrasında oluşturulan çizelge ile önceden çalışan isteklerinin dikkate alınmadığı ve el ile hazırlanan çizelge karşılaştırılmıştır. Çalışmada kullanılan modelin çözümü ile hem bölüm müdürü hem çalışan isteklerinin karşılandığı bir vardiya planı elde edilmiştir. Böylece çalışan isteklerinin ve memnuniyetlerinin dikkate alınmasıyla iş tatmininin ve verimliliklerinin artacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Vardiya Çizelgeleme, Turizm Sektörü, 0-1 Tam Sayılı Programlama*

(SB-03-84) KIRSAL KALKINMADA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE BİYOEKONOMİ

Ayten Nahide KORKMAZ¹, Atila ER¹

¹*Istanbul Aydın Üniversitesi, Dış Ticaret Bölümü (İngilizce).*

Doğaya verilen tahribat düzeyi ile birlikte ekolojik dengenin bozulması sonucu son zamanlarda daha çok önemli bir konu haline gelen sürdürülebilir kalkınma olgusu kalkınmanın bir defaya mahsus olmayıp süreklilik gösterdiğini ifade eder. Dünyanın mevcut tüketim düzeyi göz önünde bulundurulduğunda üretimde kullanılan girdilerin sürdürülebilir olması, kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması zorunluluğunu doğurmuştur. Dünya nüfusun artmasıyla orantılı olarak tarım ürünlerine artan talebin etkisiyle yeni üretim modellerinin geliştirilmesini tetiklemiştir. Bu noktada ekolojik denge ve sürdürülebilir bir üretim modeli için yeni çözüm önerileri bulma zorunluluğu doğmuştur. Bu durumda tarım eksenli biyoekonomi bir çözüm yolu olarak benimsenmiş günden güne önemini arttırmıştır. Sürdürülebilir ve döngüsel bir ekonomiye olanak veren biyoekonomi kavramı tarım, gıda, ormancılık, balıkçılık ve tüm diğer biyobazlı kaynakları üreten, yöneten ve yayan her türlü endüstri ve ekonomik sektörü kapsamaktadır. Biyoekonomi tarım ve tarımsal gıda gibi sektörlerde güvenli, ekoverimli, biyotemelli yeni bir ekonomik sosyal düzen olarak karşımıza çıkmaktadır. Geleneksel üretim yapısı ile karşılaşılan zorluklara bir çözüm önerisi olarak görülen biyoekonomi; çevresel ve iklimsel temelli sorunlarla baş edebilme, üretimde yüksek katma değer yaratma, disiplinlerarası geçişkenliği sağlama ve farklı sektörlerde biyo-temelli ürün kullanımını yaygınlaştırma gibi yeni nesil üretim anlayışı için önemli konularda da ciddi bir potansiyele sahiptir. Günümüzde dünyada ve ülkemizde birçok çalışma biyoekonomi stratejilerine odaklanarak biyoekonominin sürdürülebilir kalkınmada kilit bir rol oynayacağını düşünmektedir. Kalkınmanın sürdürülebilirliğinin sağlanmasında büyümenin çevresel, sosyal ve ekonomik olarak irdelenmesine gereksinim olduğundan, biyokaynakların üretim ve bilgi temeline dayanarak değerlendirilmesi noktasında biyoekonomiden yararlanmak gerekecektir. Bu çalışmada biyoekonomi kavramı açıklanmaya çalışılarak kırsal kalkınma ekseninde sürdürülebilirliğin gerçekleşmesindeki rolü ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kırsal Kalkınma, Sürdürülebilirlik, Tarım, Biyoekonomi, Döngüsel Ekonomi.*

(SB-03-85) ÇEVRESEL, SOSYAL, EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE MARKA AKTİVİZMİ: TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDEKİ UYGULAMALARI

Tugay Galip HADİ¹

*¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Medya ve İletişim Yönetimi Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi.*

Literatür ve alan araştırması olarak dört bölümden oluşan bu araştırmanın temel amacı, Türk bankacılık sektöründeki ÇSE sürdürülebilirlik ve marka aktivizmi uygulamalarının araştırma örnekleme sınırları içerisinde incelenerek, sonuçlarının ortaya konulmasıdır. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu araştırma da kavramsal kısmın oluşturulmasını sağlayacak ve alan araştırmasına yardımcı olacak veriler, literatür araştırması ile toplanmıştır. Alan araştırmasında, Türk bankacılık sektöründe faaliyet göstermekte olan bankalar arasından ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilen üç bankadan yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme tekniği ile elde edilen verilerin analizi ile araştırmanın sonucuna ulaşılmıştır. Literatür araştırmasının sonucuna göre; küresel ve yerel boyutta yaşanan iklim krizi, eşitsizlikler, gelir dağılımı adaletsizliği, yolsuzluk, göç ve istihdam sorunu gibi büyük sorunlara kalıcı çözümler üretmede hükümetlerin yetersiz kaldığı, bu sorunların ancak şirketlerin de katkı sağlayacağı küresel bir sistem içerisinde çözülebileceği anlaşılmıştır. Şirketlerin ise bu tür sorunların kalıcı çözümüne, marka aktivizmi ve ÇSE sürdürülebilirlik çalışmaları ile katkı sağlayabileceği ortaya çıkmıştır. Alan araştırmasından elde edilen bulguların analizi sonucunda; araştırmanın örneklemini oluşturan üç bankanın da sürdürülebilirlik çalışmalarını bu alandaki uluslararası örgütler ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde yürüttüğü, bu alanda uluslararası taahhütlerin ve sözleşmelerin imzacısı olduğu, ÇSE sürdürülebilirliğe küresel boyutta katkı sağlarken, acil müdahale gerektiren ya da uluslararası sözleşmelerin ve taahhütlerin yetersiz kaldığı yerel boyuttaki ÇS sorunların çözümüne ise KSS çalışmaları ya da bir yerel boyuttaki aktivizme destek olarak katkı sağladıkları anlaşılmıştır. Üç bankanın da iklim krizi ve eşitsizlikler gibi sorunların çözümünü şirket misyonlarının içerisine aldıkları ve kurumsal örgüt yapılarında bunlara uygun düzenlemeler yaptıkları böylece ilerici aktivist marka özelliği taşıdıkları anlaşılmıştır. Ayrıca, Garanti BBVA, YKB ve TSKB'nin Türk Bankacılık sektöründeki ÇSE sürdürülebilirlik alanındaki çalışmaların öncü bankalarından olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevresel, Sosyal ve Ekonomik Sürdürülebilirlik, Marka Aktivizmi, Türk Bankacılık Sektörü

(SB-03-86) NEW HORIZONS IN TURKISH – ALGERIAN RELATIONS AFTER ENERGY DEALS

Muhammet Musa BUDAK¹

¹*Independent Researcher*

Energy security is one of the important issues of states and therefore international relations. The Middle East and Mediterranean basin has a strategic importance as they contain a significant part of the conventional energy resources in the world and its position in their transfer. Oil and natural gas exploration activities in the Eastern Mediterranean and alternative pipeline plans from the Middle East to European countries increase the international activity in the region. While increasing its oil and natural gas exploration projects in its own *exclusive economic zone*, Türkiye endeavor to diversify its energy suppliers. The international sanctions on Russia and Iran, which are the most important oil and natural gas suppliers of the country, and the ups and downs in their bilateral relations with Türkiye, makes this search a necessity. In this context, remarkable developments have been observed recently in the relations between two Mediterranean neighboring country Turkey and Algeria. These two countries have historically political, social and cultural ties. The efforts to increase natural gas and LNG supply from Algeria in 2021 were followed by the establishment of a joint oil and natural gas exploration company in 2022. Technology and expertise offers by Turkish companies, on more favorable terms, that Algeria needs within the scope of its development efforts, strengthens bilateral relations. In line with the *mutual dependency* approach, cooperation in the field of energy has brought an increasing economic momentum between the two countries. Rapprochement has the potential to contribute to the development of a common political attitude on regional issues, as in Libya.

Keywords: *Energy, Mediterranean, Türkiye, Algeria*

(SB-03-87) TERK SEBEBİYLE BOŞANMA DAVALARINDA UYGULAMADA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Zehra Gizem ATEŞ¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk ABD.*

Terk sebebine dayalı boşanma davası TMK md. 164’de düzenlenmektedir. Terk, eşlerden birinin ortak hayatın kendisine yüklediği sorumlulukları yerine getirmemek için ve haklı bir sebep olmaksızın ortak konuttan ayrılması şeklinde tanımlanabilir. Terk eden eşin haklı bir sebeple evden ayrılması terk sebebine dayalı boşanma davasına dayanak olmaz. Uygulamada çoğunlukla erkeğin ailesiyle ortak yaşanan konuttan kadının ayrılması haklı sebep olarak görülmektedir. Evden ayrılan taraf geri dönmekte haklı olmalıdır. Terk haklı bir sebeple başlayıp sonradan haklı sebep olmadan ortak konuta dönmeme şeklinde de olabilir. Bundan başka eşini evden ayrılmaya zorlayan veya eşi eve almayan eş, terk etmiş sayılır ve terke dayalı boşanma davası açamaz. Terke dayalı boşanma davası açılabilmesi için terkin en az altı ay sürmüş olması gerekir. Terk eden eşe terk olayından en az dört ay sonra eve dönmesi için ihtar gönderilmelidir. İhtarın tebliğinden itibaren haklı bir sebep olmaksızın en az iki ay süreyle eve dönmeyen eşe karşı terke dayalı boşanma davası açılabilir. İhtar aile mahkemesi veya noter aracılığıyla gönderilir. İhtarda eve dönmemesi halinde terke dayalı boşanma davası açılacağı bildirilmelidir. İhtar samimi bir iradenin ürünü olmalıdır. Eşin davet edildiği ortak konut, eş eve döndüğü anda oturmaya hazır, bağımsız bir konut olmalıdır. Ayrıca ev, eşlerin sosyal ve ekonomik durumlarına uygun olmalıdır. Bunun için gerekirse ihtarda ev adresi belirtilmeli, yol parası, evin anahtarı gibi eşin eve kolaylıkla girebilmesini sağlayacak araçlar temin edilmelidir. İhtardan sonra açılan boşanma davasında, ihtar dolayısıyla önceki olaylar hoşgörülle karşılanmış, affedilmiş sayılacağından aynı zamanda evlilik birliğinin temelinden sarsılması sebebiyle boşanmaya karar verilmesi istenemez. Terk mutlak boşanma sebebi olduğu için, TMK md.164’de yer alan koşullar gerçekleşince boşanmaya karar verilir. Ayrıca evlilik birliğinin temelinden sarsılıp sarsılmadığı araştırılmaz. Bu çalışmanın amacı, terk nedeniyle boşanma davasını TMK md. 164 çerçevesinde açıklayarak uygulamada karşılaşılan sorunları ele almaktır. Çalışmamızda terk nedeniyle boşanma davasının unsurları açıklanırken Yargıtay kararlarına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Boşanma Davası, Terk, İhtar.*

(SB-03-88) MOBİNGLE İLGİLİ YARGITAY KARARLARI

Selma Tepehan ERASLAN¹

¹*Bağımsız Araştırmacı*

Ülkemizde mobbing, hukuki anlamda ilk kez 2006 yılında Ankara 8.İş Mahkemesi'nin 20.12.2006 tarihli ve 2006/19 E.-2006/625 K. Sayılı kararında tartışılmış ve mobbing kavramı; “İşyerinde bireylere üstleri, eşit düzeyde çalışanlar ya da astları tarafından sistematik biçimde uygulanan her tür kötü muamele, tehdit, şiddet, aşağılama vb. davranışları içermektedir” ifadesi ile tanımlanmıştır. Bu çalışmada 2014-2019 yılları arasında yapılmış, mobbing'in hukuki boyutunu ve bu konuda verilmiş Yargıtay kararlarını içeren sekiz adet Yüksek Lisans ve bir adet doktora tezi YÖK tez tarama sayfasından ulaşılarak incelenmiştir. Çalışmanın amacı konuyla ilgili Yargıtay kararlarını derlemek ve mobbing mağdurlarına bilgi kaynağı oluşturmaktır. Mobbing'e uğrayan işçilerin, işveren veya işveren vekillerinin bu davranışları hakkında açacakları davalar iş mahkemelerinde görülmektedir. Mobbing işveren tarafından yapılmamış olsa dahi işverenin sorumluluğu devam etmektedir. Süreklilik göstermeyen, belli aralıklarla sık sık tekrarlanmayan, ara sıra münferit olarak meydana gelmiş birkaç haksız, kaba, nezaketsiz veya etik olmayan davranış mobbing olarak nitelendirilememektedir. Yargıtay 22. Hukuk Dairesi çeşitli kararlarında, mobbingin varlığı için işçiye uygulanan haksızlığın kişilik haklarının ağır şekilde ihlal etmesine gerek olmadığı, kişilik haklarına yönelik bir haksızlığın varlığının yeterli olduğuna hükmetmiştir. İşçinin kendisine mobbing uygulandığına dair kuşku uyandıracak olguların ileri sürmesinin yeterli olduğu, mobbingin gerçekleşmediğinin ispat yükünün işverene düştüğü belirtilmiştir. Çalışma şartlarının ağır olması ve davacının bu nedenle sağlık sorunları yaşaması davalı işverenin mobbing uyguladığı sonucunu doğurmayacağı gibi yöneticinin görevini yapmak için otoriter olması mobbingin uygulandığı anlamına gelmeyeceği bildirilmiştir. Yargıtay'a göre yönetim hakkının kötüye kullanılması, mobbing olgusunu meydana getirmektedir. İşçinin yeni görev yerinde, tecrübesine ve işyerindeki pozisyonuna uygun şekilde görev verilmeyerek pasifize edilmesi ve işyerinde işe yaramayan personel algısının oluşturulması, kişiyi işten ayrılmaya zorlamak için bir kişiye gücünün üzerinde iş verilmesi, izin ve tatil taleplerinde her türlü zorluğun çıkarılması, sosyal etkinliklerden haberdar edilmemesi ve önerilerinin dikkate alınmaması, mobbing'e örnek davranışlar olarak ifade edilmiştir. Mobbingin varlığı ve kabulü için mağdurda psikolojik rahatsızlığın meydana gelmesinin zorunlu olmadığı da bildirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Mobbing, Psikolojik Taciz, Yargıtay Kararları*

(SB-03-89) 4857 SAYILI İŞ KANUNU M. 69/3’TE YENİ İSTİSNA: 6491 SAYILI TÜRK PETROL KANUNU UYARINCA PETROL ARAŞTIRMA, ARAMA VE SONDAJ FAALİYETLERİ

Ahmet Burak BELDÜZ¹

¹*Düzce Üniversitesi Akçakoca Bey Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi*

28 Aralık 2022 tarihli, 30257 sayılı Resmî Gazete’de Yayınlanan Elektrik Piyasası Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun m. 4 gereğince 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu’nun m.69/3’ün ikinci cümlesinde yer alan “ve sağlık hizmeti” ibaresi “, sağlık hizmeti ve 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu uyarınca petrol araştırma, arama ve sondaj faaliyetleri kapsamında” şeklinde değiştirilmiştir. Bu nedenle artık turizm, özel güvenlik, sağlık hizmetine ek olarak ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu uyarınca petrol araştırma, arama ve sondaj faaliyetleri kapsamında yürütülen işlerde de işçinin yazılı onayının alınması şartıyla yedi buçuk saatin üzerinde gece çalışması yaptırılabilir hale gelmiştir. Böylece uygulamaya ve mevzuata, Türk Petrol Kanunu’nda özellikle üretim, tespit ve arama olmak üzere üçe ayrılan sondaj faaliyetlerinde, petrol aramak üzere arazinin, yerden veya havadan topografik, jeolojik, jeofizik, jeokimyasal ve benzeri yöntemlerle veri toplanarak incelenmesi, arama sondajları hariç jeolojik bilgi edinmek için sondajlar yapılması işlemlerinde gece yapılacak çalışmaların işçi açısından yedi buçuk saati geçecek nitelikte iş düzenlemesi yapılabilmesi, istihdamın sağlanabilmesi imkânı getirilmiştir. Bu doğrultuda, bu çalışmanın amacı İş Kanunu’na istisna getiren söz konusu hükmün hangi alan ve faaliyetleri kapsadığını ayrıntılı şekilde ortaya koyarak işçilerin yedi buçuk saatten fazla gece çalışma yapabileceği alan ve faaliyetlerin neler olduğunu ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: *İş Kanunu, Türk Petrol Kanunu, Gece Çalışması, İşçinin Yazılı Onayı, Petrol Arama ve Sondaj Faaliyetleri.*

**(SB-03-90) RAWLS'UN “HAKKANİYET OLARAK ADALET” TEORİSİNE
HONNETH'İN HEGELYAN ELEŞTİRİSİ: TANINMA TEORİSİ BAĞLAMINDA
ADALET**

Eren Deniz ÖZÇİN¹

¹ *Istanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Doktora Öğrencisi*

Bugün, neoliberal ideolojinin kamusallık üzerindeki yıpratıcı etkileri somut bir biçimde gözlemlenebilmektedir. Bu bakımdan “demosun” dağıldığı, “homo politicusun” “homo oeconomicusa” boyun eğdiği çağımızda, kamusalılığı yeniden inşa etmek adına, adalet mefhumunu öznelarası ilişkiler temelinde tartışmak oldukça önem arz etmektedir. Bu bildirinin amacı, Axel Honneth'in tanınma teorisine bağlı şekilde geliştirdiği adalet teorisini, John Rawls'un liberal adalet teorisine karşılaştırmalı olarak ele almaktır. Rawls, başta Kant olmak üzere Locke'un ve Rousseau'nun düşüncelerine başvurarak adalet ilkelerinin bir sözleşme temelinde oluşturulduğunu varsaymaktadır. Rawls'a göre bu sözleşme; özerk ve eşit olarak kabul edilen ve birbirlerinin çıkarlarıyla ilgilenmeyen öznelarar, rasyonel seçimler yapmaları suretiyle oluşturulacaktır. Bu bağlamda Rawls, “orijinal durum” adını verdiği bir çeşit “doğa durumunu”, “hakkaniyetli bir işbirliğini” sağlayacak adalet ilkelerinin saptanmasının ön koşulu olarak görür. Öyle ki orijinal durumda birbirlerinden yalıtık haldeki bireyler, “bilgisizlik peçesini” takmak suretiyle kim olduklarının bilgisinden arınacaklar ve böylece herhangi bir toplumsal statüde maksimum çıkar sağlayacak şekilde seçim yapacaklardır. Bunun sonucunda adalet ilkeleri, birincil değerlerin eşit dağıtımını hedef alacaktır. Honneth ise böyle bir kurgusalılığa, adalet ile toplumsal gerçeklik arasındaki ilişkiyi koparttığı gerekçesiyle karşı çıkmaktadır. Ona göre dağıtım kaygısı ikinci plana atılarak adaletin merkezine “tanınma ilişkileri” yerleştirilmelidir. Bu noktada o, liberal adalet teorisinin, ilkeleri belirleyecek bireyleri özerk olarak varsaymasını eleştirmektedir. Honneth'e göre bireyin özerkliği, tanınma ilişkilerine bağlı şekilde gelişmektedir ve dolayısıyla adaletin sağlanması hususunda yapılması gereken, tanınma ilkelerinin sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi adına tarihsellik içerisinde bulunan kuralları bularak normatif olarak yeniden inşa etmektir. Bu bakımdan Rawls ile Honneth arasındaki fikir ayrılığını Kant ile Hegel'in bir yeniden hesaplaşması olarak okumak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Rawls, Honneth, Adalet, Tanınma Teorisi.

(SB-03-91) DENİZLİ İLİ (BATI ANADOLU) DEPREMSELLİK DURUMU: GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE LİTERATÜR İNCELEMESİ VE GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

İsmahan ERMİŞ¹

¹İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Coğrafya Bölümü Lisans Öğrencisi

Deprem, yer kabuğundaki kırılmalar sonucu ortaya çıkan sarsıntı veya titreşimlerdir. Yeryüzündeki levhaların hareketleri sırasında oluşan gerilimler zaman zaman bir anda serbest kalmasıyla şiddetli depremlere neden olabilir. Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle Avrasya, Afrika ve Arabistan levhaları arasında yer almaktadır. Bu nedenle Türkiye, sık sık deprem riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle Marmara, Ege ve Doğu Anadolu bölgeleri yüksek deprem tehlikesi taşıyan bölgeler arasındadır. Denizli, Türkiye'nin batısında, Batı Anadolu Fay Zonu içinde yer alan bir ilimizdir. Bu bölge yüz yıllardır deprem aktivitesi göstermektedir ve çevresindeki aktif fay hatları nedeniyle yüksek deprem tehlikesi taşımaktadır. Bu çalışmada Denizli ilinin depremsellik durumu, geçmişteki rapor ve makalelerin incelenmesi, zemin etütleri ve yer şekli yapılarının karşılaştırılmasıyla değerlendirilmiştir. Çalışmanın veri kaynağı olarak, Denizli ilinde yapılan deprem senaryoları ve raporları kullanılmıştır. Deprem senaryosu ile etkilenecek minimum nüfus TUIK' ten alınan güncel mahalle nüfuslarıyla belirlenmiştir. AFAD tarafından yapılan sondajlar sonucu ortaya çıkan zeminin yerleşime uygunluk verileri kullanılarak, Denizli ilindeki 30 mahallenin yerleşime uygunluk haritası oluşturulmuştur. Bu harita, yer şekilleriyle birlikte toprak-zemin bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda, Denizli ilinin 267-342 metre arası yüksekliklerindeki mahallelerinin asıl tehlike alanında yer aldığı ve bu alanların alüvyon yelpazesi üzerinde bulunduğu belirtilmiştir. 342 metre ve sonrası alanın Kuvarsit ve Şist temelli olması sebebiyle en uygun mahallelerin bu alanlarda olduğu tespit edilmiştir. Denizli ilinde oluşabilecek en büyük magnitüdü depreme binalar bakımından ne kadar hazırlıklı olduğu konusunda yapılmış çalışmadan yola çıkılarak alanda araziye çıkılarak araziden çekilen bina fotoğrafları ile yorumlamalar yapılmıştır. Bu yorumlamalar doğrultusunda Denizli ili için hem öznel hem de nesnel önerilerde bulunularak alınabilecek önlemler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Denizli, Deprem, Zemin etüdü, Batı Anadolu Fayı*

(SB-03-92) REKLAMLARDA SUNULAN BABA-ÇOCUK İLİŞKİSİ: BABALAR GÜNÜ REKLAMLARININ SEKTÖREL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Zöhre AKYOL¹

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım

Reklam, toplumsal değerlerin iletiminde önemli bir rol oynamaktadır. Reklamlar kişilere yaşam tarzlarını ve ideal benliklerini aktarmada noktasında markalar tarafından sıklıkla tercih edilmektedir. Üretilen reklamlar aracılığıyla bireylere yaşam tarzları, benlikler ya da belli kalıp yargılar yüklenmektedir. Bu noktada toplumsal yapının en küçük birimi olan ailenin temsili, anne-baba-çocuk sunumları da reklamlarda sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Reklamlar aracılığıyla ideal aile yapısı, anne ve baba kimlikleri de aktarılmaktadır. Özellikle 2000'li yıllardan sonra toplumsal cinsiyet rollerinde erkeğin sunumunun değişmeye başlaması ile birlikte erkeğin temsili reklamlarda ideal eş, ideal baba kavramları ile sıkça kullanılmaktadır. İdeal baba rolü çerçevesinde çocuğuyla ilgilenen bir yapıda gösterilen erkek, hiçbir işe karışmayan yapısından sıyrılarak, çocuğuna yardım eden, onunla eğlenen bir konumda sunulmaktadır. Bu çalışmayla incelenen reklamlarda sunulan baba-çocuk ilişkisinin temsiliyeti noktasında sektörel açıdan farklılıkların ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu amaçla Nisan 2022 tarihinde yayınlanan Türkiye'de Tahmini Medya ve Reklam Yatırımları raporunda yer alan ve en çok reklam veren sektörler temel alınarak sektör seçimi yapılmıştır. Çalışma kapsamında örneklem ve sınırlılıklar doğrultusunda seçilen sektörlerin 2022 yılı içerisinde yapmış olduğu Babalar Günü reklamları göstergibilimin temel ilkeleri esas alınarak değerlendirilmektedir. Bu araştırma sonucundan elde edilen verilerle farklı sektörlerde yer alan ürün gruplarının mesajlarındaki baba-çocuk ilişkisinin sunumları analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Reklam, Babalar Günü, İdeal Baba, Göstergibilim

(SB-03-93) KAMU İŞÇİLERİNİN PERFORMANSININ ÖLÇÜLMESİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: KALKINMA AJANSLARI ÖRNEĞİ

Deniz ŞAHİN CİNOĞLU¹

¹*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Yüksek Lisans Öğrencisi.*

Kalkınma ajansları, 2006 yılında yayımlanan 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesi esas alınarak peyderpey 2006, 2008 ve 2009 yıllarında Bakanlar Kurulu kararları ile kurulmuştur. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 200'üncü maddesi ile ajans hizmetlerinin 375 sayılı KHK ek 28 inci madde ile iş mevzuatına uygun olarak uzman ve destek personeli pozisyonlarında istihdam edilecek personel aracılığıyla yürütüleceğine hükmolunmuş olup personele düzenlemeleri 29/05/2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak katılımcılık ve bölgedeki paydaşlarla kurumsal olarak iş birliği öne çıkan ajanslar personel performansının ölçülmesi ve değerlendirilmesi uygulamaları için uygun kurumlardır. 2022 yılı başı itibarıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 4 sayılı CBK'nın 187 nci maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendine ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 6 ve 31 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmış "Kalkınma Ajansları Personelinin Performansının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" her bir kalkınma ajansına iletilmiş ve ajans yönetim kurulları tarafından söz konusu düzenlemenin uygulanacağı kabul edilmiştir. Diğer kamu kurumları gibi ajanslar için de da yürürlükte olan düzenlemelerin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas:2020/1221 Karar:2021/1684 sayılı kararı sonrası yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kalkınma Ajansları, Performans Değerlendirme, Hukuki Belirlilik.*

bilim günleri

Poster Bildiri Özetleri

(PB-01-01) BUKKAL MUKOZA YERLEŞİMLİ PYOJENİK GRANÜLOM: OLGU SUNUMU

Beyza Ecem ALKAÇ EKİCİ¹, Merve ERKMEN ALMAZ²

¹Acıbadem Eskişehir Hastanesi

²Kırıkkale Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti ABD.

Pyojenik granülom; travma ve lokal irritasyonlara veya hormonal faktörlere bağlı olarak gelişen, bening, inflamatuvar tümör benzeri bir lezyondur. Mukozal lezyonlar dudak, dil, bukkal ve palatinal mukozada görülebilmekle birlikte en sık olarak gingivada oluşum göstermektedir. Farklı klinik görünümleri olabilen lezyonların kesin tanısı ancak histopatolojik tetkikler ile konulmaktadır. Temel tedavi yaklaşımı predispozan faktörlerin uzaklaştırılması ve cerrahi eksizyon olmakla birlikte yeterli bir cerrahi eksizyon yapılmazsa nüks gösterebilmektedir. Bu olgu sunumunun amacı, 7 yaşında bir kız çocuğunda görülen ve histopatolojik incelemede pyojenik granülom tanısı alan oral lezyonun tedavisinin ve 6 aylık takip sürecinin değerlendirilmesidir. Kırıkkale Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti kliniğine 7 yaşındaki kız çocuğu yanak mukozasında sert ve kanamalı şişlik şikayetiyle başvurmuştur. Yapılan klinik muayenede sağ ve sol bukkal mukozada oklüzyon hattına doğru büyümüş yumuşak doku lezyonu saptanmış ve hastanın açık kapanışa sahip olduğu gözlenmiştir. Başlangıç tedavisi olarak hastaya oral hijyen eğitimi verilmiş, plak ve diş taşları uzaklaştırılmıştır. Lezyonun diğer oral patolojik oluşumlardan ayırıcı tanısı için eksizyonel biyopsi alınmasına karar verilmiştir. Lezyondan bisturi yardımıyla eksizyonel biyopsi yapılmış ve bölgedeki kanama elektrokoter yardımıyla kontrol altına alınmıştır. Işık mikroskobu altında histopatolojik olarak incelenen kitle “Pyojenik Granülom” olarak rapor edilmiştir. Altıncı ayda yapılan kontrol muayenesinde klinik olarak herhangi bir nüks saptanmamış ve hastanın açık kapanışının düzeldiği gözlenmiştir. Pyojenik granülom tanısı lezyonun cerrahi eksizyon ile tamamen çıkarılmasının ardından histopatolojik tetkikler ile konulmalıdır. Tedavi sonrasında postoperatif nüksün meydana gelebileceği göz ardı edilmemeli ve kontrol randevuları planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eksizyonel Biyopsi, Oral Lezyon, Pyojenik Granülom

(PB-01-02) AZERBAJCAN'DA VE TÜRKİYE'DE TÜTÜN KULLANIMI VE TÜTÜNLE MÜCADELE

Adil ALİYEYEV¹

¹*Istanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı*

Tütün kullanımı, dünya genelinde sağlık açısından önemli bir sorundur. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, tütün kullanımı dünya genelinde önlenebilir ölümlerin önde gelen nedenidir. Tütünle mücadele, özellikle gelişmekte olan ülkelerde büyük bir önem arz etmektedir. Bu bildiri, Azerbaycan ve Türkiye'deki tütün kullanımı ve tütünle mücadeleyi karşılaştıran bir çalışmadır. Veriler, Azerbaycan ve Türkiye'nin resmi sağlık kurumlarından, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) ve diğer ilgili kuruluşların raporlarından elde edilmiştir. Ayrıca, ülkelerdeki tütün kullanımı ve tütünle mücadeleye ilişkin çeşitli araştırmalar da incelenmiştir. Bildiride, Azerbaycan ve Türkiye'deki tütün kullanımı ve tütünle mücadeleye ilişkin veriler nitel yöntemler kullanılarak karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir, Azerbaycan'da Tütün Kullanımı, tütünle mücadele. Azerbaycan, dünya genelinde tütün kullanım oranı en yüksek ülkeler arasında yer alıyor. Tütün kullanımı erkeklerde yüksek seviyede olmakla birlikte, son yıllarda kadınlar arasında da artış göstermiştir. Sigara kullanımının, özellikle akciğer kanseri, kronik obstrüktif akciğer hastalığı, kalp hastalıkları ve felç gibi ciddi sağlık sorunlarına neden olduğu bilinmektedir. Son yıllarda, Azerbaycan hükümeti tütünle mücadeleye daha fazla önem veriyor. 2011 yılında, Azerbaycan hükümeti, tütünle mücadeleyi güçlendirmek için ulusal bir program başlatmıştır. Bu program, tütün ürünlerinin reklamını yasaklamak, vergileri arttırmak ve halk sağlığı için tütün kullanımını azaltmak için diğer politikaları uygulamak gibi çeşitli önlemler içermektedir. Azerbaycan'da tütünle mücadelede ilerleme kaydedilmiştir, ancak hala daha fazla çalışma yapılması gerekiyor. Türkiye'de tütün kullanımı, tütünle mücadele. Türkiye, tütün kullanımı ile mücadelede öncü ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye, 2008 yılında tütün kontrolü yasasını kabul etmiştir. Bu yasaya göre, tütün ürünlerinin reklamı yasaklanmış, sigara paketleri üzerinde uyarı etiketleri zorunlu hale getirilmiş, kapalı alanlarda sigara içmek yasaklanmıştır. Türkiye, tütünle mücadelede birçok uluslararası ödül kazanmıştır. Örneğin, Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2009 yılında verilen "Dünya Tütünsüz Ödülü"nü kazanmıştır. Bu ödül, tütün kontrolünde yaptığı önemli çalışmalar nedeniyle verilmiştir. Azerbaycan'da ve Türkiye'de tütün kullanımı, tütünle mücadele önemli bir sağlık sorunudur. Her iki ülkede de, tütün kontrolü yasaları ve diğer önlemler alınarak tütün kullanımı oranları azaltılmaya çalışılmaktadır. Ancak, daha fazla çalışma yapılması gerekiyor ve bu konuda uluslararası işbirliği de önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, Tütün, Sağlık, Kontrol

(PB-01-03) ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ SEKTÖRÜNDE MOBBİNGİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet Mert AYDIN¹, Aliye KAŞARCI HAKAN²

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği ABD.*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü*

Günümüzde iş hayatında sıkça karşılaşılan bir sorun olan mobbing, çalışanlar tarafından tam olarak tanımlanamamaktadır. Mobbing, bireylerin karşısına çıkan çözümsüz bir sorun olarak nitelendirilirken, insan sağlığı üzerinde ciddi etkilere sahiptir. Çalışma hayatında oldukça sık karşılaşılan bu problem, işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği açısından da çalışanlara, iş yerlerine zarar vermektedir. Bu nedenle, mobbingin farkına varılması, sebeplerinin belirlenmesi ve hızlı bir şekilde önlemlerin alınması son derece önemlidir. Çalışmanın temel amacı, özel güvenlik sektöründe çalışanların mobbing konusunda farkındalığını artırmaktır. Çalışmada, özel güvenlik sektöründe mobbing kavramı ve etkileri üzerinde durulmuş ve bu alanda farkındalığı artırmak için bir araştırma yapılmıştır. Özel güvenlik sektöründe konuyla ilgili bazı çalışma/araştırma örnekleri uluslararası literatürde var olmakla birlikte, bu araştırma ülkemizde bu konudaki ilk araştırma niteliğindedir. Araştırmamız özel güvenlik hizmetlerinde çalışanların maruz kaldıkları mobbingin kaynağını ve uluslararası literatürün ortaya koyduğu bilgilerle birlikte ortaya çıkarmayı, mobbing farkındalığı oluşturmayı, alanda yapılması planlanan araştırmada kullanılacak yönteminin belirlenmesini, yapılacak araştırma sonrası elde edilecek kazanımların ortaya çıkarılmasını hedeflemektedir. Mobbing farkındalığı oluştuğunda, bireyler kendilerine yönelik mobbing davranışlarını daha kolay tanımlayabilecekler, bu duruma karşı daha etkili önlemler alabileceklerdir. Özellikle bu sektörde çalışanların mobbing konusunda bilinçlendirilmesi, işverenlerin de aktif bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Bu sayede, sektörde çalışanların iş hayatlarında daha sağlıklı bir ortamda çalışabilmeleri sağlanabilir. Çalışma çevrimiçi anket tekniğiyle Denizli İli'nde, özel bir güvenlik hizmetleri şirketinde gerçekleştirilmiştir. 292 çalışanın katıldığı çalışmanın verileri SPSS26 istatistik programında Ki-kare testiyle değerlendirilmiştir. Mobbingin önlenmesi ve mücadele edilmesi konusunda gerçekleştirilen bu çalışmanın, ilerleyen çalışmalara ışık tutacağına inanılmaktadır. Özel güvenlik hizmetleri sektöründe çalışanların mobbinge karşı daha bilinçli ve hazırlıklı olmaları, sektördeki çalışma koşullarının iyileştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mobbing, İş Sağlığı ve Güvenliği, Özel Güvenlik Hizmetleri Sektörü

(PB-01-04) MEDİKAL BİR DİLEMMA; ANOGENİTAL SİĞİLLER (HPV)

Ayşe Çitil Doğan¹

¹KTO Karatay Üniversitesi, Kadın Hastalıklar ve Doğum Kliniği

Anogenital siğiller, perinenin Human Papilloma Virüs(HPV)'ü ile enfekte olması ile ortaya çıkan klinik bir durumdur. Bu lezyonların %90'nı, düşük onkojenik potansiyeli olan, HPV tip 6 ve 11 ile ortaya çıkmaktadır. Ancak bu kanser açısından düşük riskli tipler sıklıkla diğer yüksek riskli HPV ile birlikte bulunabileceği açısından dikkatli olunmalı ve hasta bu açıdan da değerlendirilmelidir. Tam tedaviye rağmen tüm hastalar ele alındığında %20-30 kadarı tekrar etmektedir. Cerrahi ya da medikal tedavi seçenekleri arasında, cerrahi hızlı ve küratif sonuç verse de hastalığın tekrar etmesi açısından ikisi arasında fark görülmemiştir. Tek başına genital siğilin varlığı hastanın cinsel yol ile bulaşan hastalıklar(CYBH) açısından taranması için bir sebep olmazken hasta yüksek risk grubunda ise CYBH açısından da taranmalıdır. Şüpheli lezyonlardan özellikle yüksek riskli gruplarda(bağışıklık sistemi baskılanmış, postmenapozal hasta ya da HIV pozitif grup) dokuyu yok eden yakma ya da dondurma işleminden önce mutlaka doku biyopsisi de alınmalıdır. Gebelikte siğiller ile ilgili elimizde yeterli veri yoktur. Aktif siğil varlığında sezeryan doğum tercih edilmektedir(5). Ancak son çıkan çalışmalar, HPV enfeksiyonun sadece doğum kanalından değil antepartum dönemde de bebeğe geçebileceğini göstermektedir. Gebelikte fark edilen lezyonlar tamamen tedavi edilse de bunların doğan bebeğe geçmediğini gösteren bir data yoktur. Gebelikte tedavi seçenekleri kısıtlı ve tedaviye alınan yanıt değişkendir. Tüm bunlar göz önüne alındığında HPV'nin yıllarca latent kalabilmesi tam küratif tedavinin sağlamakta güçlüklerin olması verilen tedavinin ve doktor ziyaretlerin maliyeti düşünülecek olursa, primer koruma sağlamak maliyet etkin bir sağlık politikası olacaktır. Bu nedenle, HPV aşısının rutin aşı programına girmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: HPV, Genital Siğil, HPV Aşısı

(PB-01-05) PSEUDOMONAS AERUGINOSA’NIN ELASTAZ AKTİVİTESİNİN MOLEKÜLER VE BİYOKİMYASAL YÖNTEMLER İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Berat ÖZKAN¹, Fatma BUDAK²

¹Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mikrobiyoloji

²Kocaeli Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji ABD.

Pseudomonas aeruginosa (*P.aeruginosa*), Gram negatif, basil, nonfermentatif, kronik yara ve yanıklara, solunum yolu, idrar yolu gibi enfeksiyonlara ve nozokomiyal enfeksiyonlara neden olan fırsatçı patojendir. Elastaz, *P.aeruginosa* enfeksiyonlarında, elastin, kollajen, fibronektin gibi hücre dışı matris bileşenlerini ve vasküler endotel kaderin gibi hücresel bağlantıların bileşenlerini bozarak doku yaralanmasına ve bakteriyel yayılmaya neden olan bir virülans faktördür. Elastaz aktivitesinden sorumlu olan iki gen bulunmaktadır. Bu genlerden *las B* asıl sorumlu gen olup *las A* bu genin etkisini artırır. Çalışmamızda bu faktörü hem biyokimyasal olarak hem de moleküler olarak incelemeyi ve yoğun bakım ve servis hastalarında görülme sıklığını değerlendirmeyi amaçladık. 208 adet (102 Yoğun bakım, 106 Servis) *P.aeruginosa* klinik izolatu çalışmaya dahil edildi. Elastaz aktivitesinin biyokimyasal yöntemle değerlendirmesinde Nutrient agar-elastin yöntemi kullanıldı. Klasik polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) ile *las B* incelendi. Çalışılan izolatlarda servis hastalarının %89.6’sında, yoğun bakım hasta örneklerinin %93.13’ünde *las B* saptandı. Biyokimyasal analiz sonuçlarına göre; servis hastalarının %67.9’unda ve yoğun bakım hasta örneklerinin %68.6’sında pozitif sonuç gözlemlendi. Elastaz aktivitesinin moleküler ve biyokimyasal analizlerinin pozitif bulgu yüzdeleri arasında oluşan fark; ilgili genin ifadesinin baskılandığını veya oluşan elastaz aktivitesinde *las A* geninin de etkili olduğunu düşündürmüştür. Çalışmamızda *las A* geninin moleküler olarak incelenmemesi çalışmamızı geniş kapsamlı analizini sınırlandırmıştır. Gelecekte geniş kapsamlı çalışmalar ile *P.aeruginosa* enfeksiyonlarında elastaz aktivitesinin araştırılmasının ve bu virülans faktörüne yönelik inhibe edici tedavilerin geliştirilmesinin, hastalık seyrini olumlu yönde etkileyeceğine inanıyoruz.

Anahtar Kelimeler: *P.aeruginosa*, Elastaz, *las B*

(PB-01-06) SÜT ANTERİOR DIŞLERİN PREFABRİKE ZİRKONYUM KRONLAR İLE RESTORASYONU: İKİ OLGU SUNUMU

Beyza Ecem ALKAÇ EKİCİ¹

¹Acıbadem Eskişehir Hastanesi

Çürük ve dental travma, çocuklarda süt anterior diş restorasyonlarının en sık karşılaşılan nedenleridir. Süt anterior dişlerdeki madde kayıpları fonasyon bozukluklarına, maloklüzyonlara ve estetik kayıplara yol açabilir. Aşırı madde kayıplı anterior süt dişlerinin başarılı restorasyonu gerek materyal eksikliği, gerekse çocukların çok küçük yaşlarda olmaları sebebiyle çocuk diş hekimliğinde oldukça zor bir süreçtir. Günümüzde artan estetik taleplerle birlikte; çocuk diş hekimliğinde yapısal olarak dayanıklı ve doğal diş görünümüne son derece uyumlu full-kronal restorasyonlara talep artmaktadır. Son yıllarda süt anterior dişlerin restorasyonunda prefabrike zirkonyum kronlar diğer seçeneklere göre daha fazla ilgi görmektedir. Bu olgu sunumunun amacı, prefabrike zirkonyum kronlar ile restore edilen aşırı madde kayıplı süt anterior dişlerin klinik başarısı ve takip sürecini sunmaktır. Olgu 1: Dört yaşında erkek hasta kliniğimize dişlerinde çürük şikayetiyle başvurmuştur. Yapılan muayenede 51-52-61-62 numaralı dişlerde derin dentin çürükleri saptanmıştır. 52-62 numaralı dişler genel anestezi altında prefabrike zirkonyum kronlar ile restore edilmiştir. 10.ay takibinde 52-62 numaralı dişlerdeki kronların sağkalımı ve dişeti sağlığı klinik olarak başarılıdır. Olgu 2: İki yaş yedi ay kronolojik yaşa sahip hastamız kliniğimize ön dişlerinde çürük ve kırık şikayetiyle başvurmuştur. Yapılan muayenede 51-61 numaralı dişlerde çürüğe bağlı madde kaybı saptanmıştır. 51-61 numaralı dişler genel anestezi altında prefabrike zirkonyum kronlar ile restore edilmiştir. 12.ay takibinde 51-61 numaralı dişlerdeki kronların sağkalımı ve dişeti sağlığı klinik olarak başarılıdır. Çürük veya travma görmüş süt anterior dişlerin restore edilmesi ve erken diş kayıplarının önüne geçilmesi, çocuk diş hekimliğinde büyük önem taşımaktadır. Yapılan restorasyonlar sayesinde dişlerin estetik ve sağlıklı bir şekilde fonksiyonlarını sürdürmeleri sağlanmaktadır. Prefabrike zirkonyum kronların aşırı madde kayıplı süt dişlerinin restorasyonunda klinik olarak başarılı ve estetik bir alternatif olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anterior Dişler, Çürük, Prefabrike Zirkonyum Kron

(PB-01-07) EFFECT OF VEGAN DIET ON HEALTH, EVALUATION OF ANIMAL PROTEIN AND PLANT PROTEIN

Didem DEMİR¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics Department*

Although vegetarianism is a very old practice that emerged with the idea of not applying violence to animals, it is a practice that provides many benefits in terms of health. Exclusion of certain foods from the diet is the main difference between the various forms of vegetarianism. Vegetarianism categories in general include, vegans, who exclude foods of animal origin and their derivatives from their diet, and other categories of vegetarians, lacto-vegetarians, ovo-vegetarians, lacto-ovo-vegetarians and pescatarians. Recent studies have emphasized that changing the dietary pattern by reducing animal protein intake and increasing the consumption of plant-based foods may reduce the cardiovascular risk profile, high hypertension, type II diabetes, and mortality rate. In other respects, another reviewed study shows that a vegan diet, which is high in dietary fiber and vitamins, is associated with improved mood and cognitive processing speeds. Apart from these, according to one another study, it was concluded that plant proteins are not as high quality as animal proteins. Due to the fact that plant-based proteins are not as rich in content as animal proteins, vegetarians may suffer from iron, B12 and zinc deficiencies. The decrease in long-chain n-3 fatty acids, vitamin B12 and iron supply and the risk of osteoporosis in vegetarian diets have been reported as negative aspects of these diets. This review article summarizes the characteristics and benefits of vegetarian diets in the general population, possible deficiencies that may occur in the body, and the potential beneficial effects of such a diet in chronic kidney disease (CKD) patients, cardiovascular disease, and high hypertension.

Keywords: *Vegetarian, Animal Protein, Plant Protein, B12 Levels, Iron Levels*

(PB-01-08) OKUL SAĞLIĞI HEMŞİRELERİNİN BAĞIŞIKLAMADAKİ ROLÜ

Efe GENÇLER¹

¹*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Bölümü*

Bireyleri ve toplumu enfeksiyondan korumanın, bulaşıcı hastalıkların eliminasyonu ve eradikasyonunu sağlamanın en temel ve kolay yolu aşılama. Bağışıklamanın bebeklik, okul çağı ve yetişkinlik dönemlerinde doğru zamanlarda uygulanması ve takip edilmesi önemlidir. Ülkemizde 1981 yılından günümüze kadar Genişletilmiş Bağışıklama Programıyla aşılama hususunda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Yaşam boyu devam eden bu bağışıklama sürecinde hemşirenin uygulayıcı rollerinin yanı sıra eğitici, araştırmacı, planlayıcı rolleri de bulunmaktadır. Bu çalışmada güncel literatür doğrultusunda okul sağlığı hemşireliği ve bağışıklama konuları incelenecektir. Bağışıklama, okul sağlığı hemşireliği, sağlığı geliştirme ve aşı karşıtlığı kavramları kullanılarak akademik veri tabanlarında güncel literatür taraması yapılmıştır. Çalışma söz konusu kaynaklardan alınan veriler doğrultusunda yapılan bir derleme şeklinde planlanmıştır. Ülkemizde Difteri, tetanoz, çocuk felci, boğmaca, hepatit A ve B, tüberküloz, influenza, kızamıkçık, kabakulak, pnömokok ve suçiçeği aşuları Ulusal Aşılama Programına dahildir. Bu aşular mortalite ve morbiditeyi azaltmayı, hastalık maliyetlerini düşürmeyi ve bulaşıcı hastalığın önlenmesini amaçlamaktadır. Genişletilmiş bağışıklık programı kapsamında yapılan bu aşuların, her antijen için %97 aşılama hedefi bulunmaktadır. Aşıların yan etkileri, toplumsal inanışlar ve yanlış bilgilendirmelerin etkisiyle aşı karşıtlığı, küresel halk sağlığı sorunlarının önlenmesinde en önemli araçlardan biri olan aşılama çalışmalarına yönelik önemli bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumda bağışıklığı sağlayan hemşirelik girişimleri, aşının uygulanmasıyla sınırlı kalmamalıdır. Hemşireler bu hususta eğitici araştırmacı ve planlayıcı rollerini de benimsemelidirler. Güçlü ve bilimsel kanıtlarla toplumun bilgilendirilmesi, buldukları toplumun bağışıklama durumunun takip edilmesi gibi faaliyetlerde bulunmalıdırlar. Aşı karşıtlığı hususunda öğrenci ve veliler ile yakın temasta olan okul sağlığı hemşireleri, uygun eğitimler düzenleyerek bu sorunu önlemeye yönelik girişimlerini artırmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Bağışıklama, Hemşirelik, Okul sağlığı hemşireliği, Sağlığı geliştirme

(PB-01-09) SAĞLIK HİZMETLERİ VE NÖROPAZARLAMA İLİŞKİSİNİN RÖPORTAJ YÖNETİMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Fadime KOÇ¹, Can METE², Tuğba GÜZ²

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Mezunu*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü*

Sağlık sektörü de dahil tüm sektörler üzerinde dönüşümlere neden olan teknolojik gelişmeler ve artan ürün-hizmet çeşitliliği ile birlikte tüketicilerin istek, ihtiyaç ve beklentileri değişebilmektedir. Tüketicinin davranışları üzerinde de etkili olan bu dönüşümde pazarlamanın alt dalı olan ve satın alma kararı süresince insan sinir sistemindeki etkinlikleri inceleyen nöropazarlama kavramı önemli bir unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Çalışmada; sağlık hizmetlerinde nöropazarlamanın kullanım alanları, bu alanda karşılaşılan sorunlar ve gelecek ile ilgili beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmış olup, röportaj yöntemi kullanılmıştır. Nöropazarlama alanında çalışmaları olan dört kişi ile çevrimiçi yapılan röportajda, katılımcılara on soru yöneltilmiş ve elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Sağlık hizmetlerinde nöropazarlama uygulamalarının ve bu sektörde çalışmaları olan kişilerin az ve sınırlı sayıda olması çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır. Çalışma bulgularına göre, nöropazarlamanın sağlık hizmetlerinde; takviye gıdalarda, kozmetik ürünlerinde, hastane tanıtımında kullanılan afiş-logo tasarımlarında, gıda ambalaj tasarımlarında, tüketicide bağımlılık yapabilecek fast-food ve tütün ürünlerinde kullanıldığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Katılımcılar ayrıca, nöropazarlamanın; hasta yakınlarının stres seviyeleri ve karar süreçlerinin belirlenmesinde, psikiyatri alanındaki bazı çalışmalarında, Covid-19 uyarılarının içerik etkinliğinin ölçülmesinde ve otizmlili bireylerin hareketlerinin incelenmesinde kullanıldığını ifade etmişlerdir. Araştırmalarda kullanılan cihazların pahalılığı ve büyüklüğü, araştırmalar sırasında gönüllü katılımcıların kendini bir deneyin içindeymiş gibi hissetmesi ve nöropazarlama kavramının tam olarak bilinmemesi gibi faktörler nöropazarlamanın gelişmesinin önündeki engeller olarak ifade edilmiştir. Tüm katılımcıların ortak düşüncesi; nöropazarlamanın tüketici algılarını etkileyip, aşırı tüketime yönelik satın alma davranışına yol açarak toplumu etkileme potansiyeline sahip bir alan olduğu ve bu uygulamaların devlet kontrolü altında yapılması gerektiği yönündedir. Sonuç olarak, sağlık hizmetlerinde nöropazarlama uygulamalarının insan sağlığına yönelik birçok alana etki ettiği görülmüştür. Nöropazarlama yöntemi uygulanarak elde edilen verilerin analizinde etik sorunlara dikkat edilmesi ve çalışmaların ilgili kurumlarca denetlenmesi önerilmektedir. Bunun yanı sıra, bu çalışmaların alanında uzman kişiler tarafından yapılması, alandaki eğitimlerin resmi kurumlarca kontrol edilemesi ve denetlenmesi gerekmektedir. Çalışmaların yüksek maliyetli olması sebebiyle üniversite ve özel sektör ortaklıklarının artırılması tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri, Pazarlama, Nöropazarlama, Röportaj

(PB-01-10) NUTRITION AND HEALTH: MYTH OR FACTS

Hala Refai¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics Department*

Even still in our today's modern world, healthy nutrition and correct health actions are a basic need of life for every human. It is important for preservation of a healthy body and mind, prevention of chronic diseases and performance of daily metabolic functions. There are several nutrition and health myths that are prevalent in the modern world. Nutrition and Health Myths-ideas about nutrition and health that are weakly supported or opposed by scientific evidence-may lead to various public health issues. There are hundreds even thousands of myths that are circulating around for years and most of the time those myths are not innocent and cause major damages. Increasing number of children are suffering from stunted growth due to their care providers believing myths and preventing them from certain nutrients such as gluten with no medical need of prevention such, as celiac disease. Some individuals lose their life due to starting detox diets without proper supervision. When coming to the sources of those myths, it is usually the internet or people who claim to be medical doctors, healthcare providers or an experience holder. The aim of spreading such myths is usually fame, money or other immoral aims. Every health practitioner should stand up and spread the truth in face of those myths. Most people fall victims of those myths after a negative experience in a hospital or from a health care provider and this should be addressed more deeply in work places. The aim of this review is to include some of the most famous myths in the last few years and what is needed to discredit them.

Keywords: *Reliability, Myths, Gluten, Detox, Nighttime Feeding*

(PB-01-11) GESTASYONEL DİYABETİN YÖNETİMİ VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Hatice Teker ÖNDER¹, Ayten ARIÖZ DÜZGÜN²

¹Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Perinatoloji Servisi

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Gestasyonel Diyabetes Mellitus (GDM) gebe kadında glukoz metabolizmasının bozulmasıdır. İlk kez gebelikte, genellikle ikinci veya üçüncü trimesterde ortaya çıkan ve gebelik süresince devam eden hiperglisemi olarak tanımlanmaktadır. Anne ve fetüs açısından önemli komplikasyonların gelişme riski olduğundan, dikkatli izlem gerektirir. GDM, Dünya’da ve Ülkemizde prevalansı giderek artmaktadır. GDM yönetiminde ilk adım GDM oluşumuna yol açan risklerin bilinmesi ve tespitidir. Bu riskler sosyoekonomik durum, ırk, ileri (>40) anne yaşı, ailede diyabet öyküsü, parite, glukozüri, daha önce prediyabet öyküsü, Beden Kütle İndeksinin (BKİ) >25 kg/m² olması, kötü beslenmedir. GDM u tam olarak ele almak için prenatal izlem sırasında rutin tarama gereklidir. Genel taramada tüm gebeler taranırken, selektif tarama da risk grubundaki gebeler taranır. Taramada Dünya Sağlık Örgütü’nün önerdiği tek basamaklı yaklaşım 75 g oral glukoz tolerans (OGTT) testine, iki basamaklı yaklaşım ise önce 50 g, sonra gerekirse 100 g glukoz OGTT uygulanması esasına dayanır. GDM tedavisinin yönetiminin temel dayanağı kilo kontrolü, fiziksel aktivite dahil olmak üzere diyet ve yaşam tarzına dayanır. Sağlıklı yaşam tarzı, bireyleri genel olarak fiziksel aktivitenin artırılması, yeterli ve dengeli beslenme düzeni oluşturulması ve stresle başetme konusunda yönlendirmektedir. Diyet ve egzersiz, GDM ile ilişkili hiperglisemiyi önleyen ve düzelteren birinci basamak tedavidir. Glukoz hedeflerine iki hafta içinde diyet ve egzersizle ulaşamadığında, insülin tedavisine başlanması önerilmektedir. Hemşire, GDM gelişimini önlemede ve yönetiminde anahtar roldür. Prenatal takiplerde her gebe diyabet riski açısından değerlendirilmelidir. Düzenli olarak yapılan prenatal izlemler GDM’nin tanınması ve komplikasyonların önlenmesi, maternal ve fetal sağlığın geliştirilmesinde etkilidir. Komplikasyonların önüne geçebilmek için GDM’si olan veya risk altında olan kadınların GDM ile baş etme becerileri kazanmaları sağlığı sürdürmede önemli rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Diyabet, Gebelik, Yönetim, Hemşire*

(PB-01-12) EXERCISE AND REHABILITATION NURSING IN THE LOSS OF CARDIAC FUNCTIONS

Muhammed Nasrullah ER¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing Student*

Cardiac Rehabilitation Nursing is a type of rehabilitation that reduces morbidity and mortality. Cardiac Rehabilitation (CR) is a multidisciplinary program. CR is a complementary treatment for medical and surgical treatment. Cardiac rehabilitation is not applied to an adequate extent in Turkey. Applied as an additional treatment in special cases CR; cardiac rehabilitation after heart transplantation in chronic heart failure cardiac rehabilitation, cardiac rehabilitation after heart valve surgery can be divided into sections such as. Cardiac rehabilitation; It is contraindicated in cases of advanced aortic stenosis, unstable angina and thrombophlebitis. Cardiac rehabilitation consists of four stages. 1. The stage is characterized as the stage that begins in the hospital and is the period when patients are prepared for exercises. 2. The stage is the most critical stage. 3. The stage is the exact time for exercise training and practice. 4. On the other hand, the stage is the stage where the trainings and practices applied in the previous stages are reinforced and the communication with the health personnel decreases at the same time. It is a requirement of 'Cardiac Rehabilitation Nursing' to prevent heart diseases, to screen for these diseases before they occur, and to prevent or correct risk factors that may exist. CR can be summarized as patient evaluation, nutritional recommendations, lipid treatment, hypertension treatment, smoking cessation recommendations, weight monitoring, diabetes treatment, psychosocial treatment, physical activity recommendations and exercise therapy. According to the results of studies conducted on the CR program, CR can reduce deaths by up to 25%. Implementation of cardiac rehabilitation in elderly patients has been found to increase muscle strength, endurance, exercise capacity and quality of life. In this study, it is aimed to emphasize the benefits of exercise and rehabilitation nursing in cardiovascular system diseases. The study was prepared by compilation method.

Keywords: *Cardiology, Cardiovascular System, Exercise Physiology, Rehabilitation Nursing*

(PB-01-13) A REVIEW OF THESES CONDUCTED IN TURKEY WITH THE AIM OF DETERMINING THE EFFECT OF NURSING CARE ON QUALITY OF LIFE: A SYSTEMATIC REVIEW

İlknur YÜCEL¹, Muhammed Nasrullah ER²

¹*Istanbul Gelisim University, Vocational School of Health Services*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing Student*

The objective of this study was to examine postgraduate theses on nursing in order to evaluate the effect of professional care provided by members of the nursing profession on the quality of life of individuals in Turkey. In this present study containing a review of master's and doctoral theses registered in the archive of the Thesis Centre of the Presidency of the Council of Higher Education, the words “nursing” and “quality of life” were scanned. Following the scan, a total of ten studies were accessed between 2010 and 2022. This current study was conducted on the basis of 2 theses on nursing care, which met the inclusion criteria. Two of the theses were master's theses. One of the studies was conducted to determine the relationship between depression level and quality of life in individuals with acute coronary syndrome. The other study was conducted to evaluate the quality of life of oncology patients admitted to the emergency department and their perception of nursing care. The studies have found that quality of life is related to the nursing care provided. The effectiveness of life assurance with the care given in the studies. Exceeding what has been achieved includes care plans for safety of life, since the relationship between quality of life and disease signs and symptoms has been determined.

Keywords: *Nursing, Quality of Life, Thesis*

(PB-01-14) ZELLWEGER VE COSTELLO SENDROMUNDA KARDİYAK TUTULUMUN HEMŞİRELİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Muhammed Nasrullah ER¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Öğrencisi*

Costello sendromu, doğum sonrası büyümede ve gelişmede gerilik, kardiyomiyopatiyle karakterize aynı zamanda otozomal dominant kalıtsal olduğu düşünülen sendromdur. Zellweger sendrom diğer adla serebrohepatorenal sendrom, peroksizomların yetersizliği veya yokluğudur. Zellweger sendromunda hipertrofik kardiyomiyopati, patent duktus arteriosus, ventriküler septal defekt (VSD) ve aortik ark malformasyonları gibi konjental kalp hastalıkları görülebilir. Amaç: Bu derleme bildiride, costello ve zellweger sendromu tanısı almış çocuklarda konjental kalp ve damar hastalıklarının olabileceğini ve önemini vurgulamakla birlikte bu sendromların tanısından tedavisine kadar ekipte hemşirenin yer almasının önemini vurgulanması amaçlanmıştır. Yöntem: Bu bildiri, literatür incelenerek derleme şeklinde hazırlanmıştır. DergiPark ve Google akademik veri tabanı kullanılmıştır. Literatür taramasında ‘zellweger sendromu, zellweger sendromunda hipertrofik kardiyomiyopati, zellweger sendromunda hemşirelik yaklaşımı, costello sendromu, costello sendromunda kardiyomiyopati ve costello sendromunda hemşirelik yaklaşımı’ anahtar sözcükleriyle arama yapılmıştır. Bilimsel yazı araştırmasında özel aralık belirlenmemiştir. 9 Şubat 2023 tarihine kadar var olan çalışmalara ulaşılması amaçlanmıştır. Bulgular: Costello sendromlu çocukların kalp muayenesinde astriyal septal defekt (ASD), hipertrofik kardiyomiyopati, kalp üfürümü bulgusu ve değişik derecelerde pulmoner stenoz saptanabilir. Costello sendrom tanılı bireyler psikomotor gelişim geriliği göstermekle birlikte Down sendromlu bireylerle ‘epikantus, kaba yüz görünümü, hipertelorizm ve basık burun kökü’ gibi özellikleri ortaktır. Zellweger sendromunda peroksizom sayısının azalması, kanda uzun zincirli yağ asitlerinin varlığını arttırmakta birlikte eritorsitlerdeki plazmojenlerin azalmasına da sebebiyet vermektedir. Zellweger sendromlu çocuklar da hipotoni, beyin gelişiminde problemler, yüksek alım, deformitesi yüksek kulak memeleri ve oküler hipertelorizm bulguları mevcuttur. Tartışma ve Sonuç: Zellweger sendromu gibi kalıtsal metabolik hastalıklar çocuklarda yaşa göre kalp tutulumu ile birlikte katarakt tutulumu olabilir. Costello sendromunda en çok görülen tutulum, pulmoner kapak darlığıdır. Zellweger ve Costello sendromunun her ikisinde de ‘hipertrofik kardiyomiyopati’ bulgusuyla karşılaşılabılır. Zellweger ve Costello sendromu gibi çocukları etkileyen aynı zamanda hemşirelik bakımını elzem kılan bu ve bu gibi sendromların literatürde olan kaynaklarda hemşirelik bakımının önemi hakkında bilgi yok denecek kadar azdır. Başta Zellweger ve Costello sendromunda hemşirelik bakımı elzemdir, önemi yüksektir.

Anahtar Kelimeler: *Costello Sendromu, Hemşirelik, Kardiyomiyopati, Zellweger Sendromu*

(PB-01-15) GÖZ ARDI EDİLEN BİR KONU: RUH SAĞLIĞI

Berna Pınar DEĞER¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Bölümü

Sağlığın temel yapıtaşlarından biri olan ruh sağlığı, bireylerin doğumundan başlayıp ölümüne kadar yaşam kalitesine etki eden bir kavramdır. Biyopsikososyal bir varlık olan insanın ruhsal iyilik hali toplum refahı için de önem arz etmektedir. Bireyin ruh sağlığını koruması ve geliştirmesi ruh sağlığı okuryazarlık düzeyine bağlıdır. Bu nedenle, ruh sağlığı okuryazarlığı, bireylerin sağlıklı bir yaşamı sürdürmeleri için son derece önemli bir faktördür. Bu çalışmada güncel literatür doğrultusunda toplum ruh sağlığı ve ruh sağlığı okuryazarlığı incelenecektir. Çalışmada “Ruh sağlığı” “Toplum ruh sağlığı” “Ruh sağlığı okuryazarlığı” “Psikiyatrik epidemiyoloji” anahtar kelimeleri kullanılarak Google Scholer, PupMed “den yararlanılmış olup Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri incelenmiştir. DSÖ, 2019 verilerine göre her yıl 700.000” den fazla kişi intihar sebebiyle ölmektedir. TÜİK verilerine göre; 2017 yılında kaba intihar hızı yüz binde 3,94; 2018 yılında ise yüz binde 3,88’dir. Türkiye’de ruh sağlığı bozukluğu sıklığı, 1998’de yapılan Türkiye Ruh Sağlığı Profili Çalışmasına göre; erişkinlerde %18 (yaşam boyu bir ruhsal hastalık geçirme), çocuk ve ergenlerde ise %11 (klinik düzeyde sorunlu davranış sıklığı) olarak bildirilmiştir. Türkiye” de ruh sağlığı profili çalışmasından sonra (1998), bu profil güncellenmemiştir. Tüm dünyada gelişmelere rağmen ruh sağlığı sorunları giderek artmakta olup toplumsal düzeyde ruh sağlığı okuryazarlığının öneminin vurgulanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde ruh sağlığı okuryazarlığı ile ilgili araştırmalar son derece kısıtlı olup toplum ruh sağlığı hizmetlerine katkı sağlaması için çalışmaların arttırılması gerekmektedir. Toplum ruh sağlığı hizmetleri; depresyon, anksiyete, madde bağımlılığı, şiddet, intihar ve diğer ruhsal sağlık sorunlarının önlenmesine yardımcı olabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ruh Sağlığı, Toplum Ruh Sağlığı, Ruh Sağlığı Okuryazarlığı, Psikiyatrik Epidemiyoloji.*

(PB-01-16) THE EFFECT OF NUTRITION AND DISEASE ON QUALITY OF LIFE IN PHENYLKETONURIA

Sema Nur AKASLAN¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl University, Faculty of Health Sciences, Nutrition and Dietetics

Phenylketonuria (PKU) is a rare autosomal, inherited disorder of phenylalanine (Phe) metabolism. Phenylalanine hydroxylase (PAH) deficiency in this disease leads to the accumulation of phenylalanine in the blood and brain. Thus, it gradually impairs metabolic functioning and cognitive development in the brain. Eventually, it leaves permanent damage to the brain. There are different types of phenylketonuria; Classic PKU, Moderate PKU, Mild PKU, Mild Hyperphenylalaninemia, and Cofactor Disorders. These species are differentiated from each other according to their plasma phenylalanine (Pa) levels. As a result of the research, Türkiye is the country where this disease is most common. The reason why it is higher in Turkey compared to other countries is, that society still has not been sufficiently conscious. Thus, consanguineous marriages continue. To prevent this, society should be made aware. A newborn blood test is sufficient to diagnose nearly all cases of phenylketonuria. Diagnosis is made based on the level of phenylalanine in the blood. When the disease is diagnosed soon after birth in infants with PKU, it can be corrected with appropriate nutritional therapy. A special PKU diet should comply with the treatment of the disease. Compliance with the PKU diet is easy in childhood. On the contrary, it is difficult to comply with the diet in adolescence because of the dislike of PKU food, the desire to adapt, and to eat different meals at school. There are also some different significant supplements and medicated treatments for PKU patients. Of these, tetrahydrobiopterin (BH4) supplementation significantly increases life quality.

Keywords: *Phenylketonuria (PKU), Rare disorder, Quality of life, Phenylalanine*

(PB-01-17) MAGNEZYUMUN KRONİK HASTALIKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Şevval DÖNMEZ¹

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü*

Magnezyum vücudun dördüncü en bol mineralidir. Vücut içinde birçok metabolik reaksiyonda kofaktör olarak yer alır. Magnezyumun kofaktör olduğu reaksiyonlara, hücresel enerji üretimi, protein sentezi, DNA ve RNA sentezi, kalsiyum-potasyum iyonlarının hücre zarları boyunca taşınması örnek verilebilir. Magnezyumun sorumlu alanları arasında kan basıncı, insülin ve glukoz metabolizması, kalp kasılması, sinir iletimi gibi alanlarda mevcuttur. Magnezyum aynı zamanda hastalıklardan koruyucu ve genel sağlık üzerinde önemli bir rolü vardır. Bu sebeple magnezyum kaynağı besinleri diyetimize dahil etmek gerekmektedir. Badem, ceviz, fındık, fıstık, kaju gibi sert kabuklu yemişler, kabak çekirdeği, kuru baklagiller, tam tahıllar, buğday kepeği, koyu yeşil yapraklı sebzeler magnezyum kaynağı olarak görülen besinler grubundadır. Magnezyumun vücutta bulunan bu birçok işlevi ve düzenleyici rolü sayesinde eksikliği de birçok kronik hastalığa neden olmaktadır. Düşük magnezyum seviyeleri Alzheimer, insülin direnci ve tip-2 diyabet mellitus, hipertansiyon, kardiyovasküler hastalıklar, migrene bağlı baş ağrısı, obezite, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (ADHD) gibi bir dizi kronik hastalık ile ilişkilendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Magnezyum, Kronik Hastalıklar, Supplement*

(PB-01-18) COVID-19 HASTALARINDA YENİ BİR YAKLAŞIM OLARAK OKSİHEMOGLOBİN KARBOKSİHEMOGLOBİN, KAN GAZI DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ: LONGİTUDİNAL BİR ÇALIŞMA

Hicran ŞAHİN GÖKÇE¹, Özen ÖZENSOY GÜLER¹, Ender ŞİMŞEK¹, Zeynep Yağmur KARAGÜLLEOĞLU², Ahmet ÇARHAN¹

¹*Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Tıbbi Biyoloji ABD.*

²*Yıldız Teknik Üniversitesi, Biyoteknoloji ABD.*

Bu çalışmada COVID-19 tanısı koyulan ve yoğun bakım ünitesinde (YBÜ) yatarak tedavi gören hastaların rutin kan alımı sonucunda karboksihemoglobin, oksihemoglobin, pCO₂ ve pO₂ parametrelerinin retrospektif olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma bir devlet hastanesine COVID-19 şüphesi ile başvuran ve ardından COVID-19 enfeksiyonu teşhisi koyularak YBÜ'ye yatışı yapılan 2000 hasta ile gerçekleştirilmiştir. Ek olarak cinsiyet ayrımı yapılmaksızın 300 COVID-19 enfeksiyonlu kişi ve 300 sağlıklı gönüllü ile çalışma sürdürülmüştür. Veriler YBÜ'ye yatış sürecine kadar gerçekleştirilen rutin kan alım işlemi sonuçlarıdır. PCR testi sonucu pozitif olan hastaların pH'ı, negatif test sonucu olanlara göre önemli ölçüde daha düşüktür. Çalışma evreninde pCO₂ değerleri göz önünde bulundurulduğunda %61,6 oranındaki hastalar referans değerinin dışında yer almaktadır. Kadın ve erkek hastalar arasında oksihemoglobin parametresine göre anlamlı bir fark bulunmuştur [t=-10.643, p<0,05], ayrıca sağlıklı bireyler ve hastalar arasında oksihemoglobin değerleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır [t = 1725, p>0,05]. Hastaların pO₂ ve pCO₂ değerleri arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (r=-0,443, p<0,001). Kan gazı değerleri üzerinde yapılan retrospektif çalışmada pCO₂ değeri artış gösterirken pO₂ değeri düşmüştür. Buna göre hastaların CO₂'ü substrat olarak kullanan CA enzim aktivitelerinin bu tür enfeksiyonlarda önemli bir kriter olabileceğini düşündürmektedir. CA enzimi CO₂ artışı ile doğru orantılı artan bir enzimdir. Burada incelenen sonuçlar göz önünde bulundurulursa ekspresyonunun arttığı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oksihemoglobin, Karboksihemoglobin, COVID-19, Karbonik Anhidraz

(PB-02-19) THE INHIBITORY EFFECT OF INDISULAM-COUMARIN COMBINED THERAPY ON GLIOBLASTOMA

Fatma Şayan POYRAZ¹, Zeynep Yağmur KARAGÜLLEOĞLU², Banu MANSUROĞLU¹

¹*Department of Molecular Biology and Genetics, Faculty of Arts & Science, Yildiz Technical University.*

²*Department of Biotechnology, Yildiz Technical University.*

Glioblastoma multiforme (GBM) is an aggressive brain cancer that overexpresses CAIX. Indisulam, a type of CAIX inhibitor, inhibits cyclin-dependent kinases (CDK) which regulate cell cycle progression and are often overexpressed in cancerous cells. Coumarin induces apoptosis by causing morphological changes in human cervical cancer HeLa cell line studies. Indisulam + Coumarin combined therapy showed anti-proliferative and anti-cancer activity in C6 glioma cell line. The combined use of indisulam and coumarin can be used as an alternative chemotherapeutic therapy in the treatment of brain tumours. As a result of the wound healing and proliferation studies with IC50 doses, it was determined in wound healing that the control cells closed at the rate of 69.6%, while the combined treatment closed the wound by 32% and seriously prevented cell migration. The percentage of proliferative cell nuclear antigen (PCNA) positive cells decreased significantly after the combined treatment, with cell proliferation regressed from 93% in the control group to 77% in the combined treatment group. The results show that the combined use of indisulam and coumarin can be used as an alternative chemotherapeutic therapy in the treatment of brain tumours. Inhibition of the CA9 enzyme, which is involved in the common mechanism of action of indisulam and coumarin, in the tumour microenvironment may lead to original studies that will shed light on alternative treatments.

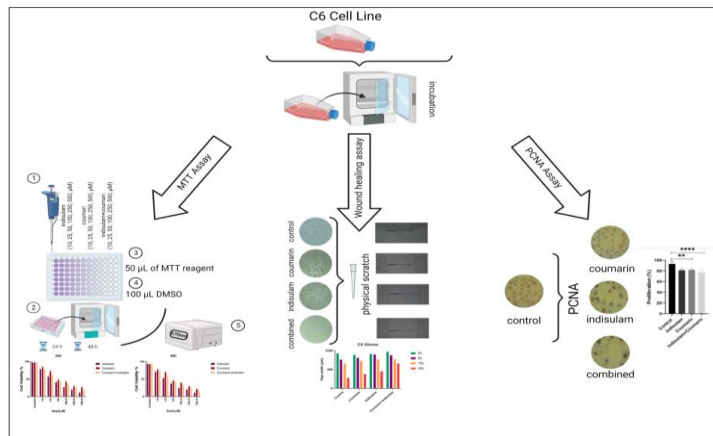

Figure: The Inhibitory Effect of Indisulam-Coumarin Combined Therapy on Glioblastoma

Keywords: Cancer, Glioblastoma, Carbonic Anhydrase 9, Indisulam, Coumarin.

(PB-02-20) PRODUCTION AND CHARACTERIZATION OF QUERCETIN-LOADED PCL BASED DIFFERENT POLYMERIC NANOPARTICLES

Sevgilay KURTULDU¹, İrem ÇOKSU¹, Serap DERMAN¹

¹*Yıldız Technical University, Faculty of Chemistry and Metallurgy, Bioengineering Department*

Quercetin is a naturally occurring flavonoid commonly found in a diverse set of fruits, vegetables, and plant-derived beverages. It has a variety of biological activities, including antioxidant, anti-inflammatory and antibacterial properties. Quercetin is a relatively hydrophobic compound due to its aromatic nature and the presence of hydrophobic sites. This property contributes to its low water solubility, which is a major limitation of its bioavailability and therapeutic efficacy. Also, it has poor permeability and is sensitive to environmental factors such as light, heat, and pH. These properties, which limit its application in the pharmaceutical field, can be improved by integrating quercetin into nanoparticulate drug delivery systems. In the presented study, it was aimed to compare the polymer effect on nanoparticles produced under the same conditions by encapsulating quercetin into PCL, mPEG-PCL and PCL-PEG-PCL polymers. Quercetin-loaded nanoparticles were produced by a single emulsion solvent evaporation method. The particle size and polydispersity index of the produced nanoparticles were determined by the dynamic light scattering method, and zeta potential was determined by the electrophoretic light scattering method. The encapsulation efficiency and drug loading capacity of the nanoparticles were calculated by indirect method using a ultraviolet-visible (UV-Vis) spectroscopy, and the reaction yield was calculated gravimetrically. *In-vitro* release studies will be done by dissolution method and the results will be given comparatively. Using a Fourier transform-infrared (FT-IR) spectroscopy, it will be examined whether encapsulation has taken place. The surface morphology of the nanoparticles will be analyzed by scanning electron microscopy (SEM). The antioxidant activities of the produced nanoparticles will be calculated by the DPPH method.

Keywords: *Quercetin, PCL, mPEG-PCL, PCL-PEG-PCL, Nanoparticle*

(PB-02-21) TERMOSONİKASYON UYGULAMALARININ TAZE YUMURTALARIN DEPOLAMA STABİLİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Pınar GEDİKOĞLU ARSLAN¹, Cengiz CANER¹, Muhammed YÜCEER¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Yumurta, zengin bir protein, lipit, vitamin ve mineral kaynağıdır. İçeriğindeki yüksek kaliteli proteinler ile besleyici değeri yüksek olan, insan vücudunda sentezlenemeyen ve dışarıdan vücuda alınması gereken "esansiyel amino asitleri" yeterli ve dengeli miktarlarda bulunduran önemli bir endüstriyel üründür. Bir yumurtanın içi, kabuğu tarafından tam anlamıyla korunamamakta ve çevre koşullarından fazlasıyla etkilenmektedir. Bu nedenle yumurta çabuk bozulan bir gıda ürünüdür. Yumurta kabuğu gözeneklerinde oluşan nem ve karbondioksit gazı kayıpları yumurta, yumurta akı ve yumurta sarısının çeşitli kalite özelliklerinde azalmaya sebep olur. Sonuç olarak, ağırlık kaybı, iç kalitenin azalması ve mikrobiyolojik kontaminasyon gibi problemler yaşanır. Zaman, sıcaklık, nem ve kullanım kalite kaybına etki eden faktörlerdir. Yumurtanın ortam sıcaklığında saklama süresi boyunca raf ömrünü uzatmak ve kalitesini artırmak için mevcut ısı işlem tekniklerine alternatif olan ısısal olmayan ultrasonik işlemler kullanılabilir. Ultrases dalgaları ve düşük sıcaklık uygulamasının (~52 °C) birlikte kullanıldığı termosonikasyon işlemi de geleneksel ısı işlemin yerini almak için kullanılan yeni bir tekniktir. Taze yumurta kabuğuna uygulanan ultrases işlemleri kaviteasyon oluşturarak yumurtanın iç tazeliğini korumakta ve kalite kayıplarını en aza indirmektedir. Yapılan çalışmada rastgele gruplara ayrılan taze kabuklu yumurta örneklerine 60 W 3.5 dk ultrason işlemi, 52°C 60W 3.5 dk termosonikasyon işlemi ve 57,5°C 25 dk pastörizasyon işlemi uygulanmıştır. Oda sıcaklığında 30 günlük depolama boyunca taze yumurtalarda periyodik olarak pH, kuru madde, Haugh birimi (HU), sarı indeksi (YI), relatif köpük kapasitesi (RWC), köpük stabilitesi, renk (L*, a* ve b*), kabuk mukavemeti ve reoloji analizleri gerçekleştirilmiştir ve sonuçlar kontrol grubu yumurta örnekleri ile karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda, ultrases (sonikasyon) ve termosonikasyon işlemlerinin yumurtaların fonksiyonel özelliklerini (pH, kuru madde, HU, YI), RWC ve köpük stabilitesi değerlerini iyileştirdiği; sıcaklık uygulamalarının, özellikle pastörizasyon işleminin, köpük oluşturma kapasitesi ve köpük stabilitesi değerlerinde düşüşe yol açtığı tespit edilmiştir. Bulguların, taze kabuklu yumurtaların depolama süresini artırma açısından umut vaat ettiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ultrases, Termosonikasyon, Pastörizasyon, Yumurta.

(PB-02-22) ELMADA FOSFOR ÇÖZÜNDÜRÜCÜ BAKTERİLERİN FİDAN GELİŞİMİNE VE FOSFOR TAŞIYICI SPX GEN AİLESİNİN EKSPRESYONUNA ETKİLERİ

Mehmet KURAL¹, Ali KIYAK², Selman ULUIŞIK^{1,3}, Ersin ATAY^{1,3}

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Sistemleri ABD.

²Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi

³Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur Gıda Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, Bahçe Tarımı Programı

Fosfor çözüldürücü mikroorganizmalar toprak içerisindeki kullanılamaz haldeki inorganik fosforu çözüldürerek bitkiye yararlı hale getirirler. Çalışmada; fosfor çözüldürücü bakteriler yardımıyla kimyasal fosfor kullanım oranını azaltarak kaliteli elma fidanları üretiminin mümkün olup olamayacağını test etmek ve fidan kalitesini en çok hangi uygulama ya da uygulamaların arttırdığını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada ayrıca; fosforun elmada etkili bir şekilde edinilmesinde, yer değiştirmesinde ve paylaşılmasında önemli roller oynayan *SPX* gen ailesinin genom çapında tanımlamak, karakterize etmek ve farklı fosfor uygulamaları altında ifade seviyelerini kantitatif olarak analiz etmek amaçlanmıştır. Çalışma Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde yürütülmüştür. Bitkisel materyal olarak M.9 anaçlı ‘Granny Smith’ elma çeşidi kullanılmıştır. Kimyasal fosforlu gübre dozu ve fosfor çözüldürücü bir bakteri olan *Bacillus megatarum* kullanımına odaklanılarak toplamda 5 farklı uygulama ele almıştır ((1) %100P (toprak analizine göre fosfor gübrelemesi), (2) %50P (Toprak analizinde tavsiye edilen fosforun yarısı), (3) %50P+fosfor çözüldürücü-bakteri (PGPR), (4) %0P ve (5) %0+PGPR). %50P+PGPR uygulamasında diğer uygulamalara kıyasla nispeten daha yüksek yaprak fosfor içeriği (%±standart sapma) (0.1631±0.0156) tespit edilmiştir. Fidan boyu ve toplam yaprak alanı bakımından %100P uygulaması ön plana çıkmıştır. Çalışmada beş farklı kromozoma dağılmış yedi adet *MdSPX* domaini içeren gen tanımlanmıştır. Farklı bitki türlerine ait 72 *SPX* proteini ile yapılan filogenetik ağaç analizinde yedi farklı alt aile tespit edilmiştir. Yaprak dokularında tespit edilen bu yedi *MdSPX* geninin RT-qPCR ile farklı fosfor uygulamaları altında ifadeleri ölçülmüştür. Analiz sonucuna göre %50P+PGPR uygulamasında *MdSPX2*’nin yaprakta artan fosfor miktarına zıt olarak önemli seviyede azaldığı tespit edilmiştir. Buna göre, *MdSPX2* elmada ileride fosfor metabolizmasının anlaşılması ve fonksiyonel karakterizasyon çalışmaları için uygun aday olarak belirlenmiştir.

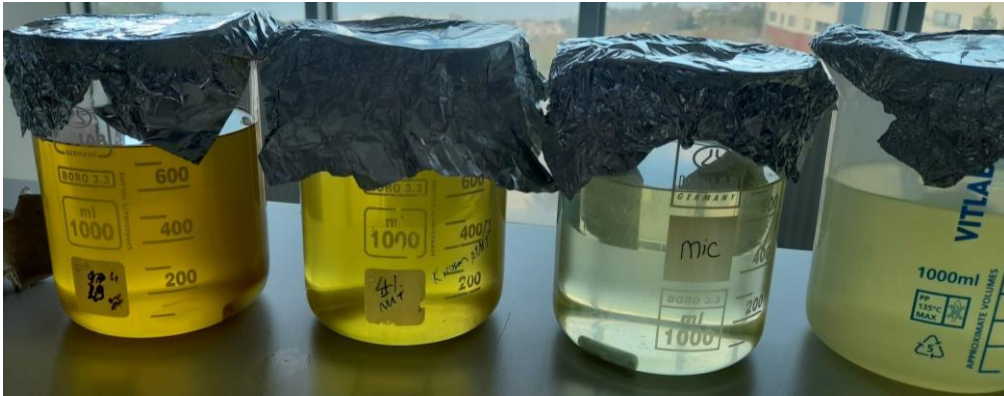
Anahtar Kelimeler: Fosfor Noksanlığı, Gen İfadesi, Rizobakteri

(PB-02-23) TAZE YUMURTANIN DEPOLAMA STABİLİTESİNİN ARTTIRILMASINDA ŞELLAK VE ŞELLAK-NANOPARTİKÜL KAPLAMA UYGULAMALARININ ETKİSİ

Hakan ŞAHANSOY¹., Cengiz CANER¹, Muhammed YÜCEER¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik Fakülte Gıda Mühendisliği Bölümü

Yumurta, mükemmel doğası, iyi dengelenmiş amino asit bileşimi, yüksek besin değeri, kolay sindirilebilir ve dengeli yağ asidi kompozisyonu sahip olmasından dolayı beslenme sorununun çözümlenmesinde önemli bir yere sahip olan hayvansal gıda kaynaklarından birisidir. Yumurta ağırlığının %80'ini oluşturan su, yumurta kabuğunun yüzeyinde bulunan binlerce gözenekten buharlaşarak uzaklaşması sonucunda yumurta ağırlığında azalmalar meydana gelmektedir. Gıdalarda kaplama kullanımı, geleneksel olarak kütle transferini (H₂O, O₂ ve CO₂) kontrol ederek gıdaların depolama stabilitesini artırarak bozulma hızını geciktirir. Şellak kaplamanın üç farklı konsantrasyonunun (%1, %4 ve %8-a/a) ve %1Şellak-%1montmorillonit-%1 MMT nanokompozite ile kombine edilmiş etkinliğini 24°C'de 30 günlük depolama boyunca taze yumurtalarda periyodik olarak ağırlık kaybı, pH, kuru madde, Haugh birimi (HB), sarı indeksi (SI), relatif köpük kapasitesi (RWC), renk (L*, a* ve b*), kabuk mukavemeti analizleri gerçekleştirilmiştir. Depolama süresi sonunda kontrol yumurtaları 45,69 HU, %1 şellak kaplama 55,31 HU, %4 şellak kaplama 60.24 HU, şellak %1-MMT kaplama 58,04 HU değerindeyken %8 şellak kaplamanın 63,75 HU olduğu; kaplamasız yumurtalarda, 30.günde albümin pH'sı 9,39 değerini verirken %1 şellak ile kaplananlar için pH 9,33; %4 şellak ile kaplananlar için 9,21; %8 şellak ile kaplananlar için pH 9,15 ve şellak %1-MMT ile kaplananlar için 9,24 olarak gözlemlenmiştir. Sonuçlar 30 günlük depolama sonunda şellak kaplı yumurtaların kaplamasız yumurtalardan dahi iyi sonuç verdiği ve çözelti konsantrasyon değeri arttıkça ağırlık kaybının azaldığı, HU ve YI değerlerinin daha yüksek olduğu, kabuk kırılma mukavemetinin arttığı görülmüştür.

Şekil: Sağdan sola sırasıyla %1 , %4 ve %8 şellak çözeltisi, %1 şellak-%1 MMT,

Anahtar Kelimeler: Şellak, Yumurta, Montmorillonit, Kaplama.

(PB-02-24) POLİVİNİL ALKOL MATRİSLİ BİTKİSEL TRANSDERMAL FORMÜLASYON SENTEZLENMESİ

Enis Muhammet GÜL¹, Melis ABAHUNİ UÇAR², Mehmet Burçin PİŞKİN², Emek DERUN¹

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü

²Yıldız Teknik Üniversitesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü

Transdermal yamalar, oral ve parenteral yollara dayalı geleneksel dozaj formlarına kıyasla ön plana çıkan bir alternatiftir. Bu tür formülasyonlar; ilacın plazmadaki konsantrasyonunu kontrol edebilme, ilaç uygulama sıklığını azaltabilme, ilacın biyoyararlanımını iyileştirebilme ve cilde kolayca uygulanabilme imkanı sunarak verimli olabilmektedir. Buna ilave olarak, transdermal yamalar, oral yoldan ilk geçiş metabolizmasını ve parenteral yoldan gelen ağrıyı önlemektedir. Kan dolaşımına ilaç alımı ise, yamalar ciltten çıkarılarak kolaylıkla durdurulabilmektedir. Tüm bu gerekçeler doğrultusunda, transdermal yamalar günümüzde oral ve parenteral uygulamaya göre daha fazla kabul görmektedir. Bu bağlamda, bu çalışma çerçevesinde bitkisel içerikli transdermal formülasyon geliştirilmesi amaçlanmıştır. Üstün film oluşturabilme özelliği, iyi derecede mekanik ve termal özelliklere sahip olma, çevresel açıdan zararlı ve zehirli olmama, biyoçözünabilir ve biyoyumlu olma gibi avantajlarından dolayı formülasyonun matriks kısmını polivinil alkol oluşturmuştur. Çözücü döküm yönteminden faydalanarak üretilen transdermal yamalar; FTIR, organoleptik karakteristikleri ve fizikokimyasal özellikler açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca, formülasyonda salım etken maddesi olarak değerlendirilmek istenen ekstrenin sitotoksitesinin incelenmesi amacıyla MTT (3-4,5-dimetil-tiyazolil-2,5-difeniltetrazolyum bromür) testi gerçekleştirilmiştir. Sentezlenen optimum transdermal formülasyondan, FTIR analizi, organoleptik ve fizikokimyasal özelliklerin incelenmesi sonucunda uygun bir jel yapısıyla birlikte verimli sonuçlar elde edilmiştir. Bitki ekstresinin deri dokusundaki etkisini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilen MTT analiz sonuçlarına göre, ekstrenin çalışılan hiçbir konsantrasyonunda %50 hücre canlılık inhibisyonu görülmemiş ve çalışılan konsantrasyon aralığında toksik etki gözlemlenmemiştir. Yapılan sitotoksite deneyinin sonuçlarına göre, analiz edilen ekstre için IC₅₀ değerleri >20 µg/mL olarak tespit edilmiştir. Çalışma, optimizasyona açık olan formülasyon özellikleri açısından geliştirilerek çok daha efektif sonuçlara erişilebilmesine olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Transdermal, Cilt Yaması, Polivinil Alkol.

(PB-02-25) ŞİZOFRENİ HASTALIĞINA BİYOLOJİ PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ AÇISI

İbrahim Balcıoğlu¹, Özlem Esenkaya²

¹*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü*

²*Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji / Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü*

Genetik bilimi biyolojik olarak insanı anlamının yanı sıra, yine biyolojiyi kullanarak bireylerin psikiyatrik hastalıkları anlama ve tedavi yöntemi geliştirilebilmesine alan oluşturma açısından önemli bir yere sahiptir. Şizofreni hastalığı üzerinde genetik etkenlerin çevreden daha belirleyici olduğu çeşitli araştırmalarla bulgulanmıştır. Moleküler Genetik, şizofreniye sebep olan genleri belirlenmesini hedefleyen çalışmalar açısından önemlidir. Bu etkiler uygun çevresel koşullarda ortaya çıkmakta, çevre etkisi biyolojik etki ile ilişkilenebilir. Bu ilişkiyi incelemek adına ikiz, aile ve akraba çalışmaları ile oranlar incelenmiştir. Davranış bilimleri ve genetiğin bize sunabileceği en büyük yararlarından biri çevrenin genetik faktörü ne zaman geçerli ne zaman geçersiz kılacağı bilgisidir. Şizofreni ile ilgili genetik faktörlerin belirlenmesine dair çalışmaların artması, genetik yatkınlığın belirlenmesi için önemlidir. Genetik, psikoloji ve psikiyatri bilimlerinin psikiyatrik hastalıklar üzerinde ortak çalışmalar ortaya koyması insanlar için en az fizyolojik hastalıklar kadar etkili olan psikiyatrik hastalıkların psikopatolojik olarak çözümlenmesi ve anlaşılması konusunda önemlidir. İnsan psikolojisi beyinden ve dolayısıyla fizyolojiden ve biyolojiden ayrı düşünülemez. Beyin henüz hakkında çok az bilgiye sahip olunan bir organ olmakla birlikte kalıtım araştırmalarındaki gelişmeler biyopsikososyal bir canlı olan insanın biyolojik risk faktörlerinin anlaşılması ve tedavi yöntemlerinin geliştirilmesi yoluna ışık tutmaktadır. Kalıtım çalışmalarının daha nesnel ve ölçülebilir veriler sağlaması, tedavi çalışmaları için umut vadetmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikoloji, Şizofreni, Genetik, Kalıtım*

(PB-02-26) KÖK HÜCRE DEN YAPAY ORGAN

Özlem ACAR¹, Şeydanur AYDIN¹, Burakhan YILMAZ¹, Ahmet KOLUMAN¹

¹Pamukkale Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği

Organ ve doku ihtiyacı dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sorundur. Yeterli sayıda bağışın olmaması da sorunun giderilmesi amacı ile alternatif yollar aranması gerekmektedir. Kök hücrelerinin tanımlanmasından sonra, kök hücre araştırmaları artmış ve yeni teknolojiler geliştirilmiştir. Bilim insanları hastalıkların oluşumu ve tedavilerde kullanılabilirliği yaygın olarak araştırmış. Kök hücreler kendini yenileyebilen farklı hücre tiplerine farklılaşabilme yeteneğine sahip hücrelerdir. Küresel çapta donör sıkıntısı açıkça belli olmakla beraber organ nakillerinde donör kaynaklı dokunun reddi sadece ekonomik değil aynı zamanda psikolojik etkileriyle de göz önüne alınmaktadır. Bu kapsamda kişinin kendi dokularından elde edilen organların eldesine yönelik yaklaşımlar sadece bilimsel çalışma olarak değil aynı zamanda sağlık hizmetleri kapsamında da hayat bulmuştur. Gelişen teknoloji sayesinde kök hücre araştırmaları artmış ve kök hücre geliştirme ve uygulama sırasında kullanılan biyomalzemeler geliştirilmiştir. Bu bakımdan kök hücre teknolojisi, bir hücrenin dejenere olması ya da görevini yapamaması sonucu gelişen hastalıkların (Diyabet, Parkinson, Alzheimer vb.), yanık sonrası tedavi, organ nakillerini, bağışıklık sistemiyle ilişkili hastalıkların, kimi kanser türlerinin ve kalp kaslarının yenilenmesi gibi daha birçok hastalığın tedavisi için temel düzeyde uygulanmakta ve ileri düzey uygulamaları da araştırılmaktadır. En önemli yaklaşımlardan birisi olan hücreleştirme teknolojisi elde edilen doku veya organın sadece iskelet şekilde kalacak şekilde canlı hücrelerden arındırılma işlemidir. Bu yöntemle vücudun organı reddetme ihtimali ortadan kalkmakta ve hastanın kendi kök hücreleri ile doldurulmasına olanak sağlamakta ve organ nakli için hastalar uzun süre nakil beklemek zorunda bırakılmaması tetiklenmek istenmektedir. Bu kapsamda biyomedikal teknolojilerin kullanımı ile sadece hücre üretilmesinde verim artışı değil aynı zamanda optimum üretim koşullarının oluşturulması ve hijyenik kalitenin de sürdürülmesi de önem göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kök Hücre, Yapay Doku ve Organ, Biyomalzeme.

(PB-02-27) KALP PİLLERİNDE GÜNCEL GELİŞMELER

Şeydanur AYDIN¹, Burakhan YILMAZ¹, Özlem ACAR¹, Ahmet KOLUMAN¹
¹Pamukkale Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği

Kalp pilleri, genellikle kalp ritim bozukluğu olan veya kalp yetmezliği yaşayan kişilerde kalp atışlarını düzenlemek için kullanılan sınıf III bir tıbbi cihazdır. Kalbin elektriksel aktivitesini izler ve gerektiğinde kalbin normal atışını sağlamak için elektrik sinyalleri gönderir. Bu sunum içerisinde kalp pili tasarımlarında kullanılan iki farklı yöntemi incelenecektir. Yirmi birinci yüzyılın başlarında aktif olarak kullanılan kalp pillerinin, hastanın ihtiyacına ve pillerin özelliğine göre değişmekle birlikte ortalama 5-6 yılda bir değişmeleri gerekmektedir. Şarj edilebilen kalp pilleri ile klasik kalp pilleri arasındaki en önemli fark ise budur. Şarj edilebilen kalp pilleri batarya içermezler ve vücut hareketleri ile kendilerini şarj ederken, klasik kalp pilleri enerji kaynaklarının değişimine ihtiyaç duymakta olup bu kapsamda yapılan operasyonlarda hasta açısından psikolojik ve fiziki riskler tetikleyebilmektedir. Enerjinin doğrudan insan vücudundan alınması kalp pillerinin çalışma süresini uzatmakla birlikte ameliyatlardan kaynaklanan risklerin azaltılmasını hedeflemektedir. Bu doğrultuda karşımıza çıkan piezoelektrik özelliği malzemelere uygulanan mekanik basınç sonucunda malzemenin elektrik alan ya da elektrik potansiyel değiştirme yeteneği olarak adlandırılır. Kalp pillerinde yaygın çalışmalar arasında kalp pillerinin piezoelektrik sistemi ile kendi kendini şarj edebilme yöntemleri yer almaktadır. Piezoelektrik sistemi kalp atışından elde ettiği biyomekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştürerek kalp pilini şarj etmeyi hedeflemektedir. Piezoelektrik nanogeneratörler kalp kasılmasıyla elektrik enerjisi üretmesinin yanında aynı zamanda biyouyumludurlar. Mevcut teknolojik gelişmelerin izinde sağlık alanında tetiklenen değişimler seçkin ve belirgindir. Bu kapsamda hastanın sağlığını etkileyecek operatif ve invazif işlemlerin azaltılması biyomedikal mühendisliğinde iyileştirmenin ve düzenlemenin temel esin kaynağıdır. Kalp pillerinde yapılacak iyileştirmeler sadece hastanın değil aynı zamanda hasta yakınlarının da refahını arttıracak şekilde etki edecektir.

Anahtar Kelimeler: Kalp Pili, Piezoelektrik, Batarya, Şarj.

(PB-02-28) F(R,T) GRAVİTASYON TEORİSİNDE HİPERBOLİK YAVAŞLAMA PARAMETRELİ EVREN SENARYOSU

Dilay KÖSEM¹, Değer SOFUOĞLU²

¹*Istanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı.*

²*Istanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Fizik Bölümü*

Son yıllarda yapılan astrofiziksel gözlemler, evrenimizin erken dönemdeki yavaşlayan genişleme fazından, günümüzde de içinde bulunduğu, ivmelenen genişleme fazına geçtiğini işaret etmektedir. Einstein'ın Genel Rölativite Teorisi, bu ivmeli genişlemeyi açıklamakta yetersiz kalmakta olup literatürde karanlık enerji problemi olarak bilinen bu problemi açıklamaya yönelik pek çok model ve teori girişimleri bulunmaktadır. Bu girişimlerden bir tanesi modifiye gravitasyon teorileriyle çalışmaktır. Bu çalışmada, evrenin ivmelenen genişlemesini ve bu genişlemedeki faz geçişini incelemek için, Modifiye gravitasyon teorilerinden son yıllarda çok rağbet gören $f(R,T)$ teorisinde, düz Friedmann-Robertson-Walker evren modeli göz önüne alınmıştır. $f(R,T)$ gravitasyon teorisinin modifiye alan denklemleri $f(R,T)$ fonksiyonunun $f(R,T)=R+2f(T)$ kabulü altında elde edilmiştir. Elde edilen alan denklemlerini çözmek için, evrenin genişlemesindeki faz geçişini açıklayabilecek, Hubble parametresine bağlı bir yavaşlama parametresi (q) seçilmiştir. Hiperbolik bir yavaşlama parametresine yol açan bu seçim için, modelin bazı fiziksel ve geometrik büyüklükleri hesaplanmıştır. Baryonik Akustik Salınımlar (BAO), Kozmik Mikrodalga Arkaplan Işıması (CMB) ve Supernova Ia (SN Ia) gözlem verilerine dayanarak elde edilen başlangıç koşulları kullanılarak modelin davranışı, bu fiziksel ve geometrik büyüklüklerin grafikleri çizilerek tartışılmıştır. Yavaşlama parametresinin işareti, evrenin genişlemesinin mahiyeti hakkında bilgi verir. Buna göre, evren; q pozitif ise yavaşlayan, q negatif ise ivmelenen bir genişlemeye sahiptir. Bu parametrenin zamana göre grafiği incelendiğinde, erken evrende pozitif olan q 'nun belirli bir t anından itibaren negatif değerler aldığı görülmektedir. Bu da ele alınan modelin, erken evrende yavaşlayan, geç dönemde ise ivmelenen bir genişlemeye sahip olduğunu göstermektedir. Güncel kozmolojik gözlemlerle tutarlı olan modelin sonuçlarının geçerliliğini değerlendirmek için enerji koşulları yorumlanmış ve ivmelenen evren senaryosu ile uyumlu olduğu görülmüştür. Ayrıca, erken evrende bilinen maddenin baskın olduğu modelde, geç evrende quintessence karanlık enerji modeli gibi davrandığı gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: FRW Metriği, $F(R, T)$ Gravitasyon, Yavaşlama Parametresi

(PB-02-29) ULTRAVİYOLE IŞIN İLE DEZENFEKSİYON CİHAZI

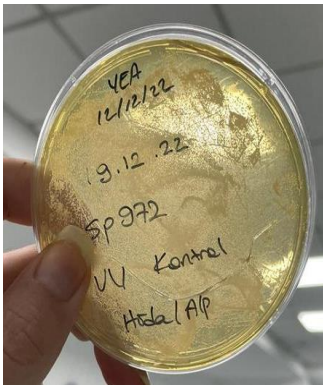
Hüdanur ÖNDÜ¹, Zeynep Sude KANKUR², Alperen KAYNAK³, Sevil ÖZER²

¹Boğaziçi Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği Enstitüsü, Biyomedikal Mühendisliği.

²Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği.

³Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik.

Ortam sterilizasyonu hastane gibi mekanlarda hayati önem taşıdığı bilinmekte ancak Covid-19 salgınıyla beraber birçok farklı ortamda da bu önleme ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun sebebi virüsün (Sars-Cov-2) havada belirli bir süre asılı kalması ve yapıştığı cansız cisimlerde hayatta kalabilmesidir. Bu çalışmada, hastaneler için tasarlanana genel UV lamba modellerinden farklı olarak minyatür boyutlarda, otonom hareketli bir UV cihazı tasarlanmıştır. Normal bir UV cihazının giremeyeceği ve mikrop, bakteri birikimi yapan yerlere (yatak altı, dolap altı,vb.) müdahale etmek cihazımızın temel amaçlarından. Cihazın alt plakası 4 teker ile desteklenmiştir. Cihazın silindirik gövdesinde 4 adet 45 derecelik açıda UV-C ve 1 adet merkezde UV-B lamba bulunmaktadır. 5 adet lamba monte etmemizin sebebi ise cihazın her açıdan etrafı taramasını sağlamaktır. Lineer manipülatör sistemi ile gövdede bulunan silindir plaka dikey düzlemde yukarı çıkıp inme hareketini sağlayabilecek şekilde tasarlanmıştır. Cihaz 3 adet HC-SR04 sensörleri ile engellere çarpması önlenmiştir. Lityum iyon pil ile enerjisini sağlayan cihaz akıllı şarj teknolojisine sahip olacaktır. Cihaz şarj seviyesi düştüğünde en yakın şarj istasyonuna gitmeyi otonom karar verecektir. Cihazın dezenfektasyon etkinliğinin incelenmesi için S.Pombe 972h- maya şusu ile UV-C kullanarak yapılan deneyde 12.12.2022 tarihinde UV kontrol grubu ve UV-C temaslı grup incelenmiştir. 1 saat ultraviyole ışık altında dik açıyla bekletilen plate'de inkübasyon sonrası üreme görülmemiştir. UV kontrol grubunda beklenildiği gibi hücre aktifliği izlenmiştir.

Şekil.1: a.) UV Kontrol

b.) UV Temaslı

c.) UV Işın ile Dezenfeksiyon

Cihazı

Anahtar Kelimeler: Sterilizasyon, Ultraviyole, Dezenfeksiyon, Otonom, UV

(PB-02-30) PYTHON'DA VERİ BÜYÜTMEYLE MELANOM CİLT KANSERİ TAHMİNİ

Tutku KÜCÜKER¹, Kübra KELLECI², Sevil ÖZER¹

¹ *Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü*

² *Beykoz Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü*

Melanom, kötü huylu bir cilt kanseri türü olup yayılım hızının yüksek olması sebebiyle ölüm oranı en yüksek cilt kanseridir. Melanom kaynaklı ölümlerin azalması erken teşhis ile mümkündür. Günümüzde kullanılan teşhis yöntemlerinde doktorun profesyonelliğine, görüntüleme tekniklerine, patoloji sonucu elde edilen verilerin doktor tarafından yorumlanmasına bağlıdır. Günümüzde yapay zekânın kullanıldığı alanlar her geçen gün artmakta olup, bu alanlardan biri de sağlık sektörüdür. Özellikle görüntü işlemede oldukça başarılı sonuçlar vermesi sebebi ile yapay zekânın bir alt dalı olan derin öğrenme, tıbbi görüntülerin işlenmesinde ve yorumlanmasında sıkça tercih edilmektedir. Bu çalışmanın amacı bugüne kadar yapılan çalışmalardaki doğruluk oranından yüksek oranlara erişen bir yapay zeka modeli oluşturmaktır. Bu doğrultuda PYTHON üzerindeki yapay zeka kütüphaneleri kullanarak, Kaggle üzerinden elde edilen HAM10000 veri seti eğitilmiştir. Veri setini maksimum verimde kullanabilmek adına veri artırımı yöntemi uygulanmıştır. Veri sayısı artırılarak veri setinin hem eğitim hem de kontrol amacıyla kullanılması sağlanmıştır. Kullanılan veri seti sadece melanom değil, aynı zamanda 7 farklı cilt lezyonunu tanıyabilecek şekilde eğitilmiştir. Tensorflow.jp ile oluşturulan yapay zekâ modelinin web uygulaması üzerinde çalışması sağlanmıştır. Uygulama .jpg formatında yüklenen bir cilt lezyonu için 3 ayrı tahminde bulunarak, lezyonun türü ve iyi huylu ya da kötü huylu olduğu konusunda %97 başarı oranı göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kanser, Melanom Kanseri, Yapay Zeka, Cilt lezyonu, PYTHON.*

(PB-02-31) İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ LABORATUVARLARINDA FİZİKSEL VE KİMYASAL RİSKLERİN İNCELENMESİ

Fatma Güldem KORUCUK¹, Tolga BARIŞIK¹, Hafiz Hulusi ACAR¹

¹Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü

Bu çalışma inşaat bölümü bünyesinde bulunan laboratuvarlarda meydana gelebilecek risklerin iş güvenliği kapsamında değerlendirilmesi amacıyla düzenlenmiştir. Laboratuvarlar, bilimsel ve teknik araştırmaların yapıldığı, bünyesinde çok sayıda ekipmanların bulunduğu yerlerdir. Bu kapsamda bütün laboratuvarlarda öncelikli olarak düşünülmesi gereken iş sağlığı güvenliği ve tedbirlerinin inşaat laboratuvarlarında da göz ardı edilmemesi gerekir. Bu nedenle buralarda çalışma yapacak olan kişilerin birçok kurala uygun davranması ve laboratuvar disiplini içerisinde hareket etmesi gerekmektedir. Laboratuvarda fiziksel ve kimyasal etmenler başta olmak üzere makine ve insan kaynaklı hataların olması mümkündür. Bütün bunların önüne geçebilmek için öncesinde yapılacak olan çeşitli risk değerlendirme yöntemleri uygun olarak seçilerek, ilgili tehlike unsurları değerlendirilmelidir. Bu kapsamda Fine-Kinney risk analiz tekniğinin uygulanması daha hızlı ve daha doğru sonuçlara götürecektir. Bu çalışmada da Fine-Kinney risk değerlendirme yöntemi kullanılarak meydana gelebilecek tehlikelerin ve alınacak önlemlerin neler olduğuna değinilmiştir. Tehlikelerin ne kapsamda olacağı ve etkileri düşünülerek gerekli tedbir ve önlemlerin hızlı bir şekilde alınması da büyük önem arz etmektedir. Alınacak bu tedbir ve önlemler sayesinde laboratuvarlar daha güvenli bir hale gelerek, çalışma yapacak olan kişi ve bünyesinde çalışan insanlara daha güvenli alanlar oluşturulmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *İş Sağlığı ve Güvenliği, Laboratuvar, Risk, Önlem, Tedbir.*

bilim günleri

9-11 Mayıs 2023